

העולם הזה

כך יתפוס
דיין
את השלטון

החוכנית שמאנה
פחדים
זיקני מע"י

אישה שנה של העולם הזה (במהדורה העכ"רית) הוא אלוף-מישנה אריק רגב המנוח. במהדורה הערבית של ביטאון זה — הזה אל-עאלם, שהופיעה בשכם — מוקדש ה' שער לא-פתח.

אפשר, כמובן, לשאול: מה הקשר בין שתי העובדות? הזה אל-עאלם (שהוא ירחון) הופיע שבוע לפני גיליון אישה-שנה, מכיון שלא חל ראש-השנה המוסלמי או הנוצרי באותו זמן, היה זה גיליון שדן בנושאים שיגרתיים, שכבר הועלו מעל דפי העולם הזה. אפשר גם לשאול: האם רק בערבית כור' תב העולם הזה על אל-פתח? האם שער כזה לא פורסם גם בעברית?

אבל לא אלה השאלות החשובות באמת. מעניין יותר לשאול: מדוע סינורה השיגאה את כתב מעריב, עד כי הוכיח את עצמו כעיתונאי גרוע? שכן כלל ראשון של עיתון נאי טוב, שהוא מנסה גם לשאול את פי האדם שהוא כותב עליו, אילו עשה זאת, היה מגלה משהו שבאמת מעניין אודות הדפסת הזה אל-עאלם בשכם.

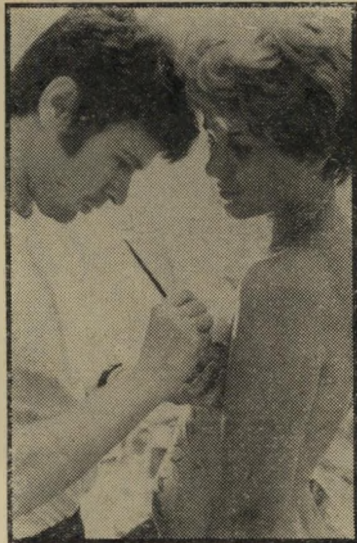
הוא היה שומע, למשל, כי אחרי הדפסת הגיליון הראשון שם, רץ בעלי-הדפוס אל עורך המהדורה הערבית, ובשר לו: "מצ' טער, יותר לא אוכל להדפיס את העיתון שלכם. אני אומנם זקוק לעבודה הזאת. מאז המלחמה לא מדפיסים כלום בשכם. אבל אינני יכול להמשיך. אל תשאל מדוע."

כאשר נשאל בכל זאת מדוע, הודה: "אל' פתח איים לפיצץ את הדפוס אם אמשיך להדפיס הזה אל-עאלם."

סיבת האיום: עיתון זה מטיף לשיתוף ישראלי-פלסטיני, מאפשר למצודי המדינה הפלסטינית והפרציה הדו-לאומית להביע את דיעותיהם בחופשיות. בעיני מפקרי אל' פתח, זהו זרע מוסכן.

איש כפ

הבגדים מצויירים על הגוף החשוף. זה לא היה פאנט של העולם הזה. הוא נוסה באירופה ובארצות-הברית, מצא חן ב' עינינו — ואז החלטנו להציגו גם לקורא הישראלי. אלא שלא רצינו סתם להעתיק את התצלומים הורים, כי אם לבצעם במה' דורה ישראלית מיוחדת. ומה יותר ישראלי מאשר חולצה כחולה, עם שרוכים אדומים.

צייר גינצבורג

כאשר חיפשנו צייר ליצירה זו, היה ברור שדרוש כישרון מגובש. גינצבורג, שהיה אז בשיא הצלחת-התערוכה שלו, נענה לאתגר.

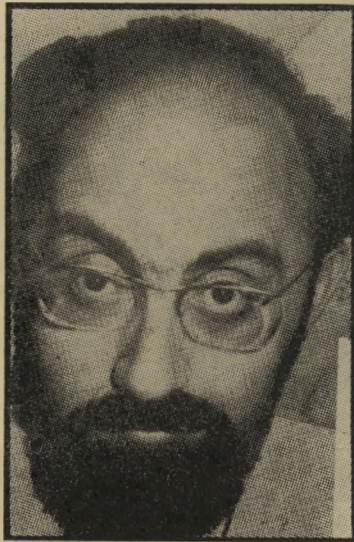
★ ★ ★

מתי אתה יכול לקרוא את שם השבוי? עון שלנו במעריב? אחת הפעמים הנדירות הללו היתה בשבוע שעבר. וכך נכתב שם: "שני שערים —

טליה — על אותן יצירות? "בכל עיתונאי חבוי סופר", הוא השיב. "וכשהוא מתבגר וכותב יצירות סיפרותיות רציניות, הוא מכיט בהרגשה מיוחדת על עבודתו העיתונאית של נעוריו. ככה זה אצלי, ביחס לציורים אלה. הייתי עדיין ב' ראשית' דרכי האמנותית. ידעתי לאן אני הור' תר, גם בשעה שציירתי את האילוסטרציות."

★ ★ ★

צייר אחר המוזכר בגיליון זה הוא יעקב גינצבורג. גם הוא זוכה עתה ליומו הגדול בעולם — וגם הוא צייר בשביל העולם הזה יצירות שלא נשאו את חתימתו. לפני חמישה חודשים הדפסנו סידרת תצ' לומים של שתי נערות לבושות בבגדים שר' נים. המיוחד בבגדים אלה ניגלה לעין רק במבט שני או שלישי. רק אז הסתבר, כי

צייר בק

פעם שאף אותי אחד הקוראים, בע' רב-ראיונות פומבי: "כמה זמן מראש אתם מתכננים תוכן של גיליון העולם הזה?" תשובתי היתה: "חלק מתוכנן הרבה זמן מראש. לפעמים — שנים מראש. חלק מוכנס ממש ברגע האחרון."

בגיליון שבידיך נמצאת הכתבה בעלת ה' חתק הרב ביותר של תיכנון-מראש. אומנם היא מופיעה עתה כפרק מסיפרו החודש של אורי אבנרי (ראה עמודים 6-9), אבל ה' נושא "צלבנים" היה רשום על לוח-התיכנון של המערכת הרבה שנים לפני שאורי אבנרי חשב על כתיבת ספר זה.

מובן, שכל מחשבה פוליטית רצינית חיי' בת להוביל את הישראלי החושב אל אותו פרק מופלא בתולדות הארץ — ממלכות' הצלבנים. לכן היה זה טיבעי לגמרי כאשר הועלה, באחת משיבותיה הראשונות של מערכת זאת, הרעיון להקדיש מקום למאמר מקיף בנוון.

אבל כאשר הגענו לשלב של ערב-ביצוע, הסתבר תמיד כי הנושא הוא כה גדול שי' אין אפשרות לטפל בו במתכונת עיתונאית רגילה. תמיד נידחה הפירסום, עד שתימצא "הזווית" הנכונה.

בין יתר ההכנות שנעשו לפירסום הוטל על צייר-המערכת דאז — שצייר שערים וגם אילוסטרציות למאמרים — לצייר שתי דמויות אשר יסמלו את שתי התנועות הג' דולות: מסעות-הצלב, והצינונות. שני הציור' רים מתפרסמים בכתבה שבגיליון זה.

★ ★ ★

מועניינת יותר מן העובדה ההיסטורית הזאת, היא זהותו של אותו צייר. באותם ימים לא נהג לחתום על יצירותיו העיתון' נאיות האלה, או ששאל לעצמו את הכינוי "ברבור".

כיום הוא אחד הציירים המודרניים המ' פורסמים ביותר לא רק בישראל, כי אם בעולם הרחב. שמו — שמואל בק, ועולם' האמנות הישראלי לא נרגע עדיין מן התע' רוכה שהוא ערך בيفו, לא מזמן. מה דעתו של בק — שחזר להתיישב ב' סביון, אחרי הצלחה מסחררת ונישואין באי'

כל שבוע מערכת לבוש חיים!

כל אשה יכולה לזכות במערכת לבוש אופנתית בשווי של - 200 ל"י וזאת לפי בחירתה, באחת מחנויות האופנה המובחרות:

- * ירושלים : קליין ושות', רח' יפו 33.
- * תל-אביב : אקסקלוסיב, רח' דיזנגוף 112.
- * חיפה : גבריאלי, רח' הרצל 18.

שלחי תווית זו המופיעה על גבי כל קופסאות מי בושם דלילה, לת.ד. 729 תל-אביב, עבור דלילה, וציני את שמך וכתובתך המדויקים.

כל תווית תשתתף בהגרלה, אשר תיערך בכל יום שישי בנוכחות הנהלת חברת תיא, רואי החשבון ופרסומאי החברה.

מבצע אופנתי זה, ייערך החל ב' 15.8.68 ועד - 15.10.68 במסגרת 35' שנות נעורים של תיא.

התלבשי בבושם דלילה Taya

מכתבים

יש הצעת פתרון

... כקורא ותיק 20 שנה של קריאת ה- שבועון — אומר בגלוי: כיום אני יודע לקרוא מה אתם חותרים. מאז סוף-המלחמה אתם תוקפים את מדיניות-הממשלה בקשר לשטחים מבלי להגיש תוכנית משלכם. **משה מזרחי, חולון**

● תוכנית כזאת קיימת — ופורסמה בעולם הזה, זמן קצר לאחר מלחמת-ששת הימים. קראנו לה תוכנית השלום של העולם הזה. הקורא מזרחי יכול לבדוק את פרטיה בגליון 1554.

ברכה מחזורת

למערכת העולם הזה:

בהודעותי זו, בפרוס השנה החדשה, ברצוני לאחל ברכת ברוכים ה- באים למשחררים ולמטוס אל-על שנה טובה, שנה של שלום ושל אחווה! **רינה עוזיאל**

מנוסעות המטוס החטוף, ניו-יורק

איש השנה

עוזיאל

אורי אבנרי טוען

במאמרו על אנשי-השנה (העולם הזה 1629) כי שום דבר לא השתנה מאז ימיהם הנאצים. יש אפשרות להשוואות אובייקטיביות — אולם לעולם שנסוג בפני הנאצים היו כל התירו- צים: אפשר להעריך אדם שאינו מסכן חייו נגד שורד חמוש.

אולם חיל-האוויר של ניגריה, אשתדק, מנה ששה מינים והמצרים היו מדריכי-הטיס שלהם אחד הטיסים שלהם יכול היה לחסל את כל חיל-האוויר של ניגריה וביקור "ידי- דות", מצד נושאת מטוסים אמריקאית, ר" סית או אפילו בראזילאית יכול היה לחסל את הסבת בביאפורה.

כן יכלה לעשות התעניינותה הפעילה של ישראל — אם אפשר היה להבין מזה שאנו עשויים לנקוט בצעדים ממש. ישראל היתה זקוקה לשיעור, שתתבייש. היא קיבלה שיעור כזה. כי משהו הגיש סעד לביאפורה: היה זה אוטו סקורדני, הטיס של היטלר. אבל מעטים מאוד שמו לב לפרט הזה.

פנחס כהן, בנימינה

הכרת גוף האדם

אני בן 20 המשרת בנח"ל. עברתי קורס חובשים קרביים. ברצוני לפנות ל- מוסדות כגון מ"ד רד"ח וכו' ובתי הספר לתת חשיבות רבה יותר לנושא האנטומיה. לדעתי ולדעת רבים חשובה מאוד ידעת גוף האדם, שרבים אף אינם יודעים את תחילתו.

בטאט

למשל: אין מבינים מהו שט"ד, מהו וריד, מהו ע"ר.

חשוב שיעבירו במסגרת בתי-הספר ש- עורי עזרה-ראשונה אחידים, וזאת — באופן מעשי. רק לאחר סיום הקורס הצבאי הבינו- תי מה חשוב היה לדעת זאת. **משה בטאט, ירושלים**

מחאה נשית

קראתי בעיתונות שח"כ אבנרי ריאין בין השאר את הח"כ שולמית אלוני. זכור- תני כי מרת אלוני התרברבה תמיד שאם תיבחר לכנסת היא תלחם נמרצות לתיקונים ושינויים בדיני-אישות שלנו, אותם היא הוקיעה תמיד כמנוגדים לזכויות-האדם ול- זכויות-האזרח.

הרדות לטענות אלו הכניסה מפא"י את גברת אלוני לרשימת-הבחירות, בתקווה לזכות בקולות-נשים.

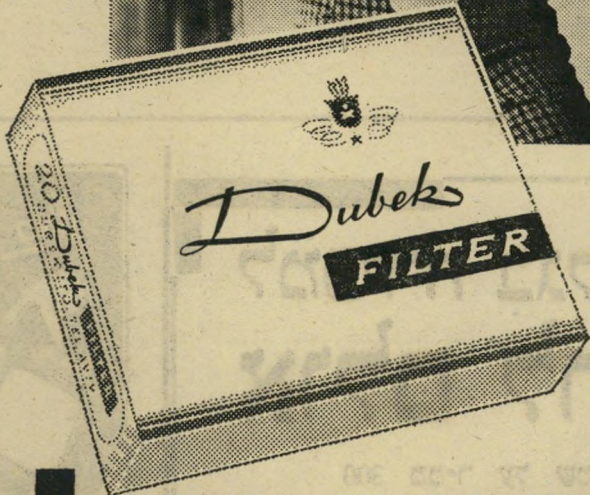
עברו שלוש שנים בהן היא יושבת ב- כנסת וטרם ראינו או שמענו את המעללה של גברת אלוני בהגשת איזושהי הצעה חוק משלה — לתיקונים או לשינויים בדיני המעמד האישי של האשה.

בחוגי ציבור-הגשים בעלות-ההכרה שוררת אכזבה מרה מהתנהגותה. מוקיעים אותה כפוליטיקאית שהולכה שולל את ציבור (המשך בעמוד 4)

בעבודה...

ובשעות הפנאי...

פרס ד"ר יעקב

תמיד דובק פילטר

תמיד טובה - תמיד אהנה

מכותבים

(המשך מעמוד 3)

הנשים. היא אף אינה מצטרפת להצעות חוק פרטיות של חברות כנסת מסיעות אחרות, שביקשו להקל בדיני האישות. התמור רים שלנו.

תמירה אהרונ, תל-אביב

...פצצה של סיפור! תמיד אמרתי שהסמינריות הן מתניסות מקבלות חינוך מיני שלא מן אפשר להן להבחין בין ימינן לשמאלן. שורה הרפו, חיפה

המחירים ב"שק"ם

השבוע נתקלתי, במיקרה, במצלמה המהדה את מיצרך החודש בשק"ם בבאר-שבע. מחירה הראשוני היה 420 ל"י, אחרי הנחה כמיצרך החודש: 360 ל"י; ואחרי הנחה של 12 אחוז נוספים היה מחירה הסופי — 315 ל"י.

כימעט וקניתי. אך כשניגשתי לברר מחירי רה של המצלמה בחנויות פרטיות נוכחתי לדעת, כי בשתי חנויות דרשו עבור אותה מצלמה 290 ל"י ובחנות שלישית — 298 ל"י.

איני יודע איך להגדיר "הנחה" זאת — ודווקא לחיילים ומשפחותיהם.

אברהם קמחי, באר-שבע

הרפו

כוח סכי

תמיד אמרו עלי שאני בעל כוח-סבל. סבלתי במשך שבור עות את התקפותיו חסרות-ההגיון של האינטנזיות שלכם על בני מולגדי — ושתקתי.

אבל בשבוע שעבר לא יכולתי להתאפק יותר: ההורוסקופ פשוט נעלם. אז הבינתי

כמה שהתקפות הללו חסרות לי, בעצם. החזירו את ההורוסקופ!

שאול נסים, תל-אביב

● בבקשה.

מכות בבית-הקפה

לפני מספר שבועות (העולם הזה 1617) פירסמם כתבה תחת הכותרת "שותף או עבד", ובה סופר על סיכסוך שפרץ ביני לבין הגברת צילה רבינוביץ, בעת שעבדתי בתור מנהל סניף קפה עטרה באלנבי 118, תל-אביב.

ברצוני להעמיד עובדות על דיוקן:

בקפה עטרה שותפים מספר אנשים, אשר הסתכסכו ביניהם והעניין הובא למשפט. כאשר אחד מהם טוען כי רומה בעסק. אני נכנסתי לעבוד כנציגו של אחד השותפים, מר אליעזר דוידזון.

תוך כדי עבודה גיליתי דברים העשויים עוד להעסיק את חוקרי המשטרה ובתי המשפט, ולכן לא אכנס בפרטיהם כאן.

הגברת רבינוביץ היא שותפת, ועובדת בפועל בניהול אותו סניף של עטרה. לאחר שגיליתי מה שגיליתי, התגלגלו יחסיו והורעו. הם הגיעו לנקודת השפל באותו יום שהיא התפרצה עלי בזעם, נתנה לי ארבע סטירות-לחי, אשר מפאת היותה אשה לא הגבתי עליהן.

כאשר ניסיתי לנתק את המגע, השליכה עלי כיסא ברזל. כתוצאה נחבל קשה מרפק הורעו השמאלית, ונוקקתי לטיפול רפואי ממושך. מצבי עדיין קשה, כפי שמעידה תעודה מאת ד"ר פרחי, אורטופד של קופת חולים לאומית, המעיד כי איני מסוגל לעבודה מאומצת ביד שמאל.

עד כאן סיכסוך שאולי ייחשב לאישי. אבל ראיתי בפרשה זאת תקיפה, ופניתי למשטרה.

אני עצמי שומר ותיק — אחד הוותיקים בארץ. שירתתי במשטרת המנדט, ואף נפצעתי במאורעות 1936 בהגנה על תל-אביב. בידי תעודה המעידה על הצטיינות

ב.אקרילן אני מרגישה חסיד רכה ונשית. בנרי, אקרילן נעימים. מלפפים ומחסימים לנורתי בעיצובם המיוחד ובצבעיהם האפתיים.

למכירה בגלל פירוק אולם לתעשייה

300 מ-מיר על שטח של דונם
באזור-התעשייה בכביש פתח-תקוה

פרטים: טלפון 914343

...היא והוא !

היא מחליקה על-פני הים הוא מחליק על-פניך מבלי שתחוש בו

אדיסון

מיוצר בתהליך המשופר

7C7

חינם!

חזש! 6

עתה בדיספונסר עם 6 סכינים +

סכין אחד חינם!

מתנת 'אדיסון' לחברך כדי שגם הוא יהנה.

על כל פנים אדיסון יוחר נעים

למפת, וידידי של אז — שהם כיום מפקדי משטרת ישראל — יעידו עוד. האמנתי לתומי, כי המשטרה תמצא לגנון לספל בתלונתי, בהיותי סתם אורח שנפגע. לתדהמתי הודיע לי רב-סמל אחד שאין במקרה הזה עניין ציבורי, ולכן לא פתח תיק בכלל.

עכשיו כבר נפתח תיק, כאשר עמדתי על כך שלא ייתכן כי אורח יהיה הפקר. את ההמשך איני יכול עכשיו לדעת, הוא בוודאי יתברר בבית המשפט.

יהודה זחמן, תל-אביב
● הקורא לחמן הציג בפני המערכת תעודות המאשרות את דבריו אלה.

לא תחזור?

בבית-משפט השלום בירושלים, בפני שופט השלום הראשי ישראל ויינר, הורשע משה בל, בן 33, על תקיפתו של יחיל לוי, שנפל קרבן לרצונה של אשת בל לצוד לה מחזור.

בפסק-הדין קבע בין היתר השופט: „אני מחייב את המתלונן (המחזור יחיל לוי) למסור את התחייבות במשטרה שיתנהג כראוי וימנע מכל פליטות כאלה.“

מלבד ה„לא תנאף“ שמופיע בתורת משה — הקיים חוק כלשהו במדינת-ישראל האוסר על אורח לבוא, או לרצות לבוא, במגע מיני עם אשה נשואה?

הרשאי שופט לצוות על אורח להתחייב לא לעשות דברים שהחוק אינו אוסרם? משה אכירי, תל-אביב

נאצים ויפאנים

אני משוגע אנטי גרמני אבל אני בן הדור שעבר את מלחמת-העולם השנייה. לכן הודעתי בעת ביקור קצר ביפאן, כשנקלעתי לחנות לצעצועי-מלחמה המוכר רת, בין השאר, מדים גרמניים נאציים. אומנם לא בצבע המקורי אלא בצבע ירקרק (אני יודע; ראיתי נאצים למכור

נאצים במוקיו

בארץ-מולדתי פולין. אך ההלם היה רציני. בצד אלה אפשר לקנות באותה חנות נשק מזויף, דגלים אמריקאיים, ואפילו דגלים של שודיג'ט וגרונדליינים.

יצחק כהן, לוס-אנג'לס
● מדים נאציים למכירה — ראה תמונה.

בלוף או נמ?

כתבתם על גלולת-פרוקאין (העולם הזה 1618) בשם קיי איטש 3, המציעה ישישים והנמכרת עתה בכל העולם. בכל העולם עוד לא הספקתי לחפש, אך בבתי-המרקחת בישראל לא שמעו על גלולות כאלו.

האם זוהי מהתלה?
גבריאל דום, חולון

● לא התכשיר קיים. הוא הומצא, כאמור, בגרמניה המערבית, מיוצר עתה בי שווייץ. ניתן להזמנה מארץ זו.

זכות קדימה במדור זה תינתן למכתביהם של קוראים המצריפים את תצלומיהם למכתבים.

חברת „פילוט“

ספק מקלטי הטלוויזיה

לבתי-הספר בארץ

בשנת הלימודים תשכ"ט תופעל הטלוויזיה הלימודית ב-400 בתי-ספר בארץ.

הנהלת הטלוויזיה היתה סבורה כי בתי-הספר זקוקים למקלטי טלחיויה מיוחדים. היא פרסמה מכרז, שהש"תתפו בו חברות אחדות. ההצעות נבחנו על ידי ועדת מומחים, ישר-אלים וזרים, ולבסוף נבחר מקלט הטלחיויה מתוצרת „פילוט“, שבו התכונות המספקות את מומחי הטל-חיויה הלימודית; אביזרי בטיחות קפדניים, זגוגית מסך משוריינת ו-בלתי שבירה, רמקול גדול שקולו מגיע בקלות אל כל ארבעים התל-מידים בכל חלקי הכתה וחוצצי אור בצדדים שיאפשרו קליטה טובה ו-בלתי מופרעת בגלל קרני שמש חזקות.

לפי התכנון תחל הטלחיויה הלימיר דית לשדר בעתיד הקרוב גם תכ-ניות מיוחדות לכתות במגמות ה-מקצועיות.

PLAYBOY

September 1968 IL.4.50

* 10 pages of the GIRLS OF FUNNY GIRL

* CANDID CONVERSATION WITH STANLEY KUBRICK

* CAMPUS SEX—WHERE THE ACTION IS AND ISN'T

* J. PAUL GETTY—THE EDUCATED EXECUTIVE

260 עמודים בילוי לגבר

להשיג בכל הארץ

הפצה בלעדית: סוכנות ברונפמן בע"מ

לא יאומן כייסופר!

שפע של תחתוניות

בכפר באסקה שביוגוסלביה, מחייב המנהג כי נערה שהגיעה לפרקה תל-בש שבע שמלות תחתוניות. בכל שנה שבה נשארת הנערה רחקה — עליה להוסיף תחתונית אחת. לאחר הנישואין, על האשה ללבוש אותו מספר תחתוניות שלבשה בשנת רח-קוהה האחרונה. ורישת האופנה של-נו שונה לגמרי: האשה אצלנו מס-תפקת בתחתונית אחת, אם בכלל, אך לא תוחר על גרבונים של „מרסי“, גמישים-עדינים וחובקים ב-התאמה מושלמת את חטובי-גופן-הוורות לתפירה המיוחדת והבלעדי- שלהם. השנה גרבונים בשני סוגים: בסריגת מחסום עוצרת-רכבות (5.40 ל"י) ובסריגת קריסטל (4.50 ל"י). שניהם, בצבע האופנה החדיש, צבע „רומא“.

נשים מאמינות בגודי

Merici

קטע מספרו של ח"כ אורי אבנרי

בכל תולדות ארץ-ישראל — אין פרק המעורר למחשבה יותר מאשר הצלבנים, ששלטו בארץ במשך מאתיים שנה.

מעט מאוד נכתב בישראל על פרק זה — ועוד פחות על הנושא המזדקר לעין בקשר אליו: השוואת ממלכת ירושלים למדינת-ישראל. על פי הסכמה אילמת, נושא זה הוא „טאבו“, ולא נעשה שום נסיון להתמודד עם טענות הערבים, החוזרות בלי הרף, כי ישראל אינה אלא מדינת-צלבנים חדשה.

בהודש שעבר הופיע בארצות-הברית ספרו של אורי אבנרי, שנכתב באנגלית, ובו ניתוח מלחמת ישראל-ערב בדורות האחר

בספטמבר 1967 ביום השנה ה-70 לקונגרס הציוני הראשון, הוזמן רביאלוף יצחק רבין לשאת נאום בכינוס שנערך בבאול, באולם בו התקיים הקונגרס המקורי לציון התאריך. לקראת סוף נאומו הדהים מנצח מלחמת-ששת-הימים את מאזיניו. הוא הישגה את ישראל לממלכת הצלבנים והסיק את המסקנה כי הסכנה העיקרית המאיימת על ישראל היא בהצטמקות העלייה, שאז יקרה לה אשר קרה למדינת הצלבנים, שהתנונה מחוסר דם חדש. באוזני אדם זר אין בדברים אלה שום בשורה מדהימה. אולם ישראל, על אחת כמה וכמה רמטכ"ל, המשיחה את ישראל לצלבנים — כמוהו ככופר בעיקר.

אחת הסיבות לכך נעוצה בעובדה שהישראלי הממוצע לומד אך מעט על 200 שנות

צלבנים

הצלבנים בארץ-ישראל, אך לומד הרבה על מעשיהם של הצלבנים בדרכם לארץ. מעשי הוועה שביצעו הצלבנים, ואותם שהתיימרו להיות צלבנים, בגרמניה הדורמית ובמקומות אחרים, הטביעו חותם בלי-ייחודה על דברי ימי היהודים.

אך יש גם סיבה שנייה. סופם של הצלבנים היה מר. אחרי מלחמה בלתי-פוסקת, במשך שמונה דורות רצופים, הם הושלכו בסופו של דבר לתוך הים, פשוטו כמשמעו. הישראלים חוששים, שההקבלה כשהיא לעצמה עלולה לתת עין רעה במפעלם ההיסטורי שלהם. מאותה סיבה בדיוק מרבים הערבים להשחת את הציונים לצלבנים, השחאה „אוטומטית“ שהיא כמוכן ילדותית למדי, כיוון שההיסטוריה אינה חוזרת על עצמה בצורה כליך מכונית. בכל זאת יש עניין רב בהשוואת ישראל לממלכת ירושלים הצלבנית, הן בשל הקחים הדומים, הן בשל הקחים שאינם דומים כלל.

ההבדל

והדמיון

בין התנועות

היתוש הצלבני עקץ אותי זמן-מה אחרי מלחמת העצמאות. התחלתי, די באקראי, לקרוא את ההיסטוריה של מסע-הצלב, ספרו המצויין של סטיון ראנסימן. בהגיעי לספר על שרשרת המיבצרים מול רצועת עזה, שנועדו להגן על הממלכה בפני המצרים, עלה לפתע על דעתי שכחיל בחטיבת גבעתי ברצתי בדיוק באותם מוצבים.

המשכתי לקרוא בעניין חדש, ומאות תכונות דומות, גדולות וקטנות, הודקרו לעיני. זה יכול להפוך לטירוף. אתה מתחיל לזהות לא רק מאורעות ומוסדות, אלא גם אישים, מלכים, דוכסים ואבירים ולתמוה מי הוא נסיך הגליל או דוכס עבר-הירדן בתקופתנו הציונית. ואכן, העובדות המקבילות חותכות בדמיון. התנועה הצלבנית, כמו התנועה הציונית, היתה מהפכה כה עמוקה, כה מרחיקת-לכת, עד כי אין למצוא לה הסבר ראציונלי. מכל הסיבות שניתנו לתופעה זו — מדינית, חברתית, תרבותית, דתית — אף אחת מהן אינה מספקת לגמרי לעצמה ואף לא כולן יחד.

הצלבנים, כמו הציונים, מעוררים בלבך את השאלה: מה ממריץ בניאדם לנטוש לפתע את בתיהם ואת חיהם הנוחים, לצעוד אלפי קילומטרים, בין סכנות לא-ספור, אל ארץ רחוקה ומתנכרת, לחיות שם במאבק בלתי-פוסק, להילחם במחלות בלתי-ידועות, ובאוייב שאין לפייסו? איזו מניגה של חזון מפואר, של הקרבה עצמית לא-גבול, של תאחה לביה, של תיעוב חיי השיגרה הישנים, של הכמיהה לירושלים חדשה המצטיירת בדמיון רק במעורפל — היתה דרושה כדי לעורר גל אנושי אדיר כזה?

לצלבנים היה הרצל משלהם, בדמותו של האפיפיור אורבן. הקונגרס הציוני הראשון שלהם היה מועצת קלרמון, בנובמבר 1095, 802 שנים לפני הכינוס ההיסטורי בבול, מרחק 400 קילומטר משם. הד הקריאה „זה רצון אלוהים“ בקלרמון עולה מן הקריאה „בית יעקב, לכו ונלכה“ שהפכה סיסמת העלייה הראשונה.

אך היה הבדל משמעותי במטרותיהן המודעות של שתי התנועות. הצלבנים עלו לארץ-ישראל כדי לשחרר את ארץ הקודש מידי הכופרים. התחלותם בארץ היתה רק שועל-יוצא של הצורך להגן על המקומות הקדושים אחרי שיחרורם. המוסר של תנועת הצלבנים היה אנטי-מוסלמי בעצם מהותו. הציונות, לעומתה, היתה תנועת התחלות בעיקרה. המלחמה בערבים היתה רק פועל-יוצא של ההתנחלות, וכפי שראינו לא ציפו לה הציונים כלל. הציונים חשבו תחילה, כי ארץ-ישראל היא ריקה. הצלבנים באו אליה מפני שלא היתה ריקה.

אולם הבדלים אלה ביעדים לא הביאו לתוצאות שונות ביותר. אם רצו במלחמה, אם לא, שתי התנועות נאלצו להילחם, להתנחל ולשמור על כיבושיהן.

הבדל אחר נעוץ בכך, שהצלבנים באו ככובשים, שהשתלטו על הארץ במיבצע צבאי גדול ושהתנחלו רק אחרי נצחונם הצבאי. הציונים באו כמתנחלים, קנו אדמה דונם אחר דונם, הקימו את נקודות ההתיישבות המבוזרות וכבשו את הארץ במלחמה שהם לא רצו

המכה עתה גלים בארצות-הברית

רונים. בספר זה, הנושא במקורו את השם „ישראל – בלי ציונות“, התמודד המחבר עם השוואת הציונות לצלבנות, המעסיקה אותו מזה שנים רבות.

מבלי להמתין להופעת המהדורה העברית של הספר בעוד חודשים – תחת השם „היום השביעי של המלחמה“ – מפרסם בזה „העולם הזה“, כמזון למחשבה, את הפרק הזה.

הציונים בשני עמודים אלה הם פרי ידיו של הצייר שמואל בק. הגלופות בראשי הפרקים הן חותמות אותנטיות של אדוני הממלכה הצלבנית ונסיכה.

בה, אחרי שיצרו בסיס חזק די הצורך לקיום מדינה ריבונית. אולם שני הבדלים אלה, תהיה חשיבותם אשר תהיה, הם כאין וכאפס לעומת הדמיון החותך בכיוון הכללי של שתי התנועות. כמו הפלישתים לפנייהם, הם באו אל הארץ ממערב, ובאופן חלקי מן הים. כל פלישה לארץ-ישראל מן הים הצריכה הקמת ראש גשר, ביצורו מחשש הסביבה, בעזרת ציוד ותגבורת המגיעים באוניות. היא יוצרת, אף שלא מודעת, גישה של עמידה מול פני מרחב עויין, הגב אל הים, שהוא הבסיס הבטוח. במקביל היא יוצרת בקרב תושבי הסביבה תמונה של פלישה מן החוץ מצד גוף זר, שהארץ חייבת להתגונן מפניו כמו גוף האדם אשר גוף זר חודר לתוכו. בהיסטוריה של ארץ-ישראל יש הבדל עמוק מאוד בין הפלישות שבאו ממערב לבין הפלישות שבאו מזרח. הפלישה המקובלת של העמים השמיים, בתקופות השונות, באה מן המידבר. כזאת היתה פלישת הישראלים בימי התנ"ך, ופלישת הערבים במאה השביעית. הפולש מן המדבר, המסתנן לארץ, המדבר שפה שמית דומה לזו של התושבים הקודמים, שגם קלסתר פניו דומה לתושבים (שהם עצמם בני פולשים שמיים קודמים) נקלט בנקל ברוצחות התרבותית של ארץ-ישראל, שהיתה תמיד כור היתוך להשפעות שמיות שונות. הציונים דימו לעצמם שהם באים בעיקבותיהם של כובשי כנען, או של שביציון אחרי גלות בבל. למעשה דמו הרבה יותר לפלישתים ולצלבנים, שדיכרו שפה שונה משפת הארץ, נבדלו מן התושבים בתרבותם ובקלסתר פניהם וכבשו תחילה את שפלת החוף בטרם חדרו אל ההר שהוא ליבה של ארץ-ישראל. ואילו כובשי כנען היו אחרים. שפתם היתה אחת מניבי העברים והם לא נבדלו בהרבה מן הכנענים, שהיו עברים כמותם. בניגוד לתיאור האגדתי הניתן בספר יהושע, שנועד ליצור את הרושם כאילו באו בני-ישראל בגל אחד וכבשו את הארץ בסערת מלחמה חרפ-עמית, קרובה האמת ההיסטורית הרבה יותר לתיאור ההפוך, שניתן בפרק הראשון של ספר שופטים. פרק זה משרטט תמונה של הסתננות ישראלית הדרגתית, כשהבאים משתלטים על שטחי ההר הפחות טובים לעיבוד,

וציונים

בלי שיכלו לכבוש את ערי כנען המבוצרות ואת האדמות הטובות של השפלה, שהיו מוגנות היטב בידי עם שעלה בכושרו הטכני בהרבה על השבטים הפרימיטיביים שבאו מן המדבר. כיוון שלא היה קיים חייץ מוחלט בין הכנענים לבאי המדבר, וממילא גם לא התנגדות טוטאלית לבאים, התמוזגו הכנענים עם הכובשים תוך דורות אחדים, בימי השופטים, עד שנוצר העם הישראלי המגובש בימי ממלכת שאול ודוד. זוהי דמותה של פלישה מן המדבר. שונה לגמרי תמונת הפלישה מן הים. ויש משום פירוק בכך שמדינת-ישראל, שמרכז חייה הוא בשפלה הפלישתית, נקראת על שם הישראלים הקדומים שהתרכזו בהר, בעוד שתושבי ההר הערביים מגדירים את עצמם כבני פלסטין, שם שמקורו בארץ פלשת.

קיבוצים

ומיסדרים

צבאיים

כמו לישראל, היתה גם למדינת הצלבנים בעיה עתידית. המעמד השליש בחברה הצלבנית היה מורכב מן ה„פראנקים“, יוצאי אירופה, בדומה לאשכנזים בחברה הציונית. בתחתית הסולם החברתי היו ה„פוליונים“, בני עדות-המזרח הנוצריות, שהיו עדיין בימים ההם חלק חשוב בנצרות, ושמוקדם היה דומה למקום בני עדות המזרח בחברה הציונית. האוכלוסיה המוסלמית, שנותרה במדינת הצלבנים, לא היתה שייכת למעשה למיכנה המדינה – כשם שערביי ישראל כיום חיים במדינה, בלי להיות שותפים לה למעשה.

כמו הישראלים, הצניינו הצלבנים בקרב, בידועם כי ביטחונם מותנה בנכונותם לעמוד בכל רגע מול פני התקפת אייב. כמו ממלכת מנן דוד, הוסיפה גם ממלכת הצלבנים להתפשט במלחמה זמן רב אחרי ייסודה. בשיא הצלחתם, שלטו הצלבנים על שטח גדול לאין שיעור אף משיטתה של ישראל אחרי מלחמת-ששת-הימים. ממלכותיהם כללו את כל החוף הסורי והלבנוני יחד עם תורכיה המזרחית ואחיה חשובה בגבעות עבר-הירדן. אם מביאים בחשבון את העובדה שביניהם חסרו לא רק טילים ומטוסים אלא גם כל דרכי תקשורת ותובלה, המקצרים את המרחקים בימינו, יש לרוחב זה של השטח משמעות רבה עוד הרבה יותר.

כשם שישראלים רבים רואים את עצמם חיל-חלוצ של העם היהודי כולו, ומתייחסים בבזוז אל יהודי הגולה, הנראים להם כעריקים ומשתמטים, כך ראו הצלבנים את עצמם נציגי הנצרות כולה, הפועלים והלוחמים למען כל הנוצרים בעולם. החרדה העמוקה של היהודים בכל מקום לגורל ישראל בימי מלחמת-ששת-הימים היתה הר לגלי-החרדה שאחזו באירופה כל פעם שהיתה צפויה סכנה לקיומה של ממלכת הצלבנים.

בשני המקרים היתה זיקה הדדית זו את בסיס הכלכלה. זמן רב לפני שהמציאו את הפער במאזן המסחרי, היתה ממלכת ירושלים הצלבנית תלויה בזרם גדול ומתמיד של

על הישראלים להתייחס אל ההיסטוריה של מסע-הצלב כאל מדריך שימושי

המסדרים הצבאיים האפילו בהדרגה על הממשלה הרישמית של הממלכה. כוחם היה מבוסס על תשלובת של פוטנציאל צבאי ויכולת כלכלית. הם ניהלו עסקים בנקאיים במדמים בין-לאומיים והקימו סניפים בכל רחבי העולם הנוצרי. בכך הם דמו להפליא לכמה מן המפלגות הקיימות בישראל, המבוססות על אירגונים ארציים של קיבוצים ועל מיבנה מסופף של מיפעלים כלכליים בארץ וסניפים בתפוצות, דבר המעניק להם כוח-השפעה עצום בשלטון.

אפשר להרבות בהקבלות אלה, עד לפרטי פרטים. האם לא דמה המלך בולדווין הראשון לדוד בן-גוריון? ומי דומה למשה דיין יותר מאשר רינו לבית שאטין, תוקף השיירות המוסלמיות, הנץ של הממלכה, האדם שעורר בלב הערבים שינאה כה עזה עד כי צלח אל-דין מצא לנכון לערוף את ראשו במו ידיו?

שילוב הממלכה במרחב

בדוחים השוואה זו מכל וכל, מצביעים הציונים על ההבדלים הנראים להם כ-מכריעים.

הצלבים, כך הם מאמינים, לא היו מעולם רוב בממלכותיהם. היו רק שכבה דקה של כובשים על-גבי אוכלוסייה מקומית.

נקודה זו שנויה במחלוקת חמורה. יש לכלול בחברה הצלבנית את הנוצרים מבני עדות המזרח. יחד עימם היו הצלבנים, כך מסתבר, רוב יציב. ואילו ישראל, אם תספח את השטחים שכבשה במלחמת-ששת-הימים, עלולה לגלות במהרה שהחברה העברית הפכה למיעוט בה, מול הציבור הערבי המתרחב במהירות.

האם היו הצלבנים אומה, מושרשת בארץ-ישראל, כמו האומה העברית החדשה?

על שאלה זאת יש לענות אם רוצים לערוך השוואה בין שתי הפרשיות. מובן שקשה להשתמש במושג המודרני "אומה" לגבי תקופה שבה עצם הרעיון הלאומי לא היה ידוע ולא היה יכול לעלות כלל על הדעת. אני משתמש במונח זה כאן במובן של חברה הרואה את עצמה כיחידה מיוחדת ונפרדת, השייכת לשטח מסוים. האם היו הצלבנים, אף אותם שהיו צברים דור שמיני, חשבו את עצמם לארץ-ישראלים, שגורלם הוא לחיות ולמות בארץ הזו — או שמא חשבו את עצמם לפרנקים, לגרמנים, ל-איטלקים, המשרתים בארץ זרה והיכולים לחזור למולדתם האמיתית כל עת שירצו?

אפשר לחשוב שרבים מבני משפחות הצלבנים שבאו לארץ במסע-הצלב הראשון, ובדומי כל הנוצרים מבני עדות המזרח, כבר חשבו את ארץ-ישראל, בסוף המאה ה-13, לארץ מולדתם האמיתית. אך נראה כי לא התפתח דבר הדומה ללאומיות הישראלית על תחושת השייכות הקיצונית לארץ-ישראל, על שפה חדשה ומשותפת המאחדת את העולים מכל הארצות. בסכמו את ההיסטוריה של מסע-הצלב, כתב ראנסמן את המילים שלהלן, הראויות להיזכר:

"עבר-הים (כפי שהאירופים קראו למדינת הצלבנים) עמד תמיד בפני ברירה קשה. המדינה נוסדה מזווגה של קנאות דתית עם תאוה הרפתקנית לארמה. אך כדי להתקיים כנוף בריא, לא יכלה להישאר תלויה לצנח בורם קבוע של בניאדו וכסף מן המערב. שומה היה עליה להצדיק את קיומה מבחינה כלכלית.

"דבר זה היה אפשרי רק אילו באה לידי הסכם עם שכנותיה. אם הן היו ידידותיות כלפיה ומשגשגות, יכלה גם היא לשגשג. אך לבקש ידידות עם המוסלמים — זה נראה כבגידה גמורה באידיאלים של הצלבנים. ואילו המוסלמים מצידם לא יכלו להשלים בליבם השלמה גמורה עם נוכחותה של מדינה זרה ופולשת בארצות שחשבו כי הן שייכות להם...

"הצלבנים טעו טעויות רבות. מדיניותם היתה לא פעם הססנית ומתחלפת. אך אי-אפשר להטיל עליהם את כל האשמה על כך שלא הצליחו לפתור בעייה שלא היה לה, למעשה, שום פתרון.

כל זאת מראה ראנסמן, שבקרב אבירי הצלב קמה מפלגה שדגלה בהשתלבות הי-ממלכה במרחב, ושביקשה להפוך את מדינת הצלבנים לשותפה של העולם הערבי. נזמה כי לאתו רעיון מרכזי, שאנו דוגלים בו כיום בישראל, יש סיכוי רב הבה יותר להצלחה. כי הציונים, ובניהם הישראלים, לא סברו אף פעם שמוטל עליהם תפקיד קדוש להילחם בערבים, אדרבה, רובם מאמינים בכנות, שאיבת הי-

הון מאירוסה, בצורת מענקים דתיים וחילוניים, מתנות, נדבות ומסי צליינים. באירופה כולה התנהלה מעין מגבית צלבנית מאוחדת.

הקיבוצים הם יצירה יחידה במינה של הציונות, ובאותה מידה היו המסדרים הצבאיים הגדולים המצאה מקורית של הצלבנים. ההתיישבות וההתנחלות יצרו בשני המיקרים דפוסים דומים. אבירי מסדר הטמפל או מסדר ההוספיטל, היו מקימים מצודה עמוק בלב איזור ערבי, בדומה לקיבוצים הישראליים, שאחדים נבנו ממש על חורבות המצודות הצלבניות. מסביב למצודה היו מתנחלים פרטיים יוצרים בהדרגה מערכת יישובים, בסומכם על כוח המגן של המצודה. לאחדים מן הכפרים הצלבניים היה, כנראה, מעין אירגון קואופרטיבי, כמו מושבי העובדים שלנו.

תקציר תולדות הצלבנים בישראל

הם הסכם לפיו נשאת ירושלים בידי המוסלמים, אך ניתן לנוצרים לבקר בה. לוד ורמלה מחולקות בין שני הצדדים, ואשקלון נהרסת.

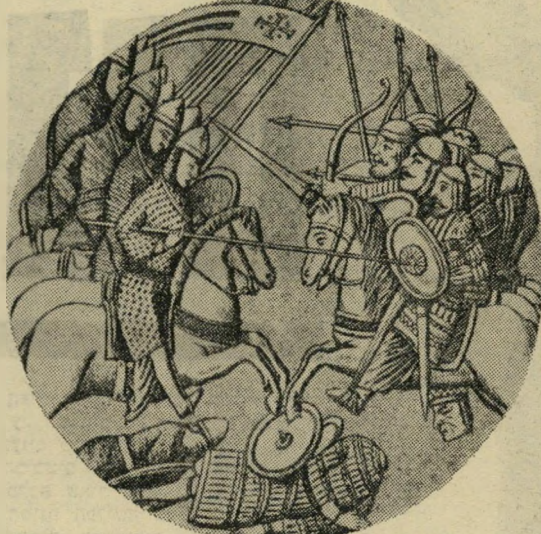
מסע-הצלב הרביעי מתכונן לכבוש את מצרים, אך מופנה לעבר קונסטנטינופוליס הנוצרית. הנסיכים המערביים כובשים את העיר, שמים (זמנית) קץ לקיסרות הביזנטית, מחלקים ביניהם את השלל.

נעיר-רועה בשם סטפן מארגן את "מסע-הצלב של ילדים", מתבסס על ההנחה כי הצלבנים ניכשלו בגלל חטאיהם, ורק ילדים טהורים יכולים לשחרר את ארץ-הקודש. 20 אלף ילדים נופלים בידי טורקי-עבדים ונמכרים למוסלמים.

מסע-הצלב החמישי פונה לעבר מצרים, מרכז הכוח של העולם המוסלמי, כובש את העיר דא-מיסה. אחרי נסיון-נפל לעלות על קאהיר, נוטשים הצלבנים את מצריים תוך הסכם.

פרידריך השני, קיסר גרמניה, אויב האפיפיור ו-חובב תרבות האיסלאם, יוצא למסע-הצלב השישי. לפני כן הוא נושא לאשה את יורשת ממלכת-ירושלים, מכריז על עצמו כמלך-ירושלים.

פרידריך, שהאפיפיור הטיל עליו נידוי, חותם הס-כם עם הסולטאן המצרי, המעניק לו את ירושלים, בית-לחם ונצרת, ורצועה בין ירושלים ועכו.

מוסלמים מול צלבנים

אחרי תום תקופת-ההסכם, כורתיים הצלבנים ברית עם דמשק המוסלמית נגד מצריים. הם מובסים בקרב ליד עזה. ירושלים נופלת שוב לידי המוסל-מים, שעליהם פוקד בייבארס, הממלוך המצרי ממוצא מונגולי, מגדולי המצביאים המוסלמים.

לואי ("הקדוש"), מלך צרפת, יוצא למסע-הצלב השביעי, כדי לשחרר את ירושלים. מתוך הנחה ש-רק שבירת מצריים מאפשרת שלטון נוצרי בארץ, הוא מחליט לכבוש את מצריים תחילה. בקרב ליד מנצורה, בדרך לקאהיר, נוחלים הצלבנים תבוסה. לואי נופל בשבי, משוחרר תמורת כופר ופינוי מצריים. במשך ארבע שנים הוא מנסה, בעכו, להשליט סדר בממלכת הצלבנים המקוצצת.

הממלוכים (חיילים-עבדים) משתלטים על מצריים, שמים קץ למדינות-המתונה של צלאח-אל-דין ויושיו, פותחים במלחמת-קדש לשילוק הצלבנים.

המצביא המונגולי הנוצרי קטבוקה פולש לארץ, מובס ליד עין-חרוד, בקרב היסטורי מכריע, על-ידי הצבא המוסלמי, בפקודת בייבארס. הצלבנים מת-חברים עם המוסלמים נגד האויב המשותף.

בייבארס כובש את קיסריה וארסוף (ליד הרצלחה). המוסלמים כובשים את אנטיוך.

אחרי שביתת-נשק, אותה חתם בייבארס, למשך עשר שנים, כובשים המוסלמים את טריפולי.

המביצר הצלבני האחרון במרחב, עכו, נכבש על-ידי הצבא המוסלמי, ובכך מגיעה לקצה ממלכת-ירושלים הצלבנית — 192 שנים אחרי שפרצו לוחמי מסע-הצלב הראשון לירושלים.

1095 ב-26 במארס נושא האפיפיור אורבאן השני את נאומו ההיסטורי בכנס קלרמון בצרפת, בו הוא קורא למסע-צלב של העולם הנוצרי לשיחורו קבר-ישו וארץ-הקודש.

1096 הצבאות השונים של נוסעיה-הצלב מתאספים באי-רופה המערבית והתכוננה. בדרך עורכים חלק מן הצלבנים, וגם אספסוף שאינו מתכוון כלל להגיע לארץ-הקודש, פרוצות ביהודים. הנסיכים שבין ה-צלבנים מסתפקים בהטלת מס כבד על היהודים.

1097 צבאות הצלבנים, שמו כ-50 אלף איש (לפי הער-כה מאוחרת) נאספים ליד קונסטנטינופוליס (איס-טנבול), בירת הקיסרות הנוצרית הביזנטית, אליה הגיעו במיצעד רגלי דרך אירופה.

1098 ב-3 ביוני, אחרי מצור שארך שמונה חודשים, כוב-שים הצלבנים, בעזרת בגוד מקומי, את המיבצר האדיר של אנטיוך, בצפון סוריה.

1099 ב-15 ביולי, אחרי מצור של חודש, כובשים הצלב-נים את ירושלים בהסתערות, עורכים בה שחיטה נוראה של התושבים המוסלמים והיהודים. כעבור זמן נכבשים שאר חלקי ארץ-ישראל המערבית, מל-בד רצועת עזה-אשקלון, הנשארת בידי המצרים.

1100 באלדווין הראשון מומלך כמלך ירושלים. מלכותו כוללת את ארץ-ישראל, תוך ריבונות-להלכה על שאר נסיכויות הצלבנים שנכבשו בדרך, בתורכי-המזרחית, באנטיוך ובטריפולי לאורך החוף.

1101 צבא חדש של צלבנים, שבתכנון לכבוש את בגדאד, מושמד כימעט כולו בתורכייה.

1131 עם מותו של באלדווין השני מגיעה ממלכת הצל-בנים לשיא התפשטותה, כשהיא שולטת בארץ-ישראל מביירות בצפון עד אל-עריש בדרום (מלבד רצועת-אשקלון), עם אחיזה בהרי עבר-הירדן, עד לכרמ-מואב ועקבה. אז גם מתגבש כוח מוסלמי נגדי, בעוד שפיצול הנסיכויות המוסלמיות איפ-שר את ניצחון-הצלבנים בראשית ימיהם, מתחילים להתגבש מרכזי-כוח בדמשק ובקאהיר, תוך מלח-מה בלתי-פוסקת בצלבנים.

1137 זוגי, שליט העיר מוסול, פותח ב"ג'האד" נגד הצלבנים, מרחיב את שלטונו, כימעט כובש את ירושלים, אך נחסם על-ידי ברית של שליטי-דמשק עם הצלבנים. הברית ירושלים-דמשק, שהיא ה-שותפות המוסלמית-הצלבנית הגדולה הראשונה, מחזיקה מעמד עד 1147.

1144 הנסיכויות הצלבניות הראשונה — שמרכזה באדסה, בתורכייה המזרחית — נופלת לידי המוסלמים. הידיעה מזעזעת את אירופה, גורמת למסע-הצלב השני, בראשות גדולי המלכים של אירופה. אחרי אבידות כבדות בדרך, מטילים שרידי-המסע מצור על דמשק, אך מצור זה ניכשל אחרי ארבעה ימים.

1153 המלך באלדווין השלישי כובש את אשקלון, שחיתה 50 שנה קרש-קפצה מיצרי נגד הממלכה.

1169 צלאח-אל-דין, כורדי עיראקי, שליחו של שליט מוסול, משתלט על מצריים. במשך תשע שנים הוא פועל לאיחוד העולם הערבי נגד הצלבנים. ב-1174 הוא כובש את דמשק, ב-1183 את חלב.

1182 ריינאל, שליט כרמ-מואב, בונה צי ופושט על נתיבי-הצליינים למכה. צלאח-אל-דין משמיד את אוניותיו. ריינאל פושט על נתיבי-היבשה של ה-שיירות ממצרים לדמשק.

1187 צבא-הצלבנים, שמנה כ-20 אלף איש, מושמד בי-קרב ההיסטורי ליד קרני-הטין, מעל לטבריה. ב-2 באוקטובר ניכנס צלאח-אל-דין לירושלים, שניכ-נעה אחרי מצור של שבועיים. הוא משתלט על הארץ כולה, מוחק את ממלכת-הצלבנים מן ה-מפה — זולת כיסים קטנים בצור, טריפולי ואנ-טיוך בחוף הסורי.

1189 המלך הצלבני גי, שנלכד על-ידי צלאח-אל-דין בי-קרני-הטין ושוחרר תמורת הבטחה להינזר ממלח-מה, מפר את הבטחתו ומטיל מצור על עכו. לפי קריאת-האפיפיור, יוצאים גדולי הנצרות למסע-הצלב השלישי, מצטרפים אליו לפני חומות-עכו. בדרך טובע הקיסר הגרמני ברברוסה ("אדום-הזקן") בנהר תורכי. ריצ'ארד לב-ארי, מלך אנג-ליה, כובש בדרך לארץ את קפריסין.

1191 אחרי מצור נורא של שנתיים, לוכדים הצלבנים את עכו, ההופכת בירת הצלבנים למשך 100 שנה בדיק. ריצ'ארד כובש את החוף עד יפו, פותח במשאומתן עם צלאח-אל-דין ומתיידד עימו. נח-

איך לא לעשות דברים

ערבים למדינתם נובעת מאיבהנה מצערת. זו, כמובן, אשליה. אך עצם העובדה שאשליה כזאת יכולה אף להתקיים, מצביעה על הבדל יסודי. שום צלבן לא יכול היה להאמין אף לרגע קט שהמלחמה בין הנוצרים והמוסלמים אינה לרצון האלוהים. כך, בלי להתעלם מן ההשלכות המדיאגיות הכרוכות בניתוח תקופת הצלבנים לגבי עתיד ישראל, אסור לאיש ישראלי או ערבי להרחיק לכת בהשוואה זו. עד כדי הסקת מסקנה פאטאליסטית, לחיוב או להשלילה. להיפך, השוואה זו יש לראות בה שיעור שאפשר ללמוד ממנו לקח שימושי, לשם קביעת הנחיות לעתיד.

כפי שאמר לי פעם אחד מגדולי ההיסטוריונים, שעה שנחננו על השוואה זו: „על הישראלים להתייחס אל ההיסטוריה של מסעיהם צלב כאל מדרין שימושי המלמד אותם איך לא לעשות את הדברים.”

נכונות למלחמה טוטאלית

ממלכת ירושלים הצלבנית דנה את עצמה לכלייה בכך שסמכה באורח לבדי על עליונות כושרה הצבאי ורוח הלחימה של חייליה. הניצחונות המופלאים של הצלבנים בשדות הקרב, שהביאו אותם עד לב מצרים, יש בהם כדי להעלים את הבעיות האמיתיות אשר קבעו את גורלם בטח ארוך. אותן הבעיות עצמן קיימות כיום לגבי ישראל. ללא נכונות נפשית להיות חלק מן המרחב, ללא מדיניות המכנת להביא את עמי המרחב להשלמה עם קיומה, אין ביטחון המדינה יכול להיות אלא זמני.

כך די: שבאליה — מיבצר צלבני ליד טריפולי, כפי שהוא נראה כיום

כדי להפציר במלך לשגר עזרה. זה זימן את הצבא המלכותי, והפקיד עליו את הרוון ריימון, אך הוא התעקש ללחוח גם בעצמו את חייליו, כשהוא נישא באפיריון. הם חשו בדרך שהובילה על פני יריחו והר נבו לעבר כרך. בהתקרב צבא המלך, הסיר צלאח-אל-דין את המצור, אחרי שמכונותיו לא הצליחו לפגוע בחומות האדירות של המצודה. ב־4 בינואר נסוג לעבר דמשק. המלך נישא כתרור עת ניצחון לתוך כרך, ואורחי החתונה היו חופשיים לחזור לבתיהם.

על רקע מודרני יותר ואבירי פחות, אירע אותו הדבר, פחות או יותר, בחודשים מאי ויוני 1967. (חוץ מן העובדה שריינו לא נתמנה לשר הבטחון של הממלכה, ושהוא לא ערך פשיטה מן המצודה הנצורה כדי להשמיד את צבאו של צלאח-אל-דין ואת מרגמותיו, לפני שאלה הספיקו לצאת להתקפה בעצמם).

כבר קרו כדברים האלה לפני מלחמת-ששת-הימים, ועוד יקרו כהנה וכהנה. אלא אם כן תצליח ישראל להתקבל כשותפה למרחב ולהשתלב במסגרתו. אחרת יהיה עליה להיות מוכנה גם להבא להילחם בכל יום מימי קיומה, נכונה בכל עת למלחמה טוטאלית, העלולה לפרוץ לפתע פתאום, בלי שציפו לה, כפי שאירע במשבר של קיץ 1967.

אכן, בחשבי על המשבר של מלחמת-ששת-הימים, שפרץ כסערת-פתע ללא כל אזהרה מוקדמת ומבלי שאיש ציפה לו יום אחד לפניו, נזכר אני בפרשה מימי הצלבנים, שנראתה לי תמיד כמסמלת יותר מכל את עצם תנאי הקיום של ממלכת ירושלים.

בשנת 1182, ארבע שנים בלבד לפני שנמצאו צבאות הממלכה על-ידי צלאח-אל-דין בקרני חסין, הגבעה המשקיפה על ים כינרת, נערכה חתונה במצודה של כרך, שחורבותיה מש- קיפות כיום על סדום מן המיזרח.

אדונה של המצודה, אותו ריינו הידוע לשימצה, שנשא אז את התואר „האדון של עברי הירדן”, ושהיה מנהל מפלגת שוחרי המלחמה בממלכה, ניצח על חתונתו של אציל בן 17 עם נסיכה בת 11. מכל השטחים הנרחבים של מדינות הצלבנים, מצפון סוריה ועד גבול מצרים, באו האבירים ונשותיהם ברכיבה כדי להשתתף באירוע. אחדים מהם רכבו מן הסתם במשך שבועיים, בשאתם איתם את שריגם, אשר בלעדי אִי-אפשר היה לתאר את החגיגה.

החגיגה היתה בעיצומה, כאשר לפתע הופיע צבא מוסלמי בהנהגת צלאח-אל-דין עצמו

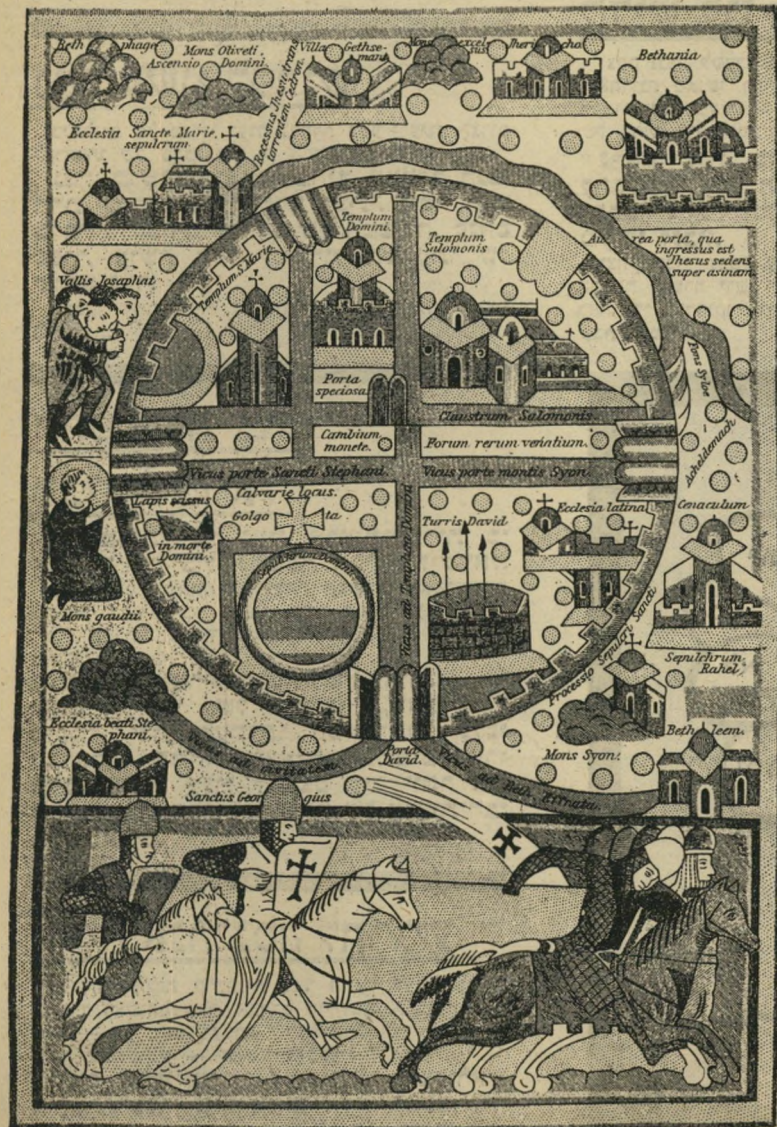

מתוך המדבר והתנפל על העיירה. בטרם הספיקו הצלבנים להתייצב להגנתה, הצליח צלאח-אל-דין לפרוץ לתוכה. בידי ריינו עלה להימלט לתוך המצודה, הודות לגבורתו של אחד מאביריו, שחסם לבו את הגשר מעל לחפיר שבין העיירה והמצודה, עד שהגשר נהרס — מאחוריו.

כפי שראנסימן תיאר את המעמד:

„סם הנשוואין נמשך בתוך המיבצר, כשכל הנוכחים מפגינים אומץ-לב למופת. בשעה שהמרגמות הטיחו מטר של בליסטראות בחומות, נמשכו השירה והריקודים ביניהן. הגברת סספני, אמו של החתן, הכינה בעצמה מעדנים מוכחרים לסעודת הנשוואין ושלחה אותם החוצה אל צלאח-אל-דין. הוא, בתמורה, שאל באיזה מגול נמצא הווג הצעיר, ונתן פקודה שלא להפציר אותו במכונות-המצור שלו.

„אולם מחוץ למחנה זה, לא הרפה מאמציו. תשע המרגמות שלו לא נחו מפעולה אף לא לרגע, ופועליו כמעט הספיקו למלא את החפיר. נשלחו שליחים בהולים לירושלים

מפה מסוגנת של ירושלים העתיקה מימי הצלבנים

השקעות ישראליות

ברצועת-עזה

חברת בעלייהון מנתיבות קיבלה השבוע רשיון לה-
קמת מיפעל-שימורים לדגים בעיר אל-עריש שברצועת-
עזה.
המיפעל, שיעסיק בהתחלה כ-25 עובדים,
מהווה סנונית ראשונה לתוכניות השקעה
נרחבות, לפיהן יאפשרו לבעלי-מלאכה
זעירה ישראלים להשקיע ברצועה.
בעיקבות המיפעל הראשון ילכו מיפעל למיצוח
שקדים ומיפעל-אריגה קטנים.
יודעי-דבר רואים בתהליך זה רמז לעתיד
דה של רצועת-עזה בעיניה-המימשל.

מימון חבלנים —

בבולי-דואר

הצעה לחוציא לאור בול, בכל ארצות-
ערב, שהכנסותיו יהיו קודש לקרנות-המלי-
חמה של אירגוני-הטרור הועלתה בוועידת
משרדי-הדואר של ארצות-ערב, שהתכנסה
לאחרונה בקאהיר.
הצעה אחרת שהועלתה לדיון, תזכה כנראה לתמיכה
מלאה: לאפשר מיסלוח של חפצי-ומכתי-דואר של
אירגוני-החבלה — חנימ-אין-כסף.

ראש מועצת

אופקים יתפטר

י"ר מועצת-אופקים, משה מייבסקי — יתפטר.
לאחרונה עמד היו"ר — המכהן מאז 62/
תחילה כיו"ר ממונה ואחר-כך כנציג-מפלג-
ניבחר — תחת לחץ כפול: מצד אחד, מפ-
עילים נגדו אנשי-מע"י מיבצעי-השמצות;
מצד שני, תובעים חבריו הדתיים לסיעה
תביעות מופרזות ממנו.

רק ויתור קיצוני מאחד הצדדים — או משניהם —
שיאפשר למייבסקי ליטול בחזרה את מושכות-השילטון
הבלעדיות לדיו — יאלצו אותו להישאר בתפקידו.

נורי חביב חוזר

מפיק-הסרטים הישראלי נורי חביב, מיוצאי-עיראק,
שירד לאחר שסרטינו (באין מולדת, רחל) נחלו כישלון
מיסחרי — עומד לשוב ארצה.
הפעם יבוא נורי חביב כמשקיע זר וכי-
בעלי-הון, ינסה להפעיל ידע וכספים אותם
צבר בשנות-שהותו בארצות-הכרית.

ראשי-העירייה ביקש את עזרתו של היועץ,
כדי למנוע היסטוריה פוגרומית נגד ער-
ביי ישראל.

בליל-שבת התקשרו עם היועץ גם המוכתארים של
בקעה-אל-ג'רביה וכפר-קאס ובפיהם בקשה דומה.
הקו הרשמי של מערכת-ההסברה הישי-
ראלית במישור הפנים-ארצי יהיה — כי
כלל ערביי ישראל מפתייג ממעשי-החבלה
ואין לחבלנים אחיזה של ממש בציבור זה.

התנגדות במע"י

למס המפלגתי

בחוגי-השורה של מע"י שוררת התמר-
מרות על צורת-הפעלתו של חוק המס המפל-
גתי, שנכבה באמצעות ההסתדרות.
חברי-מפלגה רבים טוענים, כי אין כל צדק בגביית
אותו סכום מחברי-מפלגה המקבל 500 לירות לחודש —
ומעסקן המשתכר אלף לירות ויותר, שלא לדבר על
טובות-הנאה צדדיות.
ייתכן שבלחץ ההתמרמרות הזאת, ייהפך
מס-המפלגות למס מודרג.

מימשל-טורס

אנשי המימשל הצבאי של השטחים הי-
מוחזקים הוכיחו עצמם כבעלי-הסברה מדי-
ביום משרי-ההסברה ישראל גלילי.
לאחר ביקורה המוצלח של הנסיכה הירדנית פיריאל,
הם התחילו להזמין אישי-ציבור ופקידי-ממשלה בכירים
ירדניים, כדי שיחזו כמו עיניהם בנעשה בישראל.
בין השאר ביקרו עד כה פקידים בכירים
ממשרד-ההסברה של ממשלת-ירדן; והי-
מפקח הכללי של משרד החינוך והתרבות
הירדני.
כולם יצאו מישראל כששבים בפיהם.

נבון במקום

קדיש לזו?

יצחק נבון, לשעבר מזכירו המדיני של דויד בן-גוריון
ולאחרונה מאנשי רפי המתונים יותר — המתחרים
בעמדותיהם במע"י — נחשב למועמד לרשת את מקומו
של קדיש לזו, יושב-הראש של הכנסת.
נראה שלזו, בן ה-73, לא יוצע מחדש
לתפקידו לאחר הבחירות — ובמידה ויוצע,
יתפטר כעבור תקופה קצרה כדי לפנות את
מקומו לנבון.
יצחק נבון נמנה עד עתה על תומכי משה דיין.
הבטחת מישור יושב-ראש הכנסת, ביוזמת פנחס ספיר,
באה כדי להרחיקו מדיין, ולנטרל אותו במאבק הפנימי
שבתוך מע"י.

הנמכת גיל הגיוס?

בחוגים מסוימים נערכים דיונים על כדי-
איותה של הנמכת גיל-הגיוס ל-17 — לגבי
נערים עובדים בלבד.
סידור כזה היה מאפשר לתלמידיתיון לסיים את
בחנותיהם, וכל יתר המגויסים היו יוצאים לשירות-
חובה שנה לפני חבריהם הלומדים.

דיון בממשלה:

לפוצץ או לא?

האם תצטרך הממשלה להחליט על פיר-
צוץ-עונשין של בתים השייכים לערביי-
ישראל?
זוהי השאלה שבמרכז דיונים שמאחרי-הקלעים בחור-
גי-צמרת. בעיקבות מצרם של צעירים מן הכפר טירה
שבמשולש, המואשמים בהשתייכות לאירגוני-טרור,
הועלתה הסברה, כי משרד-הביטחון יגשים את איומו
של דיין, בזמנו, לפוצץ בית של כל מי שמשתף-פעולה
עם החבלנים.
לעית-עתה — ידם של אלה המתנגדים
לפיצוצים בישראל על העליונה. טענתם:
צעד כזה יכריח את ערביי-ישראל להזדהות
באופן מוחלט עם ערביי-השטחים והדבר
יגביר בעקיפין את סכנות-הטרור בארץ.

נצר עשוי לפרוש

כישלונם של מצדדי ועדה נבחרת במע"י עשוי לגרום
לפרישתו של שרגא נצר מן החיים הפוליטיים.
נצר, מושך-החומים במחנה הוועדה הנכ-
חרת, נחל כישלון-יוקרה רציני. נוסף לכך,
כרור שמוכירה החדש של המפלגה, פנחס
ספיר, עושה הכל לניטרול השפעתו של
שרגא נצר.
העסקן החתיק — והמבוגר — עשוי להסיק את
המסקנות.

התפטרות בול

מכה לישראל

התפטרותו של נציג ארצות-הכרית בי-
או"ם, ג'ורג' בול, נחשבת אכזבה לישראל.
בול, אשר השתתף במשלחת הפקידים האמריקאיים
לישראל בחודש מאי שעבר, גילה אהדה לעניין הישי-
ראלי. עמדתו האנטי-רוסית הבולטת, תאמה את הקו
הישראלי.
הנציג האמריקאי החדש באירגון, מי-
שהיה עורכו של היומון "וואשינגטון
פוסט", ידוע בעמדתו הביקורתית כלפי
ישראל — בייחוד בשאלת הפליטים הערי-
ביים. מינויו עלול לצמצם עוד יותר את
ההתבטאות הפור-ישראלית של ארצות-הבי-
רית באו"ם.

טולידאנו ינסה להרגיע

צפויה פעילות קחתנית מצד היועץ לענייני-ערבים
במשרד ראש-הממשלה, אברהם טולידאנו, להרגעת הרר-
חות — בעיקבות מצרם של ארבעה הצעירים מכפר
טירה שבמשולש — החשודים בפעילות חבלנית.
כליל שישי טילמן לטולידאנו יושב-ראש
מועצת-הכפר, איכראחים חליל קאסם, והי-
ביע באוניו את הסתייגותו מהמעשה.

זמן קצר אחרי מלחמת ששת הימים, הירצה יועצו של ראש-המשלה לעניינים ערביים, שמואל טולידאנו, בפני חוג סגור של פקי' דים בכירים. את סקירתו על השפעת ה' מלחמה על ערביי ישראל סיכם בהערכה, כי בעתיד צפויה פעילות מחתרתית בקרב הנוער הערבי הישראלי.

כי התוצאות הפסיכולוגיות של ההתמוט' טות העולם הערבי, ביוני 1967, והוויכוח על עתיד השטחים המוחזקים, הטביעו חותם עמוק על יחסי יהודים וערבים בישראל. ל' ערבים רבים בישראל נידמה היה כי עליהם מוטלת החובה לנקות את הכבוד הלאומי. ואילו בעיותיו החמורות של המשכיל ה' ערבי הצעיר, שהעסיקו חוגים רבים ב'ישר' אל — נשכחו.

תהליך מתגבר? השבוע נידמה היה, כי כל התהליכים המדויגים האלה הבשילו את פריהביאושם שלהם. המשטרה עצרה ארבעה צעירים מבני הכפר טירה שב' משולש, שהאשמו בכך, כי בחסות מועדון הספורט המקומי התארגנו כתא מחתרתי, אשר קיבל הדרכה, נשק ויעדי-פעולה מ' איש אל'פתח בשכם. אחד מבין הארבעה

מנהיג הפצצה ב"מרכז" מסארווה פרייביאושם

אף הואשם בהנחת הפצצה בקולנוע מרכז. האם תוכנית שנת תשכ"ט שווה תהליך אשר יכול רק להתגבר ולהתרחב? התשובה לסכנה זו אינה יכולה להיות משטרתית-בלשית בלבד. המאמצים לחיזוק הגשר בין יהודים וערבים בתוך המדינה, שהוקפאו בשנה האחרונה, חייבים להתחדש. כי בין השאר, ערבים אלה הם גם גשר חיוני אל העולם הערבי.

מפלגות הצעה מחוכמת

אחוזי-החסמים יוגדל — כימעת בוודאות — לפני הבחירות לכנסת הבאה. זה, על פי חישובים של ראשי מע"י, יחסל את ה' סיעות הקטנות. אבל מה הלאה? למה להש' איר למפלגות הגדולות האחרות חלק כה נכבד בכנסת השמינית, התשיעית וכו'? את הבעייה הזאת מתכננת מע"י לפ' תור על-ידי שינוי שיטת הבחירות. אילו ניתן לה, היתה משנה אותה בצורה שלא תאפשר כימעת בחירת אף מועמד של מפ' לגה אחרת. בכל איזור-בחירה היה המועמד שלה זוכה ברוב — וכל יתר הקולות היו הולכים אז לאיבוד.

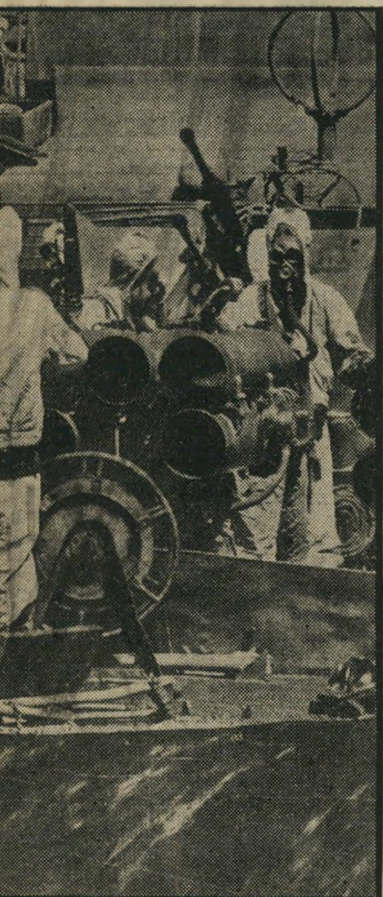
אך לכן התנגדו אותן מפלגות. לכן הועל' תה עתה הצעה מחוכמת יותר, שעיובה על-ידי ועדה בראשותו של דוב יוסף: שלוב השיטה הקיימת ושיטת הבחירות-האיזוריות. אם המפלגות האחרות לא יסכימו לכך, מקיים ראשי מע"י כי בכנסת השביעית יהיה להם ממילא הרוב המוחלט שאפשר להם לחזק כל חוק שיעלה על דעתם, על אפה והחממה של האופוזיציה המדולדלת. ברע שיועבר חוק שינוי שיטת הבחירות, אפשר לצפות לעוד דור או שניים של שילטון מע"י ללא מצרים.

מלחמה

או מלחמת עצבים?

בכל נסיון מסוג זה עילה לפעולה חמורה ביותר. האם גם הפעם?

הגיון אומרי, שגם מצרים וגם מדינות הפיקוד המזרחי אינן מוכנות לפתוח

ישראל לומר "לא!" לחאשינגטון ב'1968? לכאורה — כן, למעשה — כימעת בלתי-אפשרי. כי ישראל תלויה כיום כל-כולה ברצונה הטוב של ארצות-הברית. אולי לא כל-כך מבחינה כלכלית, או אפילו מבחינת אספקה בטחונית. אבל היא תלויה בה ב' בחינה הנוראה: כמגן נגד פלישה סובייטית.

אולטימטום רוסי?

עוד במחלף הקרבות של השנה שעברה, כפי שגילה לאחר-מכן ארתור גולדברג, הייתה קיימת סכנה ממשיה ביותר של התערבות סובייטית נגד צה"ל. היא נימנעה רק מפני שגיוסון הסביר שלא יסבול זאת, והציע לקוסיגין מדיניות של "בלי ידיים". זה היה כאשר העולם כולו עמד לצידה של ישראל, מפני שהיא נראתה כקורבן של נסיון ערבי לחסל אותה.

האם תהיה ארצות-הברית מוכנה לפרוש על ישראל אותה הגנת — מפני הסובייטים — כאשר המדובר בהחזקת שטחים ערביים כבושים, ולא בהגנה על עצם קיומה של המדינה היהודית?

אם תסרב ישראל להישמע לדרישות ארצות-הברית, שתיוסג מכל השטחים הכבו' שים — או מחלקם הגדול — ללא כל תמורה ערבית ממשיה, האם יומר הנשיא ג'ונסון: "אם כן — תסתדרו עם הרוסים בעצמכם! אנחנו לא נסתכן במלחמת-עולם שלישית כדי לשמור על הכיבושים שלכם!"

לכאורה, יכולה או ברית-המועצות לתת אולטימטום לישראל, שעליה לסגת מהשט' חים הכבושים — אחרת תראה מוסקבה את עצמה חופשיה לתמוך פיסית במלחמה ערבית חדשה נגד ישראל. במיקרה כזה היא תכריז, מראש, כי מלחמה זו אין מטרתה לפגוע בגבולות ישראל שמלפני יוני 1967, או להביא לחיסול המדינה.

ומה יקרה במיקרה כזה — כשברור ש' ארצות-הברית לא תתערב?

שר החוץ עונה

בראיון טלוויזיוני בלונדון, נשאל השבוע שר-החוץ המצרי, מחמוד ריאד, אם קיימת סכנה של התחדשות המלחמה בעתיד הקרוב. הוא השיב: "המלחמה לא פסקה, מכיוון שישראל עדיין יושבת על אדמה ערבית וממשיכה במעשי תוקפנותה". שאל המראייין: "האם תשתתף ברית-המוע' צות מעשית בקרבות, במיקרה שיתחדשו?" ריאד, בהתרגשות: "לא לא, ולא! הרי אמרתי: אין הסכם צבאי עם ברית-המועצות, לכן אין חווה הגנה משותף". ההכחשה הדיפלומטית הוואת לא שמה קץ לניחושים. להיפך: אלה פרחו ביתר-שאת, לאור כמה צעדים חמורים של המדי'נות הערביות. בעיקר:

● **פינוי כל האוכלוסיה האז' רחית של הערים, לאורך תעלת סואץ.** העיר סואץ עצמה, בה ישבו 350 אלף תושבים, פונתה כימעת לגמרי, ותוך ימים ייוותרו בה רק 5000 פועלים חיוניים. איסמעיליה, קנטרה, סאיד, קיברית נראות מזמן כערי-פאנים, שרק חיילים מסתובבים בהן. למעשה, רק פורט-סעיד לא פונתה — כנראה מתוך הנחה, שכל עוד עיגון שם הצי הסובייטי לא תעז ישראל לפגוע בה.

● **הקמת הפיקוד המזרחי.** בפיקוד זה שותפות ירון, עיראק סוריה וסעודיה, ר' מטחו יושב בדמשק. בעבר ראתה ישראל

ותרו לג'ונסון עוד ארבעה חודשים בבית הלבן... הוא בעל תחושה היס' טורית ורוצה להירשם בספרי ההיסטוריה כאדם אשר הביא להסדר עם ברית-המועצות. תקוותו כי הדבר יינתן לו במזרח התיכון. כך כתב, ביום השישי האחרון עורך אל' אהרם חסנין היכל. זוהי, כנראה, ההערכה הרשמית של קאחיר. באיוז מידה היא גם תואמת את המציאות? שאלה חשובה עוד יותר: מה הסיכויים להסדר כזה?

היוזמה להידברות באה מצד הרוסים. הם הגישו לנשיא ארצות-הברית תוכנית בת ארבע נקודות לפיתרון הסיכסוך הישראלי-ערבי. יש אומרים, כי היוזמה היתה דווקא אמריקאית, אם כי בצורה מרומזת בלבד. שכן הנשיא ג'ונסון דחה בהתמדה את הלחץ האדיר לספק פאנזומים לישראל — ומה זה אם לא רמז לרוסים שלא הכל קפוא במרחב? לישראלי הממוצע, נראית התוכנית הרוסית כחלום-בלהות:

● צה"ל יסוג ללא-תנאי אל מאחורי ה' גבולות של ה'4 ביוני 1967.

● כוח מתוגבר של האו"ם יוצב לאורך גבולות אלה, ואי-אפשר יהיה לסלקו אלא בהחלטת האו"ם עצמו.

● מדינות-ערב יכריזו על ביטול מצב-הלוחמה בינו לבין ישראל.

● ארבע המעצמות הגדולות יערבו לגבולות ישראל ושכנותיה.

כלומר: פחות-אירותר חזרה לסטאטוס-קו' שמלפני מלחמת-ששת-הימים. הבעיות הגדו' לות של האיזור — פיתרון בעיית הפליטים הערביים, מעמדה של ירושלים, חופשיה-מעבר בתעלת-סואץ ובמצרי-טיראן — יועלו לדיון בשלב מאוחר יותר, אם וכאשר יסתבר שהשלב הראשון יצר את התנאים המתאימים. מנכ"ל משרד החוץ גדעון רפאל הגיב על תוכנית זו בשאט-נפש, וניתן היה להניח, שלולי הציתחוח הדיפלומאטי היה משתמש במונח הצברי: בבליה!

המרחב מול וייט-נאם

אבל לא די לומר בבליה, כדי שה' תוכנית תיעלם. היא המשיכה לעניין את הנשיא ג'ונסון, וראשי הסטייטס-דפארטמנט הומינו את שגריר ישראל בוואשינגטון להביע עליה את דעתו.

על התגובה הישראלית ניתן ללמוד הרבה מן הכותרת הראשית הוזה, שפירסמו ידיעות אחרונות וערבי' ביום השישי האחרון: "מחלוקת חריפה בין וואשינגטון לישראל".

האמריקאים אומנם לא אמרו שהתוכנית הרוסית נראית להם כפיתרון טוב ומושלם; אבל עצם העובדה שהרוסים מוכנים לדבר על פיתרון מוסכם היא החשובה בעיניהם. אולי לא כל-כך בשביל מה שצפוי במרחב, כמו בשביל מה שהם רוצים להשיג בחיאט' נאם. תמורת לחץ אמריקאי על ישראל, תלחץ מוסקבה על האנוי.

למעשה, כבר למחרת מלחמת-ששת-ה' ימים היה ברור, כי המפתח נתון בידי ה' אמריקאים. עסקנים עיוורים, ודמאגוגים של ארץ-ישראל השלמה, ניסו אמנם לטעת בלב האזרח את התחושה, כי אין כוח בעולם שיכול לאלץ את צה"ל לסגת מהתעלה או מהירדן. אבל אנשי-ביתחון-ומדיניות רציניים יותר ידעו, כי ברע שארצות-הברית תחליט סופית כי צה"ל חייב לסגת — לא תהיה לממשלה-ישראל כל ברירה; יהיה עליה לתת את ההוראה בהתאם.

הדבר כבר קרה בעבר — פעמיים: ב'1950, כאשר נאלצו גייסותיו של יגאל אלון לסגת מאל-עריש; וב'1957, כאשר גייסותיו של משה דיין נאלצו לסגת מסיני. התוכל

כוננות?

ספינת-טילים סובייטית, בידי הצי הצ'י

מצרי, המלח לבוש מדים ללוחמה כימית. במלחמה נגד ישראל, בעתיד הקרוב. אבל אותו הגיון קובע, כי ידיה של ישראל אינן חופשיות לפתוח במלחמה נגד אותן מדינות: על מצרים פרושה חסותה של ברית-המוע' צות, ועל ירדן — זו של ארצות-הברית. המסקנה ההגיונית: כל הדיבורים על מלח' מה חדשה מיידית — אינם מעשיים. לעת-עתה עשויות להתרבות רק תקריות-הגבול.

אבל חשבון זה לא לוקח בחשבון גורם אחד: ברית-המועצות. ידיעה בעיתון ביריות גילתה, השבוע, שהרוסים מתכוונים לגשת בעתיד הקרוב ביותר לפתיחת תעלת-סואץ. זה אינו חייב להיות נכון. אבל יתכן גם שזו לא סתם המצאה. הדבר היחידי שאפשר לנבא, בשלב זה, הוא שהערבים והרוסים יפתחו בימים הקרו' בים במערכת-תנופה, כדי להשיג את הסכמת ארצות-הברית לחיתורים ישראלים מרחיקי-לכת. בפרק זה תהייה ישראל נתונה במלחמה פסיכולוגית יותר מאשר במלחמה ממש. אבל מה יקרה אם אמריקה לא תסכים להצעות הרוסיות? ובעיקר — מה יקרה אם אמריקה כן תסכים?

★ היא בלונדית יפה

★ מורה לאומית

★ וענשיו אחכה לדין

כשנולדה הייתה בלונדית ובהירת העיניים עברה למשפחת תאופיק שפיק, הוזהרה המיילדת את האם מעיון רעה: "היא יפת תואר", אמרה הזקנה. "יפה מדי" וי עוד בלונדית. מוטב שתזהר כל חייה.

כעבור 22 שנה הוכחה אמונתה התפלה של המיילדת כמוצדקת: שעה שחזרה עברה מבקור בירון, עטו עליה המוכסים הישראליים לים שליד גשר אלנבי. היא בלטה כל כך ביופיה, בשיערה הבהיר ובגלל עיניה הבהירות, שהגברים פשוט רצו לראות אשה נאה זו מקרוב.

חור כהיך מישש אחד מהם זמן רב מדי במוזונה שהיחה בידה — וגילה כי יש לה תחתית כפולה. "את מברירה חשיש!" אמר האיש מייד. עברה הבחשה. "זו לא מוזונה שלי", טענה, "קיבלתי אותה מידי סטודנט צעיר, צאלח ראף. הוא ביקש שאעביר אותה למורתני לשעבר, ויודאד אל-קומארי, בירושלים העתיקה. כשי ביקרה בעמאן שכחה אותה."

טענה זו לא היתה משכנעת. עברה נעצרה, והמוזונה פורקה. אז הוברר ל חוקרים שתפסו משהו בלתי-רגיל באמת: כי בתחתית הכפולה של המוזונה היו שני-מוקשים, חומר נפץ ומיתקנים שונים המיועדים, כפי הנראה, להכנת הפצצות של החזית לשחרור פלסטין — אירגון הטרור הקיצוני והמקורי ביותר בשיטותיו.

★★★

המכוניות יצאו לעצור

ה קרה ב-25 ליוני. הצעירה נלקחה לכלא, כשהיא עצורה על-פי צו-מעצר אדמיניסטרטיבי, לפי סעיף 111 הודע. בעוד הקירתה נמשכת, יצאו מכוניות החוקרים לעצור את בעליה שמות שהחלו משתרבים בגליונות-החקירה.

הדמות המבוקשת העיקרית היתה ה מורה של עברה, חידאד אל-קומארי. אך המורה, בת ה-42, נעלמה מביתה שבי מירח-ירושלים: רק אחיה וישיש בן 74, עבראלי-עזיז עבראלי-פתח בן-רשדה, נעצרו. כן נעצרו ידידה של חידאד, סמיר אבו-דיאב, וידידתה המורה לוטפיה חאג'י; אדם בשם איברהים אל-חוארי ותלמידתה סארה האשים פחה אלהג'ודה מאל-בירה — שהיא במיקרה יודתה בנוש של עברה. אחר-כך נעצר גם בעלה של עברה — העובד כהנאן במלון אינטרקונטיננטל. כי במקרים כאלה, ועל-פי ניסיון-העבר, עוצר גם גורמי-הביטחון את כל קרובי-המשפחה. הן כשתופים בכוח והן כדי להפעיל לחץ.

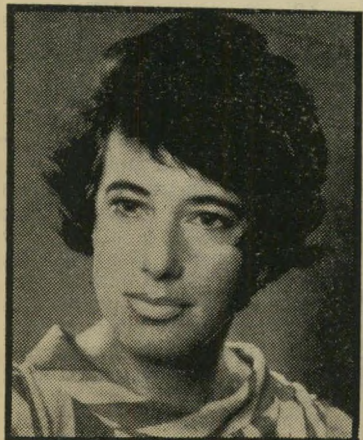
★★★

"כשתדברו — יבוא רופא!"

ע ל מה שאירע לאחר מעצרו של אלו שכנו בעיתונות הישראלית כי חברות "מחתרת המורות" ידע לספר ה שבועון של רקה זו הדון, מפיחה של פרקליטי-הנשים, עורכי-הדין פליציה לאנגר — חברת-ה"קח" — ועלי ראפע:

... ב-7.8.68 ביקרו עורכי-הדין פליציה

• אירגון שקיבל על עצמו, בין השאר, את האחריות לחטיפת מטוס אל-על.

הפרקליטה
קיבלה על עצמה את הגנתה של עברה, ביקרה אצלה בבית הכלא.

במדינה

היסטוריה

סגרי-העמים

האם היתה מלחמת-ששת-הימים מלחמת-המגן של מדינת-ישראל, אשר קמה לבחר את טבעת-החנק הערבית, בטרם תשימה כליל?

או שמא היתה זו מלחמת-התפשטות של מעצמה חדשה, המנסה לקחת חלק ממקומן של המעצמות האימפריאליסטיות הוקנות והתשושות?

לגבי הישראלי המצוי, איש-המילואים ה מקדיש כחודשיים מכל שנה על הגנת קיומו הפיסי, עצם ניסוח

עברון

השאלה ברוח זו הוא תעמולה עויי-נת, עלבון ופגיעה זדונית. אולם במספר רב והולך של ארצות בעולם גוברת הדיעה, כי מלחמתיה של ישראל הן מלחמות מעצמה המנסה — ומצליחה — יותר ויותר — לתפוס את המקום ש היה שמור, בעבר, למעצמות האימפריאליסטיות כמו צרפת, בריטניה ואף ארצות-הברית.

ההוכחה שניתנת לתהליך זה מצד מקטרגי ישראל אינה מלחמת יוני 1967 — שלפי גירסה זו אינה אלא שלב סופי של תהליך

פרם עם בורג/סימונורי

סודות מן החדר

אסקאלציה ארוך ומחושב היטב — אלא דחא מיבצע-סואץ של שנת 1956.

ברית בלתי-ישליווה. השבוע הופיע בישראל ספרי הנוקט בעמדה דומה, אם כי אינו עושה זאת על-דרך הקיסרות. מחברו, העיתונאי המוכשר יוסף עברון, אינו נימנה עם יריביהם של מחוללי "קנ" גיית-סואץ" — כפי שנקראת בספרי-ההיסטוריה המועטים שהופיעו בינתיים בארצות-הברית אותה ברית בלתי-ישליווה בין ישראל, צרפת ובריטניה, שמטרתה היתה חיסול ה כוח העצמאי הערבי.

באור זה רואה גם יוסף עברון, ממקורבי-הם של דויד בן-גוריון ושמועון פרס, שאף הספיק להשתתף בשבועון-רפ"י מבט חדש. ולא רק הוא. מפקד חיל-האוויר של שנות ה-50, דן טולקובסקי, הצהיר באונוי עברון: "מה שביצעו הבחורים ב-1967 — נולד ב-1953". והוא הוסיף: "ויכולנו לעשות זאת גם ב-1956".

פירות-הניצחון. לפי השקפה זו ברור לגמרי מה נולד: שיתוף ישראל במיבצע שמטרתו לטהר את תעלת-סואץ, ועימה את שדות-הנפט של המרחב, מגישתם השתלטות של האומנים הערביים.

הצהיר מורים בורז'ימונורי, שרי-ההגנה הצרפתי בממשלת גי מולה: "מיבצע סואץ 1956 צמח על רקע האינטרסים ההדדיים בין ישראל לבין צרפת. הברית בין שתי הארצות נולדה עוד קודם לכן — אולם רק בי מחצית ספטמבר 1956 דובר על פעולה צבאית משותפת (של ישראל והצרפתים). וזאת (המשך בעמוד 19)

• ביום סגריר, הוצאת אופוס.

בוכת שנה טובה ואחלואי עישון מהנה

האחלים:

ת. בורג

חיפה, כבר ביאט 2, ת.ד. 1967, טל. 68551
היבואנים והמפיצים הבלעדיים בישראל

של הסגריות:

Rethmans	רוטמנס קינג-סייז פילטר (אנגליות)
K. S. Filter	בנסון הדג'ס (עם וללא פילטר)
Benson & Hedges	(אנגליות)
Gitanes	גיטן (עם וללא פילטר) (צרפתיות)
Gauloises	גולואז (עם וללא פילטר) (צרפתיות)
Celtique	סלטיק (צרפתיות)
Marigny	מריני (צרפתיות)
Fontenoy	פונטנוי (עם וללא פילטר) (צרפתיות)

הטבקים:

Four Square	פוט-סקוור (8 סוגים) (אנגליים)
Larsen	לארסן (10 סוגים) (דניים)

הסיגרילוס והסיגרים:

Phillies	פיליס (גם עם פיות) (אמריקאיים)
Chiquito	צ'יקיטו (צרפתיים)
Weekend	וויקאנד (שווייצריים)
Henri Wintermans	הנרי ווינטרמנס (הולנדיים)
AGIO	אגיו (גם עם פיות) (הולנדיים)

נאפי בעימ

סטודיו לאמנות הקולנוע והתיאטרון

מודיע על פתיחת קורסי ערב מחזור ו

הפתיחה: 17.10.68

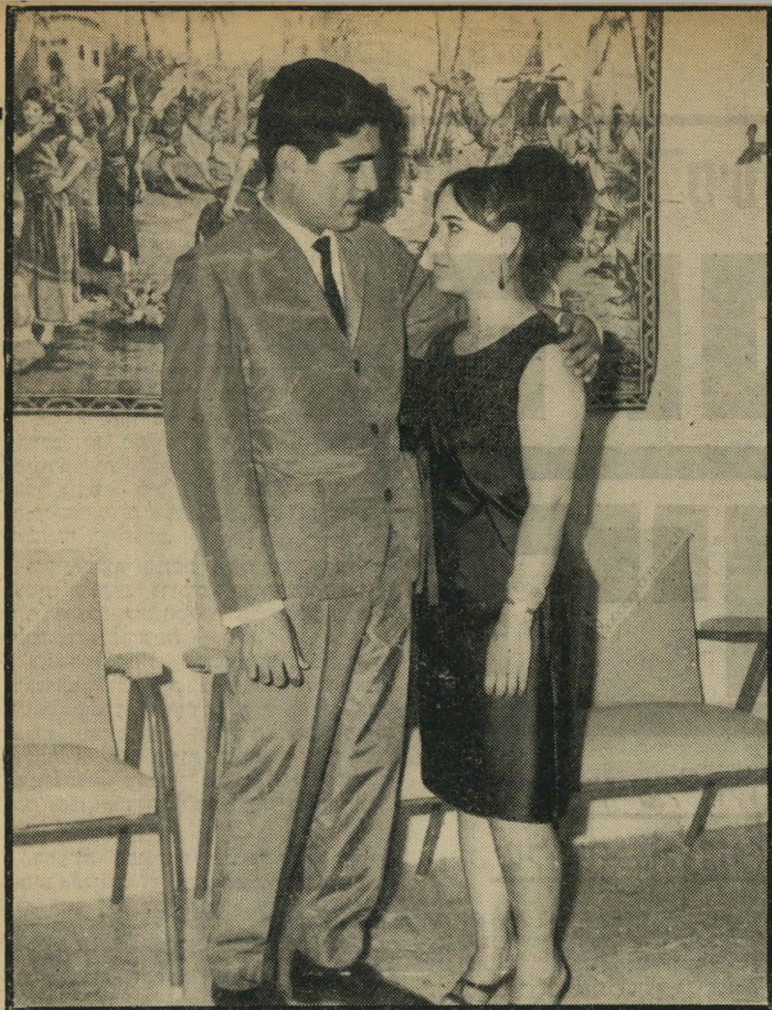
המקצועות:

משחק * הסרטה, בימוי ותסריטאות * צלום עתונות

צוות המורים: צמורה פלד — אלי שיגא — ניקו ניתאי פרוץ ב. קורצקי — נחום גוטמן
הנהלת בית-הספר מביחה לתלמידיו המצטיינים השתתפות בסרט עלילתי והופעה במחזה במסגרת "תיאטרון הסטודיו".

פרטים והרשמה: רחוב יצחק שדה 34, ת"א, טלפון 38 289

עם בעלה נראית עבלה בתצלום אישי נדיר, כשהיא גאה ומאושרת. אך חודשיים לאחר מכן היא היתה כבר נתונה בצרה עמוקה: שריונה בהריון, בכלא, כשהפרקליטים שלה טוענים כי הוכחה ואף עברה ביוניות בכלא ירושלים.

עוד ביום הופעתו של הראיון, שיגר אחיה של עבלה מכתב למערכת העולם הזה. "אביה של עבלה ושלי מת לפני למעלה מ-20 שנה", טען. "גם פרטים אחרים שבכתבה של לימור — בדויים."

כך, למשל, טען ידיעות אחרונות שעבלה הכירה את בעלה בעת שהיתה באלג'יריה, לשם נשלחה כמורה לאחר שסיימה את חוק לימודיה בקאהיר. למעשה, לא נטש איסמעיל אבו-מיאלה את ירושלים העתיקה מעולם.

★ ★ ★

הסתה באלג'יר

כדי להכין את הדרך הארוכה שהביאה את המורה הבלונית לכלא, הפכה אותה לזמרת מוכנית בתעמולה הערבית — המכנה אותה עוד לפני משפט — "גאמילה שלנו", על שם גיבורת-המחתרת האלג'יראית — יש להכיר את הרקע הלאומי-הערבי החרף של עבלה.

נעוריה המוקדמים עברו עליה בחברון עיר-מולדתה ובירושלים העתיקה, שם חונך כה עבלה ללאומיות ערבית קיצונית. לכן היה זה אך טבעי שנשלחה ללמוד בסמינאר למורות שבקאהיר.

מאוחר יותר, חתמה עבלה על חוזה מיוחד, כדי להורות כיתה מעורבת של בנים ובנות בעיר אצטף שבאלג'יריה — על-פי המלצתה של המורה שלה בבית הספר התיכון אל-מאמוניה, חידאד אל-קומארי המיסתורית.

באלג'יריה נקלעה עבלה לאחד המוקדים העיקריים של אירגוני-הטרור. שם פגשה צעירים נלהטים וזועמים, שהתאמנו במיסגרת שני אירגוני-הטרור הראשיים: אל-פתח והאירגון לשחרור פלסטין — ממנו התפלג ג'ה מאוחר יותר החזית לשחרור פלסטין, אותה אפשר לכנות הלח"י של אירגוני

לאנגר ועלי ראפע אצל העצורה עבלה... הפגישה נערכה בחדרו של המפקח גולן. העצורה פרצה בבכי וגוללה בפני הפרקליטה עובדות מסמרות-שיער, כשהמפקח מנסה שוב ושוב להפסיקה.

"לאחר מעצרה, הוכנסה לחדר בו ישבו פרוצות, הללו התנפלו עליה והיכוה מכות קשות עד אובדן הכרה. הן קרעו את בגדיה לנגד עיני-השוטרים והשאירו עירור מה. לאחר-מכן הכניסוה למשך שמונה ימים לצינוק ללא שירותים זבמשך שלושה ימים מונע ממנה בכלל לצאת לעשות צרכיה. "שומר בשם דחייק בעט בה וקיללה בי שכבה על משכבה המומה, מעוצמת-המכות. הצעירה, הנמצאת בהריון (בחדש השני) החלה לדמם וביקשה רפא, אך מבוקשה לא ניתן לה. חוקריה אמרו לה: כשתדברי — יבוא רופא."

★ ★ ★

מכות לאשה הרה

ממשיר הדיווה של זו הדרך: "אחת הסוהרות, בשם יפה, אף אמרה לה: זה שקר כי הינך בהריון. אחרי מכות כאלו היית בוודאי מפילה. השוטר אף איימה עליה, כי אם לא תדברי, יציאו כל מה שיש לה בבטן."

הצעירה הראתה לפרקליטה סימני-מכות על גופה וציינה, כי לו ראתה אותה הי' פרקליטה לפני כשבוע. כי אז היתה מבחינה בנפיות ובסימנים סריים בכל חלקי-גופה. במיוחד סביב העיניים, הידיים והגב... "הפרקליטה מיחתה בפני המפקח האחראי על יחס שלטונות-הכלא כלפי הצעירה, שי סיפורה נשמע כסיפור-בלהות והגישה ברי במקום תלונה בכבד למפקח הנ"ל; כן ביקשה לערוך בדיקה רפואית לעצירה שי חשה ברע עד עצם היום מן ההכאות... "העצורה ערכה שביתת-רעב... היא גם טענה כי לא עשתה מאומה והיא מזועזעת ממה שעבר עליה."

נערת ההמחזיקה

בבוקר, כי שעה שסערת-אהבתם גורפת את שני הצעירים, גרפה סערת כיבוש-ירושלים את סביבתם. סניף הבנק הערבי נסגר, וי עבלה נשארה מובטלת. אולי משום כך ואולי משום שאהבתם הייתה חזקה מן המוסכמות, היו עבלה וי איסמעיל בין הזוגות הבודדים שחגגו את כלולותיהם בשנה שלאחר הכיבוש. במאי 1968 התחתנו השניים כות וכדין.

★ ★ ★

נסיעה להסדרת-אירוסין

מן לא-ארוך לאחר-מכן נסעה עבלה לירדן, כשהיא כבר בהריון.

רשמית: כדי לפגוש את אחיה הצעיר, סובחי, אשר סיים את חוק-לימודיו האוניברסיטאיים בהצטיינות, ביקש מאחותו הגדולה להסדיר את ענייני-אירוסיו — מאחר וי חברתו, הירושלמית אף היא, היתה כבר בעמאן וכל מה שהיה חסר לסובחי היה — שושבינה שתבקש את ידה.

אלא ששעה שעברה עבלה מן השטחים המחוזקים לירדן הערבית, השתכרה כנראה משינוי-האחירה. היא פגשה שם חלק מידידיה הלאומנים — כולל צאלח ראיק, מי שהתסיס ואירגן פלסטינים באלג'יריה. ובהודמנות זו, טוענת התביעה הצבאית באמצעות מ"מ היועץ המשפטי ליהודה וי שומרון, עורר-הדין מיכה לינונשטראוס, קשרה קשר להעביר את המזודה עם חומרי הנפץ.

מזודה זוהי, לדבריה של המורה — אך בה הכניסה בגדים וחפצים אישיים משלה, למורת שטענה כי התכוונה רק להעבירה לידיה של המורה שלה לשעבר.

פרקליטה של עבלה החליטו לפעול. פליציה לאנגר ועלי ראפע הגישו בקשה לשחרר את הצעורות על-פי חקנת לשעת חירום 111 — מאחר ולדבריהם, לא נמצא אה נגדם כל הוכחה. "כך תבעו הפרקליטים להקים ועדת-חקירה שתחקור את הנעשה בכלא-הנשים בירושלים."

ביום הכלולות ניצבת עבלה היפה, כשהיא מגלה אהבה לשלוש אחיות ואם חתן. השניים נפגשו עת חזרה מאלג'יריה, עבדה כפקידה בסניף של באנק בירושלים העתיקה. הבעל היה גהצן במלון אינטרקונטיננטאל.

לא פחות מסעירה: האהבה. זה קרה כשהגהצן ממלון אינטרקונטיננטי טאל יצא יום אחד בהיר לקבל כסף בבנק. הוא ראה את בת-שכונתו, מרחוב אל-חואר שבירושלים העתיקה.

מבטיהם של השניים נפגשו. באותו רגע נולדה אהבה גדולה.

מאז ביקר איסמעיל בבנק, כשצריך וכש לא צריך. עד ששלח את אחותו הגדולה לכי אביה של עבלה, לבקש את ידה. נקבע גובה המורה: 200 דינאר ירדניים — 2000 לירות ישראליות.

בינתיים כבר הפסיקה עבלה לעבוד

הטרור הפלסטינית הפועלים במרחב.

★ ★ ★

גירוש ביוזמת חוסיין

מאג'יריה נאצרה עבלה להסתלק, מאחר וממשלת-חוסיין הפעילה, ערב מלחמת-ששת-הימים, לחץ כדי למנוע מי פלסטינים ללמד שם. הוצע למורה בת ה-19 לנסוע לכחית או לסעודיה — אך היא היתה חדורה מדי רעיונות אנטי-פאודליים.

עבלה חזרה לירושלים, חיפשה עבודה, נתקבלה כפקידה בסניף של הבנק הערבי בעיר המיוזרית. ושם חדרה לחייה חווייה

"המפקח (גולן) מסר, כי מתנהלת חקירה... והביע צער על המעשים האמורים."

★ ★ ★

מיברק ממוסקבה

ה סיפור עשה לעצמו כנפיים בירושלים העתיקה, באל-בירה, בשכם, ובדמאללה.

משם הגיע לארצות-ערב — ולמוסקבה. אירגון הנשים של ברית-המועצות פירסם פרסיוועה, הביע הזדהות עם "מאבקן של נשות-ירדן". נווה נסייבה, אשתו של שר-ההגנה הירדני לשעבר, היושבת בירושלים, קיבלה מיברק ברוח זו.

כי עבלה היתה דמות מוכרת בירושלים, ואחת מפעיליה של אגודת-הנשים, הפועלת בגדה בה אסורות התארגנויות פוליטיות, מתוך ההנחה ששלטונות-הבסתון יפגעו פחות בנשים מאשר בנכרים.

זהו אירגון שמטרתו המוצהרת להגן על זכויות אזרחיות — אבל שרבות מי חברותיו אוהדות, לבסוף, את אירגוני-הטרור. אירגון זה הוא שערך את הפגנות-הנשים שפוררה על-ידי משרתת-ירושלים בכוח וי במכות, ביום השבתה הכללית על פרעות ליל-הרימונים; והוא גם שאירגן את הפגנות הנשים בשכם, בה התנוססו סיסמות "נגד מעשי-הזוועה בכלא-לנשים הישראלי".

מסע תעמולתי רצוף-כוכים זה גרר בי עיקבותיו מסע-תעמולה נגדי, ישראלי, כוב לא פחות. עיתוני-המפלגות והצהרונים עשו יד אחת כדי לטשטש את הפרטים העגומים של הפרשה, הבליטו רק את פעילותה הטרוריסטית של מחתרת-המורות.

★ ★ ★

האב שדא היה

כך פירסם ידיעות אחרונות, ב-26 לי ספטמבר, ראיון של הכתב מיכה לימור עם "אביה של עבלה" בו טען האב: "בתי היתה מחבלת מאונס."

• מיכאל גולן, המכהן כמנהל כל-אישכם.

נשיא המדינה הזמין את נציגי סיעת העבודה להתייעצות - אבל לפני שיכלו

היום בו עלה דין לשלטון

סיפורו של חלום-הבלהות המטריד כבר עתה את מנוחתם של ראשי מע"י ושאותו הם מנסים בכל מחיר למנוע

שלמה. יודעים שעם 69 מנדטים אנחנו לא זקוקים להם. הם כבר לא יסחטו. אבל בטח ינסו בכל זאת לקבל משהו. נראה... נראה... עוד לא סגרנו את הדלת. העסק מספיק גדול כדי שניתן להס כמה אחוזים. זה טוב בשביל היהודים בחו"ל. נראה... הצמרת הוותיקה המשיכה בדיוניה. בעצם, היתה זו יותר שיחה חברית מאשר דיון פורמאלי. הם כבר יותר מדי שנים מנהלים את העניינים, ומכירים איש את רעהו, כדי לעמוד על דיקדוקי נוהל או כבוד. כשגולדה רצתה לשתות, לא הטריחה איש, אלא ניגשה בעצמה לשולחן שבפינה, מזגה לי עצמה עוד ספל קפה, הציתה עוד סיגריה, ושבה למקומה. בסך-הכל היו להם כל הסיבות להיות שבע-רצון. הם הובילו את המישחק שלב אחרי שלב, עד לגמר המוצלח ביותר שי יכול היה להיות. יבואו עוד מישחקים, ויהיו עוד בעיות, אבל עוד חוון למעד. בינתיים הם שולטים במצב. הבעיות עם דיין והחברה שלו, ומה לעשות עם אלון ומפ"ם — יבואו אחר-כך. עכשיו יש לגבש את הניצחון. לקבוע את העובדות הרצויות לי- הנהגה ההיסטורית. העיקר — לגמור מהר. להכות כל עוד הברזל מלוכלך. מחר בצהריים יגיש אשכול — לא, מוטב שספיר ייעשה זאת: אשכול יישאר מעל לכל העסקים הללו — את רשימת הממשלה שלו לאישור הסיעה. ובערב ימסור אותו לנשיא. אין טעם לסחוב דברים. בשבוע הבא יכולה כבר הכנסת להתכנס ולאשר את ה — שוב צילצול בטלפון, ושוב מרים אשכול מוידעה לספיר: "בשבילך". המזכיר, שזה עתה רשם על דעת כל ה-

עצמו שניער את החבורה הקטנה. "גו, רבותי, ווייטער, נמשך. פירוש הדבר, שבלי משרד-הביטחון לא ילך. או תרשום בינתיים מוישה די שר-הביטחון. תרשום, תרשום, האץ בספיר, שהחזיק פינקס קטן בידו. הרף העליון בפינקס הפתוח היה דף מעניין מאוד: בצד ימין רשם ספיר, כי "אותיות זעירות, טור מסודר של משרדי הממשלה: ביטחון, עבודה, אוצר וכו'. ליד כמה מן המשרדים כבר היו רשומים שמות: אוצר — שרף. פנים — י"ש (כלומר יעקב שמשון שפירא). עבודה — אלמוגי. ליד כמה מן המשרדים היה מקום ריק. במקומות אחרים נרשמו שמות — ולידם סימן-שאלה. כך, ליד המילה "ביטחון" כתב ספיר "יגאל (?)". עכשיו הוא הוסיף, צמוד לרשום זה: "דיין (?)". אותו רגע צילצל הטלפון. מרים אשכול הרימה את השפופרת. "זה בשבילך", הודיעה לספיר, והגישה לו את המכשיר. המזכיר הכל-יכול הקשיב לקול דקיק שתקתק מעבר לקו. אחרי שהסתיימה השיחה הודיע לי- מסובים על הכורסות והספה: "פרס יושב עכשיו עם רפאל בעדו".

הודעה קצרה במלפון

שבעות פרס יושב עם יצחק רפאל במלון עדן? מה הם מבשלים הפעם, מהורה חושה של הברית הבלתי-קדושה, ערב מלחמת-ששת-הימים, שהכניסה את דיין למשרד-הביטחון? הפעם אין סיכוי למישחקים כאלה. זה בוודאי רפאל שיזם את הפגישה. דואג לי חלקו בממשלה. הדתיים תמיד דואגים לחלק

המדינה, ואת הצורך בחזיון הליכוד הלאומי. לכן יעצו לנשיא להטיל את הרכבת-הממשלה על נציגי חזית-העבודה. תוך הבעת מישאלה כי למרות הרוב שיש לסיעה זו בכנסת היא תשתף את נציגי הסיעות הגדולות האחרות בתחרות ניהול ענייניה של המדינה בשעה צורלית זו. הם הביעו את נכונותם להמשיך ולתקן את השותפות הלאומית, על-פי עקרונות מוסכמים מראש.

נציגי שתי סיעות המיעוטים — החזית הדמוקרטית ורק"ה — יתקבלו מחר על-ידי הנשיא, ובזאת יסתיים סיבוב ההתייעצויות.

מה עם דיין?

ברור מדיין? עיני כל המסובים הופו אל פינת ספיר. גולדה מאיר משה ואת כתפיה, כאומרת: "זה לא עסק שלי". מרים אשכול חייכה, כאילו יש לה דיעה פרטית משלה על כל העניינים האלה. "אין שום חדש", הודיע מזכיר מע"י. ברגיל היה צוחר חולצתו פתוח, ולמרות שדצמבר התקרב ישב בלי מעיל ובלי סווד. "שאלתי אותו אם יש לו איוון תביעה מסוימת. אם הוא מבקש לשררן משרד מסויים. ענה רק שהוא מחכה להצעה. שי נחליט ונגיד לו מה החלטנו". ספיר השתתק לרגע, כאילו סיים את מסירת הדו"ח הקצר. אחרי מחשבה הוסיף: "לא רצה להשתתף בישיבה הזאת". חדר-האורחים בבית-אשכול שקע לרגע בי- דומייה עמוקה. תמיד כאשר היו ראשי מע"י מגיעים לשאלה "ומה עם דיין?" היתה הדומייה הזאת מתגבשת. היה זה אשכול

הוצאות הבחירות לכנסת השביעית לא הפתיעו איש. כלומר — התוצאות העיקריות. חזית-העבודה קיבלה 69 מנדטים — ועימם שליטה מוחלטת על הכנסת. חלר מה הישג של מפא"י התגשם סוף-סוף. עלה שחר האפשרויות הבלתי-מוגבלות. "זקני ציון" יוכלו לנקוט, באופן החוקי והדמור קראטי ביותר, בכל הצעדים שיבטיחו כי לעולם לא יוכלו אורחי המדינה להוציא מידיהם את השלטון. ההצעות המעשיות כבר גובשו: שינוי שיטת-הבחירות, חקיקת חוקי התאגידים המפלגתיים, פקודות איורירי הבחירה העירוניים.

רק תהכנס הכנסת השביעית, ייגשו ל- עניין. בינתיים צריכים לעבור את הצעדים הפורמאליים של השבעת חברי-הכנסת, הר- כבת ממשלה חדשה — וזהו. לא היה אפילו מקום לשאול מי יהיה ראש-הממשלה. היה ברור לגמרי: השאלה הזאת הוכרעה בוועידת מע"י ביולי 1969. ברית זקני-מפא"י, אחדות-העבודה ומפ"ם טעמה אז את פירות ניצחונם הכביר של פינתס ספיר, שהעביר במרכז מע"י, בספטמ- בר 1968, את ההחלטה לקיים ועידה מוסי- כמת ולא גיבחרת.

הוועידה המוסכמת הרכיבה את רשימת חזית-העבודה, לפי יחסי-הכוחות הנכון. איש לא יכול היה לערער על העמדתו של לוי אשכול בראש הרשימה. ועכשיו הוכיחה החלטה זו את עצמה כנכונה ביותר. עובדה: ניצחון כזה עוד לא היה בתולדות ישראל. ולמי התודה אם לא לעומד בראש, ללוי אשכול? כל גבולות-השטח של אנשי-רפ"ה, שחלמו להעמיד את דיין בראש — התכדו. הברכה, שאומנם מתלהב מדמותו הסגור נית של משה דיין, הוכיח שהוא מעדיף את אשכול האבהי, השקול, שבזמן האחרון

אמת שלום כהן

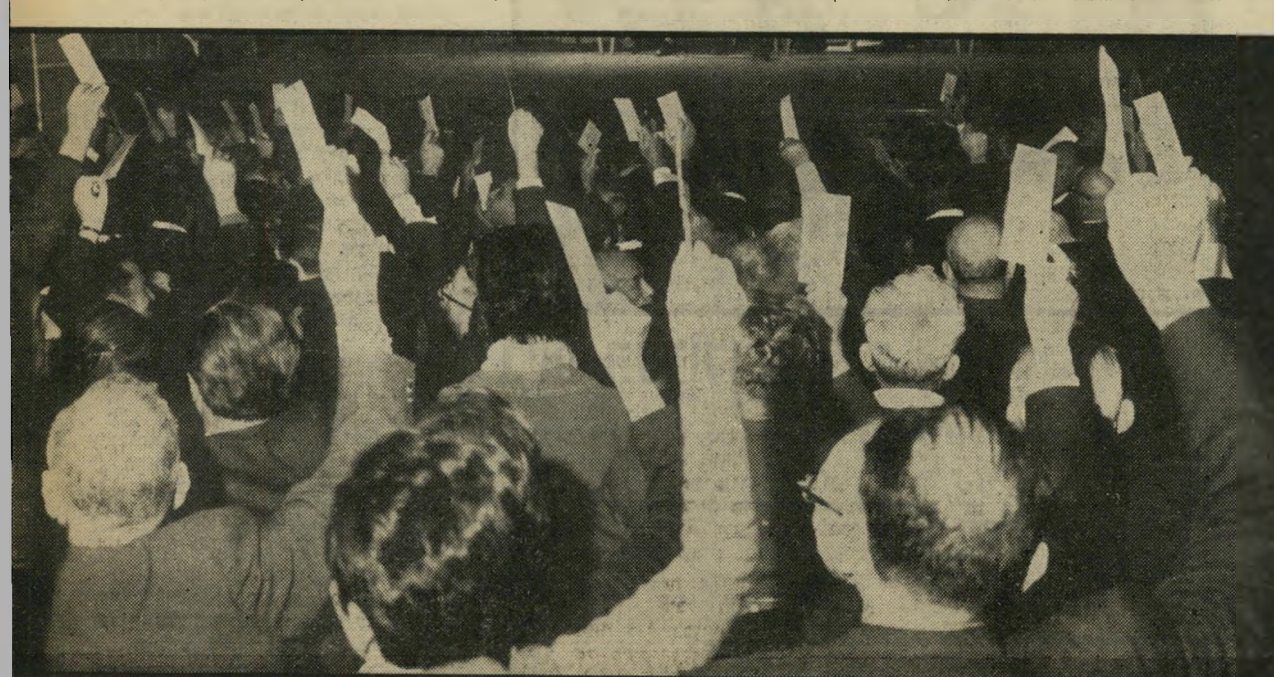
אפילו הראה שהוא יודע גם להיות קיצוני ותקף כשיש צורך. אחרי הצבעת-האיוון הזאת, אחרי שהעם אמר "כן" לוק, נותר רק הצעד התגייג של מניינו בראש הממשלה החדשה. הוא ציפה לכך כאל פרס המגיע לו ללא צל של ספק או עירעור. הוא יוכיח שאינו זקן, ושכוחו עדיין עימו. כשם שהכין את צה"ל ומערכת-הביטחון לקראת תפקידם ב- מלחמת-ששת-הימים, יודע לעמוד בראש הממשלה גם בשנתיים וחצי שחלפו מאז — יוכיח שהוא יודע להנהיג את העם בתקופה הקשה שלפניו — במשך השנתיים הקרובות. כך, סבר אשכול, הוא יבטיח שפירות הניצחון הגדול לא יבוזבזו; יניח סידורת יצוקים לשלטון יציב של חזית-העבודה; ינחה את העם על הדרך הקונסטרוקטיבית והחלוצית שהובילה אותו עד הלום — אז יזו הצידה.

איש לא יכריח אותו. איש לא יסלק אותו. לוי בן דבורה יחתר על מושכות-השלטון רק כאשר הוא עצמו יחליט על כך. כאשר יבחר את המעמד של זקן-המדינאים ויעזוב את הוירה הפעילה לבחורים הצעירים. מי דיין אלון? ספיר? חכו קינדערלאך, חכו. יבוא הזמן להחליט, ואז נחליט... בינתיים, צריך לקבוע את פגישת-ההתייעצות עם הנשיא.

מזנון — ומרכיב ממשלה

זו ישראל! הודיע: "נשיא-המדינה, מר זלמן שור, קיבל היום את מיש- לחות הסיעות בכנסת להתייעצות על הרכבת הממשלה החדשה. ראשונים התקבלו נציגי הסיעה הראשונה בגודלה, סיעת חזית-ה- עבודה, אשר הודיעו לנשיא כי לדעתם יש להטיל את תפקיד הרכבת הממשלה על ראש-הרשימה, מר לוי אשכול. מר אשכול עצמו לא השתתף בפגישה, מחמת הצטננות קלה, אולם נמסר שהוא כבר קיים בימים האחרונים התייעצויות בדבר חלוקת ה- תפקידים בממשלתו החדשה. מר אשכול נישען, כידוע, על רוב מוחלט של 69 מתברי הכנסת השביעית.

"בשעות אחר-צהריים קיבל הנשיא את נציגי גח"ל והחיות הדתית הכללית. דוברי שתי הסיעות הודיעו לכתבנו, בצאתם מבית-הנשיא, כי הגישו באונוי נשיא המדינה את מצב החירום בו נימצאת

ההצבעה האכרעת: סיעות גח"ל, הדתיים ופורשי מע"י מאשרות את מינוי אשה דיין

העולם הזה

שער, "העולם הזה" - לאחרת הרכבת הממשלה החדשה

לזכות להשיגם כבירים. אתם תהיו הנציגים היחידים של המחנה הדתי בממשלה, הבטיח ספיר. הוא דיבר על תיק בטוח - ואולי אפילו סגן-שר נוסף.

במהדורת החדשות של שעה אחת, הודיע קול ישראל: "שני נציגי פועלי-אגודת-ישראל, הרב קלמן כהנא וחבר-הכנסת אברהם ורדי-גר, הודיעו למוזכר-העבודה, מר פינחס ספיר, כי הם מסתייגים מעמדתה של החזית הדתית הכללית, ויתמכו במועמדותו של מר לוי אשכול לראשות-הממשלה..."

אבל ניצחון ראשוני זה התבטל, בו ביום. בדירה פרטית בתל-אביב התכנסו תשעת חברי הכנסת של "המיעוטים". היו אלה נציגי האיחוד הדמוקרטי, שקם ערב הבחירות כדי להתגבר על אחווה-חסידה המוגדלת, שחוקק עלי-ידי הכנסת חמישה חודשים לפני הבחירות. השתתפו בחזית זו הליברלים העצמאים, העולם הזה-כוח-חדש, מקי" וכן שורה של פרופסורים, אנשי-רוח ואמנים שביקשו בצורה זו למחות נגד החוק הבלתי-דמוקרטי. בין השותפים הוחלט מראש, כי יהיו חופשיים לפעול כרצונם, וכי הם התאחדו מתוך הגנה על זכותם הדמוקרטית.

עם פרוץ המשבר הגדול, התכנסו התשעה, כדי לראות אם ביכולתם לנקוט עמדה משותפת. הישיבה נמשכה חצי-שעה בלבד. שלושת ח"כי העולם הזה-כוח-חדש, ושני נציגי מקי" הודיעו שהם יתנגדו למועמדותו של משה דיין, וכי למרות הסתייגותם השונות ממדיניותו של לוי אשכול, יתמכו בו, מבלי להתחייב בשל כך להצטרף לקואליציה שלו.

ארבעת הליברלים-העצמאיים נחלקו: שני

"מפקד הגדול". את 15 המנדטים הראשונים לא היה קשה להשיג. אלה היו אנשי רפ"י לשעבר, או תומכים מושבעים של דיין, שגם הוועידה המוסכמת של מע"י לא יכלה למנוע את הצבתם במקומות ריאליים ברשימה לכנסת. הבכירות החלו במציאת עוד שמונה קולות.

★ ★ ★

הדמוקראטים התפגנו

הישיבה של סיעת חזית העבודה בכנסת - שנעדה לאשר שיגורית את הרכב הממשלה בראשות אשכול - נדחתה עד לתודעה חדשה. הגילוי בידיעות אחרונות הדליק אור אדום במשרדו של פינחס ספיר: הוא הבין שאילו אומנם כונסה הסיעה ל"ישיבתה", והיו אנשי-דין מעלים במפתיע את ההצעה לימניו במקום אשכול, היה פירושו של דבר - פילוג. סכנת-הפילוג אומנם נשארה באוויר, אבל כל עוד לא תכנס הסיעה, ניתן לעבוד על החיכים ולהבטיח את נאמנותם.

הקצו סיפק חדשות מרעישות לעיתונים. כל פרשן ערך רשימות משלו, כדי להוכיח שדין יכול - או אינו יכול - להרכיב ממשלה. ובינתיים, בעשרות פגישות מצומצמות, ניסו הצדדים להבטיח לעצמם את הרוב הקסום.

הניצחון הראשון נפל בחלקו של ספיר. הוא קרא אליו את ראשי פועלי-אגודת-ישראל, הרב קלמן כהנא ואברהם ורדיגר, הכריז להם את שיתוף-הפעולה ההדוק שהיה בינם במשך כל השנים. הוא הבטיח, שאם יטו את החזית הדתית הכללית ויצטרפו לצמרת ההיסטורית של מע"י, בהיותם הם עצמם נציגים של תנועה פועלית, ויכולו

הסיעה להתכנס - נזרקה הכיצה

"מדבר סופר ידיעות אחרונות. מר פרס ביקש מכני לצלצל אליו כאן...". "מצטער מאוד, אדוני", השיב הקול של מלון עדן, שממנו נעלמה לפתע הנימה ה"מתנגנת-נימוסית", "מר פרס איננו כאן". שוב התגלגל צחוקו של הכתב. הוא חייג בשלישית. הפעם לא טעה. מירי ענתה לו. "בובהלה, אל תחכי לי הערב. אני נוסע לירושלים. משהו גדול! באמת מותק, זה בא ברגע האחרון. לא, אי-אפשר בטלפון. אף אחד אחר לא יכול במקומי. אני מוכרח."

★ ★ ★

הסקופ הגדול

למחרת בבוקר כבר היה הסוד מריח לכל רוחב העמוד הראשון של ידיעות אחרונות: "גח"ל והדתיים תומכים בדין כי ראש-הממשלה!" ובגוף הידיעה נאמר: "אתמול, בשעה שמונה לוי אשכול וצמרת העבודה התכנסו בביתו של ראש-הממשלה היוצא להרכבת רשימה של הממשלה החדשה, נערכו שתי ישיבות סודיות בין ראשי-גח"ל, החזית הדתית הכללית וראשי רפ"י לשעבר. לסופרנו נודע, כי הפגישה הראשונה נערכה בשעות-הבוקר, בין ה"ה שמעון פרס, יצחק רפאל ואריה בן-אליעזר, במלון עדן בירושלים. ממקור מהימן נמסר, כי היתה זו פגישת-גישה ראשונה, בה סוכמה עקרונית הידיעה, שגם לאחר תוצאות הבחירות יש לחתור לקראת המשך קיומה של ממשלת-ליכוד-לאומי, בה יהיו מיוצגים לא רק חברי-כנסת של חזית-העבודה, אלא גם נציגי שתי הסיעות הגדולות האחרות. בשעות הערב המוקדמות נערכה ישיבה שנייה, בהשתתפות ה"ה משה דיין, שמעון פרס ויצחק נבון; מנחם בגין, יוסף ספיר, אריה בן-אליעזר ואלים-לך-רימאלי; וכן ה"ה חיים משה ספיר, יצחק רפאל והד"ר ישי ראל בן-מאיר. הפגישה נערכה במלון הש"ר, שם מבזה מר ספיר חופשה קצרה. גם בישיבה זו סוכם על דעת כל המשתתפים, שיש לחתור לקראת כינונה ה"

נוכחים את האות "פ" (כלומר פינחס) ליד התואר סגן רה"מ - האזין לאותו קול דקיק. פניו לא נתנו כל רמז לתוכן השיחה הקצרה. אך כאשר פתח את פיו, חשו כולם כאילו ארבע המילים הן ארבע פצצות: גם בן-אליעזר שמ."

כי אם נציג גח"ל, אריה בן-אליעזר, יד ימינו של מנחם בגין, משתתף בשיחות עם פרס ורפאל במלון עדן - משמע שמתבשל משהו רציני. צריכים מייד לדעת מה!

★ ★ ★

הוא לא הקד לקוננו

אשכול עוד לא ראש-הממשלה... אשכול עוד לא ראש-הממשלה. המשיך חזר ולא הירפה מכתבו המדיני של ידיעות אחרונות. מה לכל הרחות רצה הגבר הזה לרמוז? ולמה לא דיבר ברורות? למחור המסתורי ההוא?

אשכול עוד לא ראש-הממשלה - א"י, לכל הרוחות. יש לו 69 מנדטים! מחר יגיש את רשימת-הממשלה לאישור הסיעה. שום דבר לא יעצור אותו. לא עם בולדוזר כמו ספיר לצידו. ברנע זה הם יושבים אצל מרים. זה גמור. הוא סתם רצה למתוח אותי. קשה לו להשלים עם מפלה כזאת. הכתב הכוכב סגר את מוחו בפני מחשבה נוספת על אשכול והממשלה החדשה וה"בחירות. "אצלל למירי ואמין אותה לי קולנוע. מיסכנה, מאז הבחירות לא ראתה אותי. והילדים. מוכרח לקחת חופש. עם כנסת כזאת, לא יהיה מה לדחא. המפלגות לא יעניינו כלב."

הוא הרים את השפופרת וחייג. אבל במקום קולה של מירי שמע קול גברי מוכר מאוד. "האלו! האלו!" קרא הקול, "מי שמ?" הכתב לא יכול היה להוציא הגה מפיו. מה עושה הקול הזה בביתו? "סליחה, איזה מספר זה?" גימגם לבסוף.

"מה זאת אומרת איזה מספר זה. זה אני, ליזר, אחת כבר לא מכיר את קולנו?" הכתב הכיח את עצמו על המצח. "כמו חמור עיזר שהולך לאבוס", אמר לעצמו.

תוצאות-בחירות לכנסת השביעית

- ע' חזית העבודה - - - - - 69 ח"כ
- ח"ל - גוש חרות-ליברלים - - - - - 21 ח"כ
- ב' חזית דתית כללית - - - - - 17 ח"כ
- ד' האיחוד הדמוקרטי (ליברלים-עצמאיים, העולם הזה - כוח חדש, מק"י, בלתי-מפלגתיים נגד אחוז החסימה) - - - - - 9 ח"כ
- ו' רשימה קומוניסטית חדשה (רק"ח) - - - - - 4 ח"כ

מחודש של ממשלת ליכוד לאומי. נציגי ה" סיעות הודיעו, שהם רואים במר דיין מועד מד מתאים לראשות-הממשלה, וכי רק ב" תנאי שהוא - ולא מר אשכול - יזעזע לתפקיד זה, יסכימו להרכיב קואליציה רחבה. סיכום זה טרם הועבר רשמית להנהגת חזית-העבודה, והוחלט להמשיך את הדיון בנושא זה גם היום.

★ ★ ★

מחפשים 8 מנדטים

מעשה, כבר הרחקו לכת משתתפי "ועידת-השרון" הרבה מעבר למה ש" פירסם ידיעות אחרונות. הם כבר ביררו את האפשרות של הקמת ממשלת ליכוד - עם חלק של חזית-העבודה, בראשות דיין.

המשך הישיבה נדחה, כדי לאפשר למקור רביו של דיין לערוך רשימה מדויקת, כמה "ח"כ חזית-העבודה יתמכו במועמדותו של דיין כראש-הממשלה, כאשר יועלה הנושא לדיון בישיבת-הסיעה. הוחלט גם, כי במיק"ר שהתומכי דיין לא ישיגו רוב בתוך הסיעה - יש לברר כמה מהם יהיו מוכנים לפרוש מחזית-העבודה כדי להקים קואליציה עם גח"ל והדתיים.

הפראות פיגו את המקום למספרים: גח"ל והדתיים קיבלו ביחד 38 מנדטים. כדי להבטיח רוב בכנסת, היו דרושים 23 קולות של סיעת-העבודה. האם יצליחו אנשי-דין להשיג אותם? זאת היתה השאלה שריחפה על משתתפי "ועידת-השרון", כי אשר נפרדו.

עוד באותו לילה החל מה שידוע ביום כ"

אצבעותיו חייגו בעצמן את המספר של ליזר. אבל הוא התאושש מהר.

"גו", שאל "גמרתם את העיסקה?" גם השאלה הזאת יצאה כאילו מכוח עצמה. איזה עיסקה? מי גומר עיסקה? הרי ליזר הוא איש של פרס. כל עוד היתה מערכת-בחירות, עוד היה לו מה למכור, מה פתאום צילצל אליו עכשיו? על כל פנים, גם השאלה שאל כדי לשים קץ ל" שתיקה המשונה. יכול היה באותה קלות לשאול: "מה השעה עכשיו?"

ליזר נפל לפח שגדולים ממנו נלכדו בו, בדברים עם עיתונאי מעולה. "לא", הוא ענה. "אבל הולכים בדרך הנכונה. עוד מעט אקפוץ לעדן. נשמע מה מתבשל."

בבת אחת התחדדו כל חושי של הכתב. עכשיו כבר היה ער לחלוטין. מהו הרשע? עדן... מה מתבשל... בדרך הנכונה... טוב", סיכם, "אז אטלפן לך בעוד שעה". מן הצד השני נשמע קולו של ליזר והיר מאור. "הממור הזה", אמר לעצמו, "תפס אותי. מעניין - כמה הוא כבר יודע? מי הדליף לו? אולי בעצם לא תפס שום דבר". ולתוך השפופרת ענה: "אני לא אהיה כאן. אני הולך עם עדן ושולה לקולנוע..."

הכתב הגיח את השפופרת וצחקו הידוע בהתפרצויות רועמות: "הולך לקולנוע עם עדן! הולך לקולנוע עם עדן! עלינא?"

הוא הרים שוב את השפופרת. חייג מספר ירושלמי. "מלון עדן שלום", נשמע קול. "תן לי בבקשה את מר פרס", אמר בקול מלא-חשיבות.

"מי רוצה אותך?"

כובשת הפיראמידות

קוֹהֶגְנָה הערבי

כך רואה העולם את דמותה של הערביה — סמל לאויביה של ישראל: בכבלי המסורת, עוטה צעיף

להסתיר את פניה, מיסטרית וחושנית. "אבוי לה אם תשחרר את כבליה", מזהיר לואי בהתכוונו ודאי למחייבי־הסיפוח, "זו הדרך בה היא תכבוש אותך", הוא נודגיש.

חארא-קיר

וכך נראה האימג' של האשה היפאנית בעיני העולם: עיניים מלוכסנות והר הפוגי ב"רקע. "היא תעשה לך פוגי פוגי על הקאמא סוסרה", טוען לואי.

הפאקיד'ת

ההודית, "בעלת החיוך המתוק כליכך, שבעזרתו תשכיב אותך בהנאה רבה אפילו על מצע של מיס־מסורים הודית."

האמאזונה

הבראזילאית, אלי־ת־הקפה — והאהבה. עלי־הקפה, אשר מתוֹ כס מגיחה האמאזונה, נשארו סימלה של בראזיל.

שכנס, כשהיא ניצבת על כיבושה האחרון — הפיראמדה המצרית. "הישראלית" מזהירים עורכי ירחון הגברים הצרפתי, תפתה אותך לעשות אהבה בכל מקום, אפילו בצל הפיראמידות הבוכות. המסקנה הזאת היא, כמובן, תוצאה ברורה של מדיניות דה'נול.

ישראל הכובשת, כפי שהיא נראית בעיני רוחם של בני צבאית, הנושאת רובה על

תוצאות התוקפנות החדשה

המערב: דמות אמצית מבט, צברית בצמות ובחולצת חאקי

איפה ההסכרה הישראלית בחולצת איפה המליצות של אבא אבן? איפה הקשרים של יגאל אלון? הנה מחולל נוסף של ההסכרה הישראלית. שום דבר לא השתנה. לאחר מלחמת ששת הימים כמו לפני, נשארה דמותה של ישראל בעיני העולם המערבי — בדיוק אותו דבר.

כמו שהקפה הוא שם נרדף לבראזיל, מי סת'המסמרים של הפאקיר צמודה להודו, וחמת'החלילים סימלה של סקוטלנד — כך נשארה הרובה סימלה הלאומי של ישראל. וכמה שתמשיך הקרן הקיימת להפיץ את תמונותיה של החלוצה בכובע הטמבל ובי חולצה הרוסית, כשהיא מייבשת ביצות — ירצון הגברים הצרפתי — שהוא למעשה הפלייבוי פת — המחיש עובדה זו פעם נוספת בבהירות רבה. נטלו דוגמנית'עירום, ביקשו ממנה לגלם לפני ה' שבע דמויות שונות ובעלות אופי אחר, כל אחת ו'ם אחר. באמצעים מועטים, בתוספת אביזרים סימליים היה עליה לייצג בכל תמונה את בת אותה מדינה ת, שאותה היה עליה לסמל.

מאליו כי אי אפשר היה לפסוח על מדינת'ישראל ציה מעין זו: זה היה משהו שהתבקש מאליו. בעוד שבדרך'כלל ממחישים הגברים את הנציגים ה'יים של מדינותיהם — מן הודו סם האמריקאי ועד ל'ול הבריטי — מלווה את ישראל, מאז הקמתה, דמות זו של החיילת היפה והמינית, החמושה תמיד היטב

להעניף מבט אחד בסידרת'התמונות המופיעה בעמודים כדי להבחין שאף לא באחד מן המיקרים המובאים לא הצליחה הדוגמנית להזהות עם בת העם שהיא להדגים — כמו בתצלום אשר בו היא מציגה את ה' של הישראלית, כפי שהיא מתדמיינת בעיני הקורא: ה' הצמות הזוהבות, המבט החודר בעיניים, עמידת זון הזקופה — כל אלה מעידים כי הדוגמנית עצמה ה' הודהות מושלמת עם הדמות שהיא באה לעצב המצלמה.

דבר אחד השתנה בכל זאת, עם הזמן: בעבר ראו המערב את הישראלית האמיצה מגינה על גבולות, נלחמת בערבים התוקפים את ביתה. כיום רודף אחר סמל אחר לחלוטין — סמל הכיבוש.

יני הצרפתים, כך מסתבר, זה רק טיבעי להציג את אילית הלוחמת והיטה כשהיא ניצבת על מישמר הפיר'ת — אותן היא כבשה כמו ידיה, כביכול. כשיו, כרי להשלים את התמונה, לא חסר הרבה ש'י ארץ'ישראל השלימה יאמצו לעצמם את הדמות הזו.

המסרקה אינדיאנית מתוצרת ארצות'הברית — מסוגלים למצוא בין נשות'אמריקה הנראות דרכויות כלפיהן.

שיא הקמצנות סקוטית קמצנית כל'כך עד כי היא משתמשת בחמת'החלילים שלה כתחליף לחזית. כל התמונות בעמודים אלה מודגמות על'ידי אותה נערה.

היום בו ענה דיין לשלטון

(המשך מעמוד 15)
יום הודיעו שיצביעו בעד אשכול — ר-
שניים הצטרפו למחנה דיין.
המאורעות התפתחו במהירות, שניתן
ללמוד עליה מן הכותרות הראשיות של ה-
עיתונים היומיים:

אלמוגי: „לא אקפוץ שוב פעם!
אני נאמן לערכי תנועת העבודה.
מקומי לצד אשכול!”

הפגנה בשכונת התקווה. ההמו-
נים צעקו בגין ודיין לשלטון!
מישלחת של נכים שובתת מול
ביתו של ראשיהממשלה. דורשת:

משלת דיין

ראשיהממשלה ושרהביטחון —
משה דיין

סגן-ראשיהממשלה —

חיים משה שפירא

שרהחוץ — מנחם בגין

שרהאוצר — שמעון פרס

שרהמטרה — יוסף נחמיאס

שרהפנים — ישראל בן-מאיר

שרהדתות — יצחק רפאל

שרהחינוך —

ד"ר יוסף גולדשמידט

שרהמיסטר-רוחתי-עשייה —

יוסף ספיר

שרהעבודה — אריה בן-אלעזר

שרההסברה — יצחק נבון

שרהחקלאות — עוזי פיינרמן

שרהבריאות —

ד"ר אלימלך רימאלט

שרהחודאר — מטילדה גז

שרהסעד —

הרב איצ'ה מאיר לוין

שרהפיתוח — אמנון לין

שרהקליטה — לובה אליאב

„דיין בשלטון — יובטח הכבי-
חון!”

חשוי הצטרף לדיין!

יצחק רבין חזר מזוואשינגטון.

אשכול יציע דו את תיקיהבטחון.

פרס: „גם ספיר פסול בעינינו

כראשי-ממשלה.”

פנייה משותפת של גח"ל וה-

רתיים לנשיא: „יש לערוך סיבוב

התייעצויות חדש, ולהטיל את

הרכבת הממשלה על דיין!”

★ ★ ★

יִרְדְּשׁוּ מִהַנְּשִׂא...
ש: יש! יש! יש לנו רוב!
ש: קולו של שמעון פרס היה צרוד לגמרי,
למרות שהוא צעק בכל כוחו, נשמעה הבשר-
רה כלחשה עמומה. הוא נופף ברשימה ש-
בירו. „זה לא חתום, אבל אפשר לסמוך
עליהם.”

חבריו במטה-הליכוד נדחקו סביב הניירות
שלו. הם כבר ציפו לרגע זה עוד אתמול.
עיניהם סקרו את 120 השמות, התעקבו על
הסימנים של כל שם ושם. כן, אפשר לומר
שהמאבק הסתיים בניצחון. 61 סימנים
בטוחים הביטו בהם בחזרה. ועוד כמה
סימני-שאלה, של אלה שיקפצו על העגלה
ברגע שיראו מי מנצח.

אם לא יזווג הנשיא עצמו, עוד היום, את
הסיבוב השני של התייעצויות — ישלחו לו
מחר בקשה חתומה בידי 61 חברי-כנסת,
הדורשים ממנו להטיל את תפקיד הרכבת
הממשלה על דיין. אפשר לומר שהכל גמור.
ברגע האחרון עוד היה העניין ההוא עם
הדתיים. דרשו את תיקיהחינוך, נוסף לכל
מה שקיבלו. אמרו שמגיע לדיין יוסף
גולדשמידט. איש לא מכיר אותו מחוץ ל-
מסד"ל, אבל הם עמדו על סגולותיו בתוקף.
התפטר במיוחד מראשות המחלקה לחינוך
דתי במשרד-החינוך, לפני הבחירות, כדי
לקבל את התפקיד.

ההסכם עמד להתפוצץ, אבל נבון ויתר.
ראה שאין ברירה. וזקוקים להם. עכשיו יש
רק סימני-שאלה אחד ברשימת השרים: זה
שליד התואר שר הבטחון.

גם זה יתבהר עד מחר בבוקר. הלילה
יפגשו דיין ויגאל אלון. דיין יראה לו שביך
כהיזכה יש לו רוב. האם יסכים לעבור לצידו
— כשר הבטחון?

לנבז שנת ה-35 של קופת חולים לאומית

נוסף על כך יזכו הורי החיל המשוחרר בשלושה חודשי
בטוח רפואי חינם, ו-25% הנחה לאורך כל השנה.
נוסף על כך יזכו החיילים המשוחררים ובני-משפחותיהם
בהנחה של 40% (ארבעים אחוזים!) מדמי הבטוח הרפואי
בכל שנת הבטוח הראשונה.

לכל החברים

האפשרות להשיג ביטוח
נוסף חדש וראשון מסוגו ביש-
ראל, שניתן עד כה לשכירים בלבד שמעבידיהם משלמים
מס מקביל וינתן מעתה גם לעצמאיים — בטוח דמי מחלה.
בשיעור של שבעים עד שמונים אחוזים של ההכנסה ללא
הגבלת זמן המחלה! כסף זה ייחלף למבוטח בין אם הוא
חולה מארשפו בבית-חולים או חולה בביתו, בין אם הוא
שוכב או רק אסור לו לעבוד.

ביטוח זה הוא ביטוח רשות, מרצון, ואתה עצמך קובע
גם את גובה התשלום החדשי וגם את גובה דמי המחלה
הרצוי לך.

חברים חדשים

הנחה של 25% מדמי
הביטוח הרפואי לכל אורך
שנת הבטוח הראשונה. חברים חדשים יוכלו להתקבל לבטוח
רפואי עד גיל 65. הורים שבניהם חברים — יתקבלו
בכל גיל שהוא.

זוגות צעירים

שהתחתנו בשנת 1967 או עומדים
להתחתן ב-1968, יזכו בביטוח
בריאות חינם למשך שלושה חודשים. נוסף על כך
יזכו בהנחה של 25% בכל שנת הבטוח הראשונה.
נוסף על כך תוענק להם הזכות לבטוח הורים — ללא
הגבלת גיל.

חיילים משוחררים

שהשתחררו מאז
מלחמת ששת הימים
או ששתחררו בשנה הנוכחית, יזכו בשלושה חודשים
ראשונים של הבטוח הרפואי — חינם, הם ובני
משפחותיהם!

יתרונות חסרי תקדים אלה הם רק תוספת לשורה ארוכה של פעולות להרחבת
שירותי קופת חולים לאומית, הכוללים ביטוח הגבלות רבות הנהוגות בקופות חולים
לגבי קבלה לבטוח רפואי, הארכת הזכות לאשפוז, הרחבת הטפיל בליקויי פריון
ועקריות, פטור ממס עבור ילדים אחרי הילד השלישי, פטור ממס ארגון ועוד.

ענינה של קופת חולים לאומית הוא בריאות, רק בריאות ושום דבר מלבד בריאות,
ללא תלות בשום מסגרת מפלגתית או ארגונית. בקופת חולים לאומית אתה משלם
דמי בטוח בריאות בלבד ללא כל מיסים נוספים. ועתה — בהנחות הגדולות
שהוחלט עליהן, הבטח בריאותך כתנאים הטובים ביותר.

בקש פרטים בכל הסניפים והמרפאות של קופת חולים לעובדים לאומיים

בימנסיה ריאליט

הרשמה לשנת חלימודים תשכ"ט לכתות בוקר ט', י', י"א, י"ב

תיכון עיוני במגמות	תיכון מקצועי במגמות	לבורנטים כימיים
הומניסטית	רדיואלקטרוניקה	גרפיקה-שרטוט
ריאליט	טלויזיה - תעופה	ציור אופנה
		פקידות

כולל הכנה לבחינות הבגרות הנערכות על-ידי משרד החינוך
חוראה על-ידי מורים אקדמאיים בעלי ניסיון * סטיפנדיות

פרטים והרשמה	תליאכבי	חיסה	רמת-גן	חולון	פתח-תקוה
9-1, 5-8	ברנר 17	שמריהו לוין 30	באליק 42	סוקולוב 56	ברכובא 1
	מסנת אלגבי 55				

אמנות

תיאטרון

עד הסוף

איש יעמוד בקרוב במקום ציבורי בישׁ ראל, ויצרח: "היהודים בישראל הפכו לדור מים לגרמנים! עם אחד, ארץ אחת, מנהיג אחד, יחי דין!"
מה היתה התשובה של אדם ברחוב לו צרח ככה משהו בציבור?
נכון. זה גם מה שיקרה על הבמה. חברו

במאי נאמן
"הייל דין"

של אדוארד 1 — הוא אדוארד 2 — יתן לו בשיניים.
כי כל זה לא יתרחש באסיפתם או במסיגרת מערכת-הבחירות. אפילו הקיצונים שבקיצונים הפוליטיים לא היו מעזים לעשות זאת, בארץ.

לכן גם האיש שיביא את הידיעה הבלתי-מקובלת לישראל הוא — במאי ומפיק צעיר, הייל נאמן, שפרש מבימת השחקנים כדי לארגן לעצמו תיאטרון לוחם משלו — התיאטרון הפתוח.

לאחר הצלחתו עם המחזה הבריטי אִיפּה, אִיפּה אתה ג'ונז? החליט הייל ללכת הלאה. הוא קרא, יום אחד בהיר, בידעות אחד רונות על מחזהו של הצרפתי הצעיר רנה אייני מה תעשה בנובמבר?

זהו מחזה הנראה כפרי מהפכת-מאי של הסטודנטים הצרפתים, חבריו של אייני אך נכתב עוד לפניו: הוא עוסק בחמישה איני טלקטואלים צרפתיים מתוסכלים, שמבלים חופשה — ומחכים לרגע בו יחזרו לסאי ריס, בנובמבר, כדי לעשות שם מהפכה.

חור-כדייך הם מוברים המון: על צד-פת, על גרמניה, על ישראל ועל היהודים — משום שאחד מן הגיבורים הראשיים, זה ש'נותן סנקר לחברו, הוא גם יהודי.

וחור-כדי יוכוח ומכות תוקף אייני, בפי גיבוריו, את המיליטאריזם הישראלי — כפי שהוא תוקף את הצביעות של הקומוניסטים הצרפתיים, ואת יחסם האדיש של הצרפתים כולם לנאציזם, בזמן המלחמה ולאחריה.

תיאטרון דוחם. כאשר קרא הייל את המחזה, הוא הבריק מייד למכרו שייקה בִּיפּוֹרֶת, ושאל על המחזה. תוך ארבעה ימים היה הספר בידיו של נאמן.

הוא קרא אותו — וביקש מייד מן המחזאי והסופר הצעיר אֵלִי קִינֶן — שהיה חברו של המחזאי אייני, בזמן שהותו בי פאריס — לתרגם את היצירה.

אם תעבור הצגת-הבכורה של מה תעשה בנובמבר? ללא מהומות ושבירת כיסאות — מתכנן הייל ללכת עוד יותר רחוק.

הוא מחפש אחרי אישורו מחסן "כדי ל"הקים בו מועדון סאטירי ותיאטרון לוחם." שם יעלה, אולי, את נוסחתו המומחזת של שיר השירים אשר חוברת בזמנו על-ידי כומר צרפתי, האב רוזיה, הועתקה ל"עברית על-ידי יעקב מלכין.

"זה היה עולה לי 40 אלף לירות", מצ' טדק הייל. "רציתי להעלות את זה כבר עכשיו, בליווי גאון, בעזרת תזמורת-הקצב של אלברט פימנטה ואהרן קמינסקי.

אז כיוון שלא היה לי כסף, פניתי ל"תרבות לעם. שאלתי אם יהיו מוכנים להתחייב לקנות מיספר מסויים של הצגות.

"הם שמעו — וסירבו. שיר השירים ב' ג'אז' אמרו — ועיקמו את הפרצוף." לכן מוכן הייל נאמן להקים מוסד משלו. אם יצליח — יהיה שמח בחיי-התיאטרון.

ספורט

איגרוף

מתחת לחגורה

השבוע יצאה מישלחת-ספורטאים ישראלית למכסיקו-סיטי, שם ייערכו השנה ה-17 משחקים האולימפיים. אך עוד בטרם יצאה הניבחת — קיבל אחד הענפים המבטיחים ביותר של הספורט הישראלי, ענף-האיגרוף, מכה מתחת לחגורה.

הספורט הישראלי אינו מצטיין בהישגיו הבינלאומיים. בעבר ניכסלו הספורטאים של המדינה בכל האולימפיאדות — להוציא איש אחד: הקופץ למים יואב רענן.

אבל דווקא בענף-האיגרוף היו לישראל סיכויים. סיכויים בעלי-שם: אברהם צור (צנעני), בן 27, הידוע בתור אחד המתאגרפים הרציניים ביותר של האיזור ואשר זכה לאלופות ישראל באיגרוף, במשקל זבוב.

8 חודשי-אימון. צור, בעל מיבנה הגוף המוצק הוא גם בעל עבר ספורטיבי מפורא: בשנים 64-1966 השתתף ביוון בשלושה קרבות וזכה בשלושה ניצחונות; ב-1965 נלחם בכריסטינה פעמיים וניצח פעמיים; ב-1968 נלחם פעמיים בהולאנד ושוב ניצח בשתי ההזדמנויות גם יחד.

כאשר נרמז לצור, נמוך-הקומה, שיש לו סיכויים לנסוע למכסיקו, הוא החחיל להתאמן בקצב רצחני. שמונה חודשים רק, הויע, חבט בשק, קפץ — ודחה הצעות מפתות ביותר להופיע, תמורת שכר שמן, כמיקצוץן ביבשת-אירופה.

בתום שמונה החודשים ולאחר שרשימת הנוסעים נסגרה, נודע למתאגרף הישראלי שהוא לא נכלל בין חברי-המישלחת.

מומחים מפלגתיים. אברהם הוכה בתדמה — אך לא יכול היה לעשות הרבה. כי בניגוד לענפי-ספורט אחרים, אין במיקצוץן הספורט הישג מינימאלי, על-פיו נקבעת זכותו של ספורטאי להשתתף במישלחת. קובעים זאת מומחים מיקצוץן עיים — ובאיגרוף יש בארץ מומחים מוע'טים, כולם מאורגנים באגודות ספורטיביות. מבחינה זו שורר מצב מוזר בענף-האיג'ר

מתאגרף צור

למה עשו לי את זה?

רוף: שתי האגודות הגדולות, הפועל ו"מכבי, הוניהו יחסית את המתאגרפים שלהם. דוקת בית"ר, החלשה יותר, היא שדאגה כל השנים לענף זה — ואברהם צור, שהוא חבר בית"ר, הוא דוגמה חיה לעובדה זו. השבוע הסתובב אברהם מבולבל, נכון ו"מיאוש. "למה עשו לי את העול הזה?" שאל כל אדם בו נתקל. "למה?" ייתכן שיו"ר ועד-מכסיקו בישראל, עמנו"ר אל גיל, יכול היה לענות לשאלותיו הנוא'רות של הספורטאי המקופת. אך כאשר ניסה כתב העולם הזה לקבל את תגובתו, נתקל עשרות פעמים בתשובה הסתמית: "הוא בשיבה." כשסוף-סוף הצליח הכתב לאתר את היו"ר סיבב גיל להצדיק את החלטתו הסרת-התקדים: "אני לא נותן אינטרבייו", היה כל מה שהיה בפיו לומר.

קנט

DE LUXE

100

ה'לימטר

To a smoker...
it's a KENT
More taste...
fine tobacco

Super-long Cigarettes

לחייילים משוחררים

ולבעלי השכלה של י' ניתוח החודש נפתחים עבורכם קורסי יום וערב בפיקוח משרד העבודה

• אלקטרוניקה
• ויהוט ועיצוב פנים
כל חייל וחיילת משוחררים שייצטרפו ללימודים לקורסים, לעיל, במסלול לימודי יום יזכו במענה כלכלה מלא ובדמי נסיעות מטעם משרד העבודה

בפיקוח הסתדרות הטכנאים

• סרטוט בניין ואדריכלי
מוסמכי הקורס יתקבלו כסרטיים להסתדרות זו כמחנך נפתחים החודש קורסי יום וערב:
• גרפיקה שימושית-לחתחילים ולמתקדמים
• צילום מיקצוץן. צילום הסרטה
• צילום אופנה ופירסומות. צילום עיתונות
• קירור ומיזוג אוויר
• טלוויזיה-לחתחילים ולמתקדמים
ועוד 26 קורסי יום וערב בחגמות אחרות
פרטים, פרוספקטים והרשמה

החבללה הפוליטכנית

רח' טשורניחובסקי 31, תל אביב, 1-8 7-4

PYRENEAN

PC 87

פירנני

פירנני מחסל קשקשים לחלוטין!
תשיר הפלא הפינלנדי העולה על כל האמ' עצים המקובלים — עתה להשיג בישראל המחיר עתה 5.40 ל"י בלבד
המפיצים: מעבדות קליאו, טלפון 961100

פורטרט של האמן
יענקל גינצבורג בעצמו — וכפי שהוא רואה את עצמו, בצירוף הקולאז'ים שלו, בהם הוא מרבה לשלב את תמונותיו. "אני רוצה להיות בכל תמונה שלי, ולא רק בחתימה ובצורה".

מצייר. אני לא חושב שצריך להחבייש בכך שהוא מצליח ושהוא עושה כסף מי יצירותיו. אתה מוכר תמונה ואז אתה יכול לקנות בד חדש, צבעים חדשים — ולצייר עוד ועוד. אם אתה מצייר תמונה והיא

כור תמונה ללקוח, מספר גינצבורג. "הי, כאשר אני מדפדף באלבום שלי ורואה את התמונות של ציורי שנמכרו, תוקפת אותי הרגשה נוראה: לקחתי את השנים הטובות ביותר של חיי — ונתתי אותן ב-

מאדונות מדליקות נרות-שבת של צייר ישראלי הכובש את אספני אמריקה

שמחירם מגיע גם לחמשת אלפים דולאר. "הוא ממוסחר", אומרים עליו חבריו הציירים בארץ, "יענקל עלה על גל של אופנה, אך זאת אופנה חולפת". אבל טענה זאת אין בה כדי לסתור את סיפור ההצלחה המדהים של צייר צעיר, שתוך שנה אחת הגיע למעמד בו מקנאים אמנים ותיקים.

★ ★ ★

מאדונה במיני

קולאז'ים הציכעוניים של גינצבורג — הורעים כיתמיצבע מבהיקים וסולמות צרים המרחפים בין מאדונות נוצריות ודיוקנאות של עצמו — כבשו את ליבם של אספני תמונות זרים בעיקר. הישראלים סירבו להאמין למראה עיניהם כאשר חיירים עטו על תמונותיו, חטפו אותן כלחמניות טריות — בעוד המחירים שלו מאמירים והולכים מיום ליום.

כי חוץ השנה שחלפה מאז מלחמת ששת הימים הצליח גינצבורג לגבש לעצמו סיגנון מיוחד — שאולי לא דיבר לליבם של הישראלים אך הלהיב את דמיונם של זרים, בעת מיפגשם עם ישראל. הוא התחיל לצייר נושאי יודאיקה אופייניים, בסיגנון של איקוניזם כנסייתיים מתקופת הרנסאנס.

"נולדתי נוצרי ואמי היתה נוצריה", סיפר גינצבורג. "כל ילדותי ראיתי מסביבי אי קונינים. כשהייתי בן 14 והתגייתי, הלכתי לראשונה לבית כנסת. חסרה לי שם ההרגשה שהייתה לי כשהייתי מבקר בכנסיות. נידמה היה לי שאני עומד רק בפרוודור ל בית האלוהים. הרגיה אותי העובדה שמקור מות התפילה של היהודים הם כליכך עלובים.

"כשהתחלתי מצייר, ציירתי לי בתיכנסת משלי. זה תפס אותי. חשתי שמה שחסר לנו בדת שלנו זה הפאר. הנושאים ה-

החדר מספר 450 של מלון צ'לסי בשדרה השביעית בניו יורק לא נראה עוד כחדר אורחים של מלון מפואר. הוא זרוע דלייצבע, מיכחולים, בדי ציור ו סמרטוטים.

מזה כחודש הפך החדר לסטודיו של צייר ישראלי צעיר. העובד שם בקצב מטר רח, יומם ולילה, כדי ליצור עוד ועוד תמונות — ולספק את הביקוש לעבודתו.

כך, בגיל 23, הפך יענקל גינצבורג, שעלה לארץ בגיל 12 מקאזנסטאן הסובייטית כי ילד נוצרי — לצייר הישראלי המבוקש ביותר בארצות הברית. אספנים נודעים מציירים את תמונותיו בסרקליניהם, בין גודלי הציירים. רבנים רפורמיים עורכים תערוכות של תמונותיו בבתי הכנסת שלהם. מו"לים זרירים הפכו את ציוריו לגלויות מודפסות, הנשלחות ככרטיסי ברכה. דיפלומאטים עורכים לכבודו מסיבות קוקטייל. וסגן שר החקלאות האמריקאי, סמואלס, גאה בהיותו הפאטרון שלו באמריקה.

★ ★ ★

תמונה תמורת מזון

ק לפני קצת למעלה משנה היה יענקל גינצבורג צייר כימטאלמוני, שניבאו לו עתיד מזהיר — אך גם דרך יסורים קשה עד שיגשים עתיד זה. באותה תקופה היה יענקל מוכן לחת ציור שלו במתנה לבעלמסעדה, כדי שיוכל לאכול אצלו חנימ, במשך חודש.

חובביאמנות יכולו אז לרכוש את ציוריו תיו במאות לירות בודדות. כיום משלמים עבור ציור אחד של יענקל אלפיים או שלושת אלפים דולאר, ויש ציורים שלו

אמריקה אילתה את יענקל

מכחול 0,5

במלחמת ששת הימים שירת יענקל כסייר ביחידה שלחמה בגדה המערבית. המלחמה העניקה מימד מיסטי חדש ליצירותיו. תמונות הפיקוד, עוזי נרקיס, ולרמטכ"ל חיים בר לב.

נשאת אצלך בבית — זה מייאש. ככל שאתה מוכר יותר, אתה מצייר יותר; ואז אתה יכול גם להשתחרר מהורישות הי מסחריות של הגלריה המוכרת אותך ו לעשות את הדברים שאתה מרגיש כי צריך לעשותם.

"אז גם קל לך יותר למכור את הדברים שאתה מרגיש בהם, אתה מאמין בהם". למבקרו בישראל, הראים בהצלחתו הי מסחריות מיסחר של אמנותו משיב גינצבורג: "שידברו. אם מדברים זה סימן שאני מצליח להרגיו אותם. זה מצב הרבה יותר טוב מצייר שמרחמים עליו. היום כבר לא מתעלמים ממני. ואני מאמין שאזכה גם להיכנס לתולדות האמנות העולמית".

מתנה לכל מיני אנשים. "בכל תמונה אני נמצא בעצמי. כל מה שכואב לי אני מכניס בתמונות. גם את דמותי, ולפעמים זאת הרגשה ניפלאה: אני עוצם את עיני ורואה את עצמי תלוי ב הונגיקונג או באינו וילה בונצואלה, ואני מרגיש כאילו אני נימצא שם, כאילו אני מחולק בין כל התמונות בהן אני מופיע". גינצבורג אינו מתעלם מן העובדה ש הצלחתו היא עניין של אופנה. "נכון", הוא אומר, "האספנים הגדולים אינם משלמים בעד התמונות אלא בעד השם. אתה צריך ליצור לעצמך שם. אבל יחד עם זה, התמונות שלך צריכות להיות טובות. הי חוכמה היא גם לדעת למכור את מה שאתה

יהודים הם תמיד בעלי אחרה של דלות. "לעזאזל, אמרתי לעצמי, מי צריך את זה? בציור התלוי בביתו מחפש האדם קצת קודש ושימחה. וכך התחלתי להשתמש בצבע זהב גותי, להכניס בציורים מתח, אותו מתח שאדם מקבל שעה שהוא ניכנס בשערי כנסייה מפוארת. יצרתי בתמונותי דת יהודית חדשה — דת של פאר, של זוהר ושמחת חיים".

בתמונותיו האחרונות התחיל גינצבורג ל שלב קולאז'ים של מאדונות נוצריות, אותן צייר כשהן מדליקות נרות-שבת או מבצעות פעולה יהודית אחרת. "מה יש?" אומר האמן, "מי אומר שהידישע מאמע לא יכולה להיות מאדונה? אני רוצה לראות אותה כך, בסופו של דבר, מי היה הילד שנולד למאדונה הראשונה אם לא ישו היהודי?"

לפעמים נראות המאדונות של גינצבורג לבושות במיני. אלו המאדונות של שנת '68" הוא מסביר. "המאדונה שלי היא בחורה פשוטה, בלי השכלה, זולה אבל יפה".

★ ★ ★

"שידברו!"

מאדונות המרחפות בין גווילי ספרית התורה מדברות אל ליבם של נוצרים ויהודים כאחד. אך הן מסבירות רק בחלקה את הצלחתו של גינצבורג. ההצלחה לא פחותה וזוכים גם הקולאז'ים שלו בהם מופיעה דמות עצמו.

פעם חשבתי כי שיא ההצלחה זה למ-

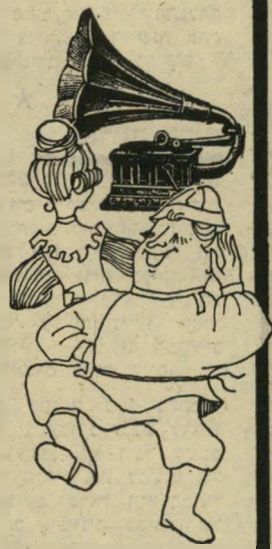

המאדונה

קטע מקולאז' של גינצבורג המראה את המאדונה בדמות יידישע מאמע. המאדונה היהודיה היא דמות מושכת בציורי גינצבורג. גם אם לפעמים היא לובשת אצלו מיני

אינו הנוער של היום

הנוער של אז

**טייפ-טרנזיסטור
4001**

מעכשיו מסיבות פיקניקים ואפילו במכונית
לצלילי הטייפ-טרנזיסטור של "טלפונקן",
בעל איכות צליל מצויינת וחזקה במיוחד.
נרתיק מהודר, מיקרופון + רגליים, קסטה
וכבל-חיבור לרדיו או פטיפון כלול במחיר!!
להשיג בחנויות החשמל המובחרות
הסוכנים: אלקטרו ויסטה בע"מ, ת"א

TELEFUNKEN

ל"א מאגן בע"מ, רחוב שפ"ס 13, תל-אביב
אני הח"מ מזמין בזה רשמי-קול M-4001 ומצטרף כדמי-קדימה צ"ק/המחאת דואר
ע"ס 30.- ל"א את יתרת הסכום אפרע ב-12 חשומים חודשיים על סך 35.- ל"א כ"א
השם..... מס' תז.....
כתובת..... חתימה.....

גם דגם זה משתתף במבצע "אופל" חינוס!

הופיע * היסטוריה של מלחמת ששת הימים * מאת
אריה חשביה * מבוסס על מחקר קפדני ושיחות עם כל אלופי
צה"ל כמעט, עם קצינים וחיללים, וכן אזרחים יהודים וערבים
* המקיף, המהימן והמרתק שבכל ספרי הנצחון * כולל 32 עמ'
צילומים * רק 8.90 ל"א * ספר-תאום ל"נכתב בקרב" *
ספר מלחמת ששת הימים כתוב בידי הלוחמים עצמם * 70
סיפורי-חיילים, 64 עמ' צילומים * אף הוא, עכשיו, 8.90 ל"א.

לאשה בהריון

חמתנה הנאה ביותר -

ספרו של

פרופסור יוסף אשרמן

"לקראת אמהות"

לחשיג בכל חנויות-הספרים

מבחר גדול של

שעונים

מזהב ומזהב לבן

בהנחה 30%-50%

ישר מהיבואן

רחוב העליה 34, תל-אביב

שינוי כתובת -

מנוי המבקש לשנות את כתובתו מתבקש
להודיע על-כך שבועיים מראש, על-מנת
למנוע עיכוב במשלוח העתון למען החדש

טיולי סוכות של

אגד * אגד-דן
לילוב לילוב

בסוכות 14.10.68 - 4.10 ייערכו טיולים עממיים
מיוחדים למקומות הבאים, במחירים מוזלים

טיולים מיוחדים מתל-אביב:

- חצי האי סיני (3 ימים)
- חצי האי סיני (5 ימים)
- רמת הגולן (המחיר - 20 ל"א) (יום אחד)
- ירושלים - בית לחם - חברון (המחיר 17.50 ל"א) (יום אחד)
- שייט וטיול בים המלח (המחיר - 25 ל"א) (יום אחד)

טיולים מיוחדים מירושלים:

- רמת הגולן (המחיר - 30 ל"א) (יום אחד)
- יריחו - עין פשחה - שייט לעין גדי (המחיר - 20 ל"א) (יום אחד)
- ערד - מצדה (יום אחד)
- אילת (2 ימים)
- ארץ אפריים - הר שומרון - סבסטיה (2 ימים)
- רמת הגולן (3 ימים)
- גליל

טיולים מיוחדים מחיפה:

- ירושלים - בית לחם - חברון (המחיר - 25 ל"א) (יום אחד)

* במחירים מוזלים לכבוד החג

נוסף לטיולים אלה יתקיימו כל הסיורים לגליל, לאילת,
לירושלים ולכל המקומות האחרים בהתאם לתכנית הסי-
רים הרגילה.

הטיולים יופעלו באוטובוסים מפוארים ומרווחים בלוויית
מדריכים מוסמכים ומנוסים.

פרטים והרשמה במשרדי "אגד תיור",
אגד-דן תיור" ואצל כל סוכני הנסיעות

"ציפוני"

סוכנות לאינפורמציה וחקירות פרטיות

טלפונים 757613, 623001 • רחוב החשמל 8, תל-אביב

* איתורי כתובות
* חקירות מסחריות

RESTAURANT

מסעדה

טריאנה * TRIANA

תל-אביב, רחוב קרליבך 12 • Tel-Aviv, 12 Karlibach St.

טל. 37170

מאחל שנה טובה וגמר חתימה טובה

ערב ראש השנה היה ראש הממשלה, לוי אשכול, אורח הדין דבר, והשיב לשאלות חבריה המערכת. אולם כאשר פורסם הראיון עם לוי אשכול בדבר — הוא לא ניתן במלואו. "עיקרי הדברים מובאים כאן", טענה המערכת. אחת הסיבות לכך היתה ש"אשכול הפליט באותו ראיון כמה דברים שאילו התפרסמו היו מעוררים סערה כללית. כך, למשל, נשאל אשכול לדעתו על ועידה נבחרת או ועידה מוסכמת במצוי, השיב אשכול: "בשך לזה אספר לכם סיפור. יום אחד המין יהודי את שכנו לארוחה. בשעת הארוחה ראה את אשתו מגישה לאורח דג מלוח כמנה ראשונה, ונתעורר כעסו. מהמה אשתו: מה אתה כועס עלי, הלו אתה הומנת אותו? השיב לה בעלה: נכון, הומנתי אותו לארוחה, אבל לא ביקשתי ממך לעורר לו את התיאבון!" מסקנת אשכול: נכון, אנחנו הומנו את אנשי רפי להצטרף לעבודה — אבל לא צריכים לעורר יותר מדי את התיאבון שלהם באמצעות ועידה נבחרת. ברור שקסע לו לא פורסם כלל ביומון.

לסערה בחוגי היהדות הדתית גרם שר הדואר, **ישראל ישעיהו**, לאחר שנועד כי ביקר במימם הנוראים בבית הכנסת של הקהילה הרפורמית בתל-אביב — ביקור שהעניק כביכול הכרה ממלכתית בקהילה זו. **פנחס שיינמן**, ראש המועצה הדתית בתל-אביב, הגיב על ביקור זה בחריפות רבה וכתוצאה מכך התנצל ישעיהו רשמית בטענה: "נקלעתי למקום במקרה. התפללתי קודם בבית הכנסת שלי, ונכנסתי לביתיה כנסת הרפורמית רק מתוך סקרנות. כדי ללמוד מה סיבה של בריה זו."

הזקן

של דן

פתיחת תערוכתו של הצייר **מנחם גפן** בגלריה צ'רניטסקי, הפכה בשבת האחרונה

כשיעלה בחודש הבא המסך על המחזמר הלו דולי בתיאטרון גיורא גודיק, תעמוד ודאי במרכז ההתעניינות **הנה מרון**, בהר פתחה הראשונה במיוזיקל. אולם דמות אחת מבין מאה המשתתפים במחזמר, אחת מנע רות המקלה, ראויה לתשומת לב לא פחות: תה: שכן סיפור חייה של **קתרין ברט**, בת ה-19, והדרך בה הגיעה אל הלו דולי, יכולים לשמש בעצמם נושא למחזמר. קורותיה של קתרין מהתחל סיפור מופלא של ביטניקית שנודדה במשך שלוש שנים

משפחתה בישראל שראתה את קותי בין הביטניקים שעל חוף-אילת. אולם הנערה שדמתה לבת המשפחה ברט הכחישה בכל תוקף את זהותה, טענה שאינה שומעת כלל הונגרות. רק אחרי לחץ ממושך נשברה הביטניקית בת ה-18, הודתה שאכן היא קתרין ברט. המשפחה הישראלית אספה אותה לביתה, שלחה את הנערה לאולפן, בקיבוץ העוגן. ממשלת-ההונגריה נתנה היתר מיוחד להוריה לבקר אותה בישראל.

הלו קתרין!

או סיפורה של ביטניקית מהונגריה: מהבאים בבירות למחזמר בתל-אביב

על פני העולם, סירה גם בארצות-ערב, הר פיעה שם במועדוני-לילה — עד שמצאה את עצמה ואת יעודה בישראל.

קתרין היא בתם של שני אנשיות מפורי סמים בהונגריה. אביה, **אנדריו ברט**, בנו של רב, הוא סופר, משרד ופובליציסט הונגרי ידוע. אמה, **ביארי ברט**, היא מחברת רומנים רבי-מכר. אבל קתרין ("קרת") ברט, שאפה להיות שחקנית. היא נחונה בקול-סופראן מצוי, למדה מלודותה זימרה, מוסיקה, באלט ומישחק.

כשהיתה בת 16 שלחו אותה הוריה ל-בריטניה, ללמוד אנגלית. קותי שהתה שם תקופה מסוימת, ואחר — נעלמו עיקבותיה. במשך שנתיים ניסו הוריה לחפש אחריה ברחבי העולם. פעם, נודע שביקרה בסקנדינביה: כעבור כמה חודשים — בכוחות ואחר-כך — בהורו ההורים התחילו מפרסמים את תמונותיה של קותי בעיתוני העולם השונים, כדי לאתר את עיקבותיה — אך תמיד הצליחה קותי לחמוק.

לפני כשנה נדמה היה לאחת מקרובות-

כי קותי ביכרה להישאר כאן. היא עברה כמלצית במלון דן, עד שניגשה למיכחנים בתיאטרון גודיק, הוחתמה על השתתפות במחזמר הלו דולי.

עתה היתה מוכנה קותי לספר את גיל-גוליה בשנים שנעלמה מעיני-ההורים. חברת ידיד אנגלי יצאה לתור את העולם. כזוג ביטניקים, שנשאו עימם רק צרור מלבושים קטן וגיטארה, שמו פעמיהם אל המזרח. תחילה סיירו בארצות המרחב, לרוב — בטרמפים. בבירות הופיעה קתרין במסעדות ובמועדוני-לילה, התארחת בבתיים של עשירי-העיר. משם התגלגלה למשק, לרבת-עמון ולירושלים המזרחית.

"אלה היו ביקורים קצרים מאוד", סיפרה קתרין. "נראה לי כאילו התגלגלתי לאגדות אלף לילה ולילה. אבל פחותי להסתובב שם ברחובות. האנשים שם הם הפרימיטיבים ביותר שראיתי עד אז — וכיוון שאני אשה מערבית, היתה מסכיבי תמיד התקולות."

בבגדאד נעצרה קתרין עלידי המשטרה, שעה שטיילה יד ביד עם ידידה, בחוצות העיר ובשעות-הלילה. "ביום לא יכולתי להסתובב שם, כיוון שמייד היו נטפלים אלי", טענה. בכלל נדמה כשראתה את האסירים כלואים בשלשלות הקבועות בי קירות התאים.

ואז הסתבר לה שנעצרה משום שקצי-

כלה לסבא

אשתו הרביעית תהיה **אידנה מרק**, צעירה תל-אביבית בת 23 — גילו של הבכור בי נכדיו של פרנקל, שהוא כיום סרן בצה"ל. פרנקל, שנולד עם תחילת המאה באוויסה, מחלק את חייו בין צרפת לישראל. ליתר דיוק — בין צפת לפאריס. ברוב חודשי השנה הוא יושב בפאריס; ואילו בחודשי הקיץ הוא שוהה ומצויר בביתו שבקרית האמנים בצפת, שהוא היה בין מקימיה.

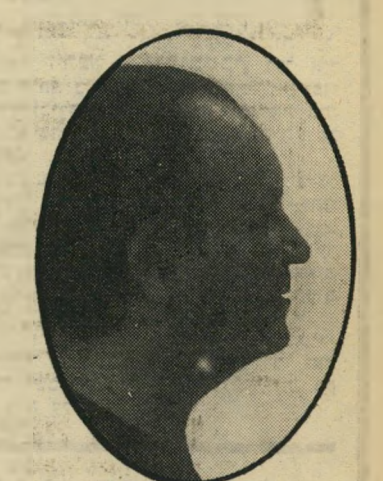
מלבד פירסומו העולמי כצייר — פרנקל הצייר הישראלי היחיד המוכר באינצקטור פדיות בינלאומיות לציוו.

לפני כעשר שנים, כשהסב את שמו ל-פרנקל וזכה לקבל עבודות ציור בזוכיות על חלונותיה של כנסייה צרפתית, פשטו השמרנות כי התנצר. אולם פרנקל חזר, הקים מחדש את ביתו בצפת והזוים את השמועות. השנה, בעת שהותו בצפת, ניכנס פרנקל לחנות חדשה למכירות ולדבריהן שנפתחה בעיר. שם פגש בבעלת-החנות, אילנה מרק, אילנה, תל-אביבית ששירתה כטוראית בנח"ל, היתה חברה בקיבוצים צרעה ואלמגור.

היא גם צעירה עצמאית באופייה: יום לאחר כיבוש הגדה המערבית אפשר היה לראותה מטיילת בכישי האזור — לבדה. בזמנו גם הכתירו אותה בתואר "בעלת החזה הגדול ביותר בארץ". היא היתה או דמות מוכרת בבתי-הקפה של דיזנגוף — עד שהחליטה לעשות קאריירה של אשת עסקים ולפתוח חנות בצפת.

הידידות בינה לבין פרנקל התפתחה כש-אילנה הפכה דוגמנית לציורי-העירום של הצייר הקשיש. למרות הפער של 45 השנים שבין השניים, הם מצאו שפה משותפת ו-החליטו להינשא. השבוע יצאו יחד לצרפת, שם הם עומדים לערוך את טקס נשואיהם. נראה שפרנקל, אב לששה בנים וסב לשמונה, מתכוון להמשיך להעמיד צאצאים.

לפני כחמש שנים רגשו חוגי הבהימה והאמנות בישראל. היה זה כאשר **יצחק פרנקל**, מהבודדים בציירי-ישראל שזכו ל-תהילה בינלאומית, נשא את אשתו השלי-

צייר פרנקל פי שלוש

שית. הוא היה אז בן 59. היא היתה בת 26. "מה יש?" טען אז פרנקל, "רק לרב טולידאנו מותר!"

הוא הוכיח שכוחו עוד במותניו. אשתו השלישית ילדה לו שלושה ילדים, שכינם הם בני תשע, שבע וחמש. לאחר-מכן נפטרה גם אשתו השלישית של פרנקל.

ובימים הקרובים עומד פרנקל, ששינה את שם משפחתו לפרנקל, להפתיע את ידידיו ו-מעריציו בפעם נוספת. בגיל 68 עומד הצייר לשאת אשה ברביעית.

אלא שהפעם לא יהיה מספר שנתיים כפול משלה — אלא כימעט פי שלוש ממנה:

זמרת ברט רעבה בתורנית

משטרה חשק בה. היא הצליחה להשתחרר, ביקשה אחר-כך את עזרת אנשי-הצבא — כל פעם שאנשי-המשטרה היו נטפלים אליה.

קתרין הרחיקה לנדוד עד כחית, שם שיח-קה בפוקר עם ערבים מקומיים "שנשארו חייבים לי עד היום שבוע לירות כווייתיות". היא בילתה תקופה ארוכה באהל, על חוף המפרץ הפרסי. משם המשיכה לפרס, להודו, לצ'יילון, לפאקיסטאן ולפאגניסטאן. בהודו ובצ'יילון הופיעה בבתי-מלון בשירי פולקלור אנגליים ואמריקאיים, זכתה לפירסומת רבה ולמאמרי-ביקורת בעיתונות.

בני המזרח-הרחוק ורתם להיכבו את דימיונה. היא הירבתה לנדוד בכפרים ולהתחבר עם פשוטי-העם. אולם גופה לא עמד במאמץ הנודים ובתזונה הלקויה. כשהגיעה לתור-כיה היתה תשושה לגמרי והיה צורך יאשר פוזה זמן רב בבית-חולים.

כשהתלימה יצאה קותי לישראל.

"אני לא ביטניקית וגם לא היפ", היא אומרת, "אני פשוט עצמי. עזבתי את הונגריה. משום שהיא נראתה לי ארץ חסרת תקווה. עכשיו אני אזרחית ישראלית ומקוה למצוא את מקומי כאן."

להקת-הנח"ל. יתר על כן, אסילו המנחה ש-נקבעה לתוכנית, **רבקה מיכאלי**, לא הופיעה. מארגני הערב הודיעו כי רבקה-לית חלתה ולכן גייסו להנחות את הערב במקו-מה את **עוֹרֵד תל-אומי**. אותה שעה בילתה רבקה בקולנוע, מבלי שיהיה לה מושג על מחלתה.

אפולו ליד אפולו שמלה, להזדמנות מיוחדת

אילו היה לנו ילד

רק את הגירסה שלו על העניין. השבוע הגיעה ארצה הגירסה השנייה, וכיוון ש"הגירסה הראשונה לא דיברה כלל הרי הגירסה השנייה די מעניינת.

"האמת היא שהתגרשנו בגלל הקריירה", אומרת גאולה, "בשנתיים האחרונות הקשר שלנו היה רק חברי ומקצועי. עבדנו יחד, היינו ידידים טובים, אבל יותר מזה לא היה בינינו."

כבר לפני שנתיים, היא מספרת, הם ראו שאיש מהם אינו רוצה לוותר על הקריירה שלו למען השני, והם החליטו להתגרש. אלא בגלל שלאף אחד מאיתנו לא הייתה אהבה מיוחדת זה לא היה דחוף, לא מיהרנו."

ואז יום אחד התאהב דובי באופנת צרפתית, העניין נהיה דחוף והשניים התגרשו. "מובן שאילו היה לנו ילד לא היינו מתגרשים. ילד זה דבר שמקשר בין אנשים. אבל לא היה לנו. היינו אנשים חפשיים, פשוט לא רצינו לחיות יחדיו — והתגרשנו. וזה זה."

כי בשבילה הנשואין זה לא העניין הרשמי, עם הרשיון והאישור, "בשבילי הנשואין זה הכישרון להיות כנים האחד עם השנייה. בחיים הבהמים שלנו זה הדבר הכי חשוב. בלי זה אי אפשר לחיות יחד. פשוט זה לא הולך."

היא הגיעה ארצה עם עשרות מזוודות, לחילה שהשאיר לה בעלה. החילה נראית עכשיו ריקה ועזובה. אין בה הפסנתר שהיה בה. אין בה הטייפריקורדר, אין בה בגדים ואין בה דובי. אבל היא תמלא בעתיד את כל חסרונותיה.

"היום כשאני כבר לא נשואה", היא אומרת, "אני יכולה להגיד — ואין שום סיבה שלא יאמינו לי — שלא היה לי שום רומן עם חוליו. חוליו פשוט אוהב פרסומת. הוא קזאנובה באוסטרי, והוא גם רוצה להראות כך. לכן הוא היה נדחף לכל ה"צילומים. מופיע לידי, מחייך חיוך דרמטי, ונותן לאחרים להבין את מה שהוא רוצה שיבינו. זה כל מה שהיה. חוץ מזה רק קשרי עבודה טהורים."

אבל מה שכן היה לה, זה רומן עם מנצח התזמורת שלה, ג'ולי. והרומן הזה עוד לא ברור לגמרי אם הגיע לשלביו הסופיים.

היא תשב קצת בארץ. תשיר לנו משיירה, ואחר כך תסע בחזרה לניו יורק. יש לה שם חוזה הופעות בפלזדה. היא נבחרה השבוע בגלי צה"ל כזמרת השנה. היא מאושרת. יש לה תכניות גדולות וקטנות לשיר בכל קצווי העולם, "אני החלטתי להקדיש את עצמי אך ורק לקריירה שלי", היא מבטיחה. ועד עכשיו, כפי שידוע לכל, היא גם קיימה את מה שהבטיחה.

כול, והשבוע היא אושפזה בבית-חולים לאחר שקיבלה התמו-טטות עצבים. היא שוכבת בבית-החולים, פו-חדת לצאת לרחוב, יראה מכל בני-אדם.

דפנה

מדוע התגרשו גאולה גיל ודובי זלצר? במשך כל הזמן הזה, מיום גירושיהם החפזים, הנשואין המזוהים שלו עם הצרפתיה גריאלה פונמנה, ועד היום אפשר היה לא לשמוע, כאן בארץ,

מדחי אל דחי

האמא של דפנה פריאל, כאן, בישראל, התנכרה לה. לא רצתה לראות אותה.

דפנה חיתה בארץ עם נשים, הפכה את הדיסקוטקים לביתה השני, ויום אחד כשקיבלה מי-תב פחות או יותר לבבי מאביה, שישב בניו-יורק עם אשתו השנייה, היא החליטה לנסות למצוא שם את ביתה החדש.

אבל גם בניו-יורק לא מצאה בית. האבא, שבינתיים הוליד יל-דים חדשים, לא היה אותו ה-אבא שהיה לה בימי הילדות. האשה שלו לא שמחה לקבל את דפנה כבת חדשה. דפנה ירדה מדחי אל דחי, הסתובבה במקו-מות מפוקפקים, עם טיפוסים מפוקפקים, לא מצאה את מה שחיפשה, והמשיכה לחפש ול-חפש ולא ידעה מה. בינתיים, כדי להתגבר על האכזבות, היא אכ-לה ואכלה והגיעה כבר למישקל של תשעים קילו, והמשיכה לא-

ה ברע ל ב ר ח

יון-עניינים אשתו, ויחד עימה חיכו לו בעגועים רבים: הירקן, החלבון, בעל ה-מכולת ובעל המכססה, והקצב והקצבית. כן, הוא קשר שם קשרי-אהבה רבים, והשאיר אחריו הרבה לבבות שבורים.

ברכה

וכשהחלבון והקצב וכל שאר הירקות הרגישו בלבבותי-הם השבורים, ש-בעלה של ברכה אינו מתכוון לה-זור, התחילו לרו-קן את דירתו מי-חפציה תמורת ה-חובות הגדולים ש-השאיר אצלו. חפוקים חיו ת-מיד ללא בעיות. הם חרוווחו הר-בה, והוציאו עוד יותר, ואף פעם לא דאגו יותר מדי להפ-רשים הקטנים שנשארו פה ושם בין רמת-חייהם לרמת-הכנסתם. בזמנו אימן אלי פוקס את הפועל ירושלים. יום אחד הוא עזב את ירוש-לים, עלה לתל-אביב ועבר בבתי-אחת ל-בית"ר תל-אביב. ומי שברוב בורותו לא מבין את ההבדל בין הפועל ירושלים ל-בית"ר תל-אביב, יבין אולי את ההבדל בין בית"ר תל-אביב לפורט-אליזבט ב-אפריקה. ועכשיו, ברכה בקושי הצליחה לרכוש, בעזרת ידידים, כרטיס חזרה לארץ. היא לא נראית כאן עצובה ומדוכאה, להיפך. לא נראית בכלל כאילו הופתעה מזה שבעלה ברח לקפריסין.

ברכה ואלי פוקס ישבו בפורט-אליזבט בעושר ויושר, ויום אחד אמר אלי לברכה: "אני קופץ ליוהנסבורג. אני אחזור מחר". למחרת מצאו אותו בקפריסין, מס-תובב ונהנה מהמשמ. בינתיים ביוהנסבורג חיכתה לו ככיל-

הצלחה לא נורמלית

אירין

כשג'וקי ארקין היה בארץ שמענו עלי-ן ניסים ונפלאות. מפיו. "אשתי" הוא היה מספר, "היא אוהבת אותי, אבל מי צריך אותה".

"בחורות חסרות לי?" הוא היה מספר, "הלחאי שהייתי מצליח להיפטר ממה שיש לי הן הורגות לי את החיים. יש לי אחת שלא עוזבת אותי ואחת ששולחת לי מי-תביאהבה". היתה לו אחת שלא היתה נות-נת לו מנוחה ואחת שאוהבת אותו ואחת שמשוגעת אחריו ואחת שלא נותנת לו מנוחה, והוא התהלך כאן, בדיונוגף, מיואש מרוב הצלחה, והנשים הישראליות היו צרי-

כות לגחם אותו על זה ואם הן לא עשו זאת לא ברור למה. כשהגעתי לניו-יורק מצאתי, לא תאמינו, שהוא בודד. אף אחת לא עמדה ליד פתח הדלת שלו, אף אחת לא הסתתרה מתחת למיטה שלו. הוא היה לבד, בלי נשים, בלי חברים, וממורמר נגד כל אלה שלא מכירים בכישוריו והאמנותיים והגבריים. מתברר שהאמת של חיי הנשואין שלו היא שאשתו החליטה יום אחד לעזוב אותו. היא היתה נוצרייה לפני הנשואין. היא הת-גיירה למענו, ונשארה בתחומי היהדות כש-הכירה את חנן גולדברג. זה היה עוד בימי נשואיה.

חנן גולדברג הגיע לניו-יורק עם בת-משק צעירה כדי לספר בקוליקולות על אהובתו, ז'רמן אוניקובסקי, ועל איך שעזב אותה בערב החתונה שלהם. חנן כדי סיפורי גבורה ותיסארת הוא עזב את בת-המשק שהביא איתו, ונפל לרגליה של אירין.

הדבר פגע בג'וקי קשות. הוא היה מצלצל לאשתו, שבינתיים גרה כבר לבדה, וחנן היה מרים את הטלפון ושואל: "כן, עם מי אתה רוצה לדבר?" הוא היה בא לבקר אותה, והדלת היתה נשארת נעולה בפניו. הוא היה נוכר בחנן שהיה פעם חברו הסוב-ביותר, והעלכון היה קשה שבעתיים. חנן חזר ארצה כדי לספר כאן את סיפורי גבורותיו על הנשים שעזב בניו-יורק, ואת מקומו שם תפס דון חוליו. וזה רק זרה מלח על הפצע של ג'וקי.

סוס מי שאינו מהמר

יש אנשים עם מזל ויש בלי. מיקי בן-יקי היא סם. מאז שהיא מתגוררת בשדרה החמישית בניו-יורק, ולא בצפון התל-אביבי, יחד עם בתה אורנה, בת היו, מחיין אליהמזל למיקי. הוא לא הגבר היחיד המחיין לה. לא פחות מחיין לעברה בעלה לשעבר, ז'ורנבל (בבלי) גלעד, מן הדמויות הסגנוניות ביותר של בת-גלים לשעבר, ועכשיו — מהמר-סוסים, בין שאר עיסוקיו, בניו-יורק הגדולה. כמו לכל המהמרים יש לבבל אמונה תפלה: הוא זקוק לקמיע. מישוהו — ואולי מיקי עצמה — הכניס לו לראש שגרונותיו שתחיה היא הסובה בקמיעות. כך, כשביקרה בארץ למשך חודשים אחדים, לפני שנתיים, הפסיד בכל כמאה אלף דולאר בהימורי-סוסים. "בסמ", הוא מסביר, "הקמיע לא היה". וכשהיא חזרה — התחיל לזכות שוב. אז בבל מתקשר, בדייקנות של שעון, כל פעם שהוא זוכה במירוץ, ומודיע: "מיקי, הרווחתי אלף דולאר. מגיעים לך מאתיים-מאתיים וחמישים". ולמחרת היא מקבלת את הכסף. הדבר השפיע כפי הנראה על מיקי בן-יקי גם מבחינות אחרות. היא נטשה את הגיב-הקודש שלה, בתור אמרגנית של אמנים ישראלים ואחרים, ומקדישה את כל שעותיה הפנויות בהימורים מסוג מוכבד יותר: היא משחקת בבורסה האמריקאית לניירות-ערך. ועוד אומרים שהישראלים בניו-יורק לא יודעים להסתדר.

„עשר בצצות-אש מרגמות!“ ניתנה הפקודה בקול – ואנחנו נכנסו לפעולה

העמדה הנכונה

הפתק שחיכה לי בתיבת הדואר היה צורקריאה לשירות מילואים. קיללתי בקול רם. חיבתי למדים ו-מישמעת הצבאית מוגבלת מאוד. ספרתי את הימים שבין תאריך הגיוס והשיחרור הנקובים בצו. שלושים יום. חזרתי על הבדיקה כשאני נעזר באצבעות ידי כילוי קטן. כלום לא עזר, שלושים יום בדיוק. מטרת הקריאה: „תעסוקה מיבצעית.“

אני משרת כסמל בגדוד מרגמות כבודות. זה הוא גדוד ותיק ומתורגל, המתנהל במישור הצבאי כמכונה משומנת היטב; ובמישור האנושי כעין חמולה גדולה ומסועפת, עם כל הסימפסומים המלווים חמולה. יש תחושת השתייכות, אהבות ושינאות, רכילויות שכולם מתחלקים בהן בהנאה, ידידות שהתחשלה במשך שנים, ואפילו רביעיות קבועות למשחק פוקר.

כשקיבלתי את הצו עשיתי מה שעושים רבים אחרים אצלנו. הלכתי לחנותו של מוישה המגיד לדוג אינפורמציה. מצאתי שם את אבנר, מפקד אחת הסוללות, שבא כנראה לאותה מטרה.

כשהגעתי לגדוד לפני שנים רבות הופתעתי לגלות שהמגיד שלו, תותחן מיקצועי ותיק ומשופשף, עוסק בחייו האזרחיים, בין גיוס לגיוס, בגלגלית. במשך הזמן גיליתי שהחנות של מוישה היא חלק מן המימסד הגדודי. עכשיו ישבתי שם וניסיתי לברר מה מסתתר מאחורי התעסוקה המיבצעית.

„נחפס עמדות במסיגרת המערך הארטילרי של צה“ל

בקו“ אמר מוישה. „הפעם יוצאים לצפון, כנראה סביב בות עמק בית-שאן. אומרים ששם לוחט.“

היום הראשון

השיירה משתרכת בכבודות. משאיות אורחיות מגויסות. מבין הסולמות מציצים החברה. הפרצופים הם תערובת של אדישות ועייפות. רבוננו של עולם, עוד שלושים יום! אנו כבר יודעים שכימעט אין חופשות. מותר לשכוח את הבית. מאחורי רובנו משפחות, ילדים, וצורר בעיות לא קטן. איש איש מסתגר בהרהורי. חם. חם מאוד. לוחט בעמק בית-שאן, תרתי-משמע. הוא איננו יורד מן הכותרות. והארטילריה ממלאה תפקיד נכבד במלחמה הקטנה המתנהלת לאורכו. כמה משוגעים, ואני בתוכם, משתרכים מאחורי ה-שיירה ברכבם הפרטי. המטרה: להגיע עם הרכב קרוב ככל האפשר לעמדה, כדי שיהיה עם מה לקפוץ הביתה. אני שייך לסוללה „א“. האפראט הצבאי דחס לתוך העמדה חבורה מגוננת למדי: קצין העמדה ארליה הוא בחור שחרחר, קבלן גינון מגבעתיים. סגנו אורי, קיבוצניק צעיר. אנחנו שלושה משנים טכניים. אפלה, בחור קומפקטי וסקרן, העובד כאוורח במשרד מבקר המדינה, גברתי צעיר שזה עתה השתחרר משירות חובה, העונה לשם המקורי נפסלברג; ואני. האחראי על הקשרים הוא גייגיי קולני בשם חיים. קולנו נשמע מקצה העמדה עד קצה וללא הפסקה כימעט. אלה הם החברה שבחברתם אני עתיד לבלות את מרבית הזמן. חבורה טובה, אפשר להסתדר לא רע.

עמדה ללא צל

אנו נכנסים לעמדה לפנות ערב. המראה מדכא. הרוח חמה והאדמה הבהירה מעלה ענני אבק. עמדות מרגמה

חפורות, כמה מחפורות לרכב, אוהל בודד למטבח. מכונית ג.נ. עם יריעה נפרשת, מוצבת במחפורת רדודה. זה הכל. אין סידורים למגורים. יש רק מיטות שלל סוריות, העומדות גלויות בשמש. גרוע ממחנה צוענים. „ואי, נתייבש פה, איזה חור“, אומר מחי מצות ארבע, ושולח סביבו מבט עגום. אנשי היחידה המפנה את השטח ממהרים להסתלק. „לא נורא, הכל עובר“, הם מנחמים אותנו. החברה מחליפים מבטים. הפעם נדפקנו על יבש. בעלי התפקידים בסוללה העוברת ממהרים להעביר לנו את הגתונים והאינפורמציה. בודקים את לוח הארטילריה, עולים למכונית הסוללת. הצחתים כבר מספלים במרגמות. בודקים את המטענים על הפצצות ואת מיקום מצבורי התחמושת. מזהים מוטות כיוון ורושמים קחי אפס. הכל נעשה בחיפזון. קודמינו ממהרים להסתלק. לפני שתפסנו מה קרה משיך סופית, ואנו לבד בעמדה. הכל זר ועויין. הוקפים מסחובי-בים. החברה שרועים על המיטות.

אסור להתפשט, אסור לתוריד נעליים. מצביחן תמיד. אני מסריח כמו צבוע ומגרד לי בין בהונות הרגליים. ה-נעליים הגבוהות התקשו בארון, ועכשיו בטח יש לי יבלת. נותרות שלוש שעות לישון. אחר יבוא תורי לשבת בהאזנה.

„צוותים תכוס מקום!“

צלצול הטלפון נשמע כאילו מתוך חלום רחוק. כמה זמן ישנתי? קולו של ארליה עונה לצלצול. „כוכן המפקד, אנו מוכנים לירי, רגע אחד, אני רושם.“ פנס-כיס גדלק בחשיכה. גם שאר אנשי העמדה מתעוררים. דבר-מה קרה. „סוללה א, צוותים תפוס מקום!“ בוקע קולו של ארליה מתוך רמקול היד. „סוללה א, מטרת סוללה!“

זה הוא זה: מטרת סוללה. קריאת-הקרב של התותחן. דחקא עכשיו, בלילה הראשון, כשאיש עדיין איננו יודע היכן הוא חי. בטח יתחיל שם מיד בלגן נוראי בין הצוותים. זה יהיה בטח הביוון שיוכיחו לנו לתמיד. אי-שם נתקלו

מאת

**פרץ
עופר**

זהו יומנו האישי של מנהל חברה שנק' רא לשירות מילואים ב-יחידת התותחנים אליה הוא שייך, ונקלע למלחמה הזעירה המתנהלת בעמק בית-שאן. היומן משקף את אותיות המחתח בה חיים ישובי החזית הירדנית, את ההווי המיוחד של אנשי המילואים המשרתים שם, ואת היחסים שנוקמו בין חיילים לבין תושבים.

ישבנו על שפת הכינרת, רגועים וחולמינים -

ביצים קשות. כימט אכלו גם אותי כתוספת לארוחה.

לב כתוב במטבח

בעיית הבישול מצאה את פתונה. קיבלנו טיפ שבקיבוץ השכן מרשים להיילם להשתמש בסידורי המטבח. יוצאת משלחת למשק, בראשות רב-סמל ירוחם, למשש את הדופק. המישוש עולה יפה. חיכו לנו. מוכנים לעזור. למחרת אנו יוצאים למטבח - הרב-סמל, סמל הרכב יוסי, ואני. במטבח של הקיבוץ שולטת חייקה, חברה מבוגרת ופעלתנית. היא מקבלת אותנו כמו אמא טובה. נותנים לנו הכל. מקום במקרר לאיכסון, סירים לבישול, והעיקר... ייעוץ מקצועי. רק שתנקו תמיד אחריכם ולא תשאירו לכלוך. מזהירה חייקה. אנחנו מוכנים אפילו ללקק את הקירות. רק לא לראות יותר ביצים קשות.

לקיבוץ יש גם מאפייה. שם מולכת מלכה האופה. היא מתנדבת לאפות לנו עוגות מהפרודוקטים שלנו. היינו מחבקים אותה מרוב שמחה, אבל כלב זאב ענק העונה לשם פטרי מביט בנו בועם עצור.

היום אוכלים כמו מלכים. בשר מאודה ומתובל, שתי מנות נוספות, מרק וקומפוט. ערבב היו אפילו עוגות. בעוד אנו מעמיסים את מיכלי האוכל על הגז, ניגש אלינו יוסף החצרן, מנגב את משקפיו, ואומר: "בואו איתי רגע". באנו וקיבלנו שני ארגוני ענבים. "רק תחזירו את האריות".

לא יודעים מה להגיד. ממש מפנקים אותנו. לפני שאנחנו יוצאים לדרך הוא מוסיף: "שמענו אתכם בלילה, ישבנו במיקלטים". מסתבר שעשינו לנו שם טוב. אין סודות בעמק

בחורים שלנו בחבלנים והם מחכים עתה לשווא לפצצות המרגמה שתחטומנה את דרך הנסיגה. מחכים למטח ויגואל שישתק את עמדות הלגיון המחפות על החבלנים. הם מחכים והפצצות אינן נוספות. מרחוק נשמעת אש מקלעים. "ארבע מוכן!" נשמעת לפתע הקריאה מתוך החושך למטה. "אחד מוכן!" עולה קול נוסף. גם שאר הצוותים מאשרים. אני מביט בשעון. לא ייתכן שעברו רק דקות מספר מרגע ששמעתי את קולו של ארליה ברמקול. משמע שאין ביזיון. הכל דופק, רוחח לכולנו.

ארליה חוזר מחדש על הקו והטוח למטרה, מה שבטוח בטוח. ירי ראשון אחרי זמן רב. לא רוצים טעויות. מלמטה מגיע האישור, הפקודה נקלטה נכון.

"עשר פצצות אש מרגמות!" "קלחק" אני שומע את הפצצות מחליקות לתוך הקנים ו"טראחא!" פצצה ראשונה ברך. אני מביט בשעון: כמה דקות, והסוללה כבר מפגיוה. רשפי הירי ומסחי האש נמשכים מכל הקנים לסירוגין. לאור הרשף רואים שבאחד הצוותים עומדים שני חברה בתחתונים. אבל המרגמה יורה, בתחתונים או במדים. המתחתות מתפרקת לאט. זה עתה ניתנה הוראה. הפסק אש! ארליה מחייך חיוך רחב. כל כך רחב שעוד רגע תתחברנה לו האוזניים בעורפו. עשינו את שלנו. "סוללה א, עבודה יפה! מהתצפית מודיעים שהפגיעות יפות. צהלים מנוחה. לא לזוז מהעמדות", רועם הרמקול.

הלכה ה"שקשוקה"

החיים בעמדה נכנסים למסלול של שיגרה. הגיעו אוהלי מגורים. יש סידרה של תפקידים טכניים שיש למלאם

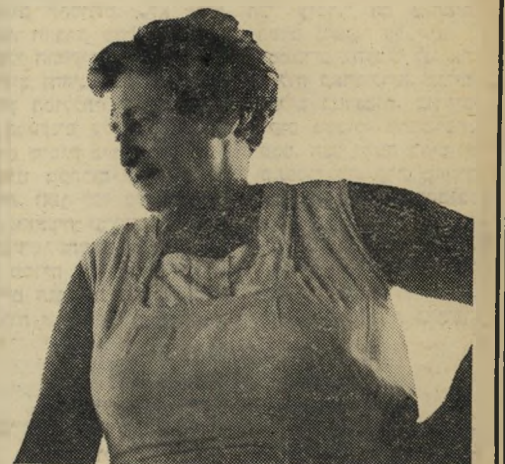
גיבורי העמק

חייקה טבחת הקיבוץ, פתחה בפני החיילים את המטבח, לימדה אותם לבשל והור ציאה מתחת יריה מחזור מורז של אשפים בוזאקי. כשניסו להודות לה צחקה: "שיהיה לכם לבריאות".

סלוצקי ואשתו חנה, ששיכלו בן במלחמת השיחרור, הישקו את החיילים מים בששון ופתחו בפניהם את ביתם, באחת המושבות. אוי למי שסירב להתכבד אצלם בקפה ועוגיות. חיילי המילואים העבירו את כתובת משפחה זו ממחזור למחזור. "כל החיילים הם בנינו", אמרו ההורים השכולים.

מלכה האופה רחבת-הגרם של אחד מקיבוצי הסביבה אפתה עוגות לחיילים. מוצרי הרלי ורחל הם כלב ליד הרולא דות ועוגות הפירות שלה, אומר כל מי שטעם מעוגותיה. מרוב העוגות שהדחיסו בהם הפסיקו החברה לאכול לחם.

בתמונה מאושרת. היתושים, הזבובים, העכברים ושאר השכנים לעמדה המציקים לחברה בלי הרף אינם מופיעים בתמונה, כי "אסרנו עליהם להצטלם מטעמי ביטחון שדה".

בית-שאן. כולם יודעים הכל. אומרים שהפגזה היתה מדויקת. כנראה יהיה עכשיו קצת שקט.

דוקרב ארמילרי

אין שקט. שלוש פצצות בוזקה על חמדיה. אתמול שבעה פצועים בהתקלות מארב בחבלנים. ארבעה חבלנים נהרגו. היום טרקטור ממוקש ליד מסדה, וההפגזה על קיבוץ גשר. באשדות-יעקב החליטה אסיפת החברים להלין את הילדים בקביעות במיקלטים. הירידה התכופה למיקלט הופכת אותם לעצבניים. מוטב שיישנו שם למפרע.

ובתוך כל המהומה משתלבות גם המרגמות. הלילה היה דריקרב ארמילרי של ממש. הקרב הגיע לכותרות הראשונות של עיתוני הערב. אנו קוראים על עצמנו בלהיטות: "תותחני צה"ל שיתקו את סוללות האוייב" וזעקים הצהרונים.

אני נוסע למשק לסלפן הביתה. "איפה אתה נמצא בדיוק?" חוקר אותי הקול הנשי המודאג.

"בטבריה", אני משקר לה.

"מה אתה עושה בטבריה?"

"מתרחץ בכנרת ומחזר אחרי נערות בבקיני", אני טוען.

"תשמור על עצמך".

"בטח שאשמור על עצמי, אני לא רוצה להידבק..."

צחק מאולץ... קליק. לא מאמינה לי, אבל יודעת שאני בריא ושלם.

הבוקר פגשנו באנשי שריונית מישמר הגבול. כיכדנו אותם במשקה קר ופירות. החלפנו הלצות. חלק מאנשי השריונית דרזו. שעה אחרי הפגישה יצאו לשביל הפסטר-ליים שלאורך הירדן ועלו על מוקש. שני פצועים קל.

המים של סלוצקי

את **מיי-השתייה** מובילים אלינו בעוקב, מיכל הנגור עליידי נג. את המים אנו מקבלים אצל משפחת סלוצקי.

החברה הטובים כשנחה הרוח על קצין העמדה ארליה, שלף מצ' למה עתיקה והנציח את המחזור מיד לאחר מיסדר הבוקר.

והם תופסים רק שעות מועטות ביום. כל בוקר כמה שעות להתחפרות. סידורים, ארוחות, שמירות ותורנויות. ביום מלחמה בזבובים. בלילה ביתושים. מתמרחים בתכשיר נגד יתושים. התכשיר משפיע על כולם חוץ מהיתושים.

האוכל הוא בעייה. אין לנו טבח. הטבח היחיד ש-התייצב נשלח לסוללה אחרת. לנו הפרישו "אחראי כשרות". הוא יודע להבחין בין בשר לחלב, אך לא לבשל. כשרונות חיו מצטמצמים בתחום הביצים הקשות, הקפה והתה. אוהל המטבח מלא פרודוקטים טריים ואנו אוכלים בינתיים ביצים קשות, ירקות שלמים וזיתים. צריך לעשות משהו.

"בעצם אני יודע לבשל", אני מצטובט לארליה, "אני הולך לעזור במטבח".

זה היה שקר קטן. אני יודע לשחק בדליקטסים וארוחות קטנות, אבל מעולם לא בישלתי לעשרות אנשים. צריך לנסות. המאכל היחיד בו אני מסוגל לחשב כמויות גם לציבור גדול הוא השקשוקה, תערובת מזרחית של ירקות מאוירים, תבלינים וביצים. הולכים לעשות שקשוקה.

כל הסוללה מסתכלת. אני משתלט על המטבח והשקשוקה רוחשת ומעלה ריח ניחוח. אני טועם. "חסר מלח".

"מלח!" עוברת הקריאה בציבור, עד שהיא מגיעה לתוך האוהל. ואחראי הכשרות מבקיע לו דרך עם שקית פלסטיק קטנה ובה מלח. אני קורע את קצה השקית ומריק את תוכנה בתנועה גרניוויזית לתוך התבשיל. מן התבשיל מתחיל לעלות ריח משונה. דומה לגפרית. אני טועם שנית. טינופת. חמוץ ומגעיל. מתחילה מועצת מלחמה. מה קרה בעצם? לפני רגע היה הכל נהדר, קצת מלח לא יכול להרוס שקשוקה. "בטח הביצים סרוחות", קובע אחי.

אל הסיר נדחק צעירי, סוחר פרחים תימני מתלאביב. הוא טובל אצבע, מלקק, פורץ בצחוק: "יא חמור, שמת מלח לימון!"

מבט אחד בשקית הפלסטיק מאשר. כתוב שם "מלח לימון, ארוז עבור צה"ל 200 גרם". היום שוב אוכלים

לפתח הבהיקו כפצות תאורה מעל העמק השרי

מוביל המים מספרים עליהם ניסים ונפלאות. הולכים לבקר אותם. דוב וחנה סלוצקי הם זוג איכרים מבוגרים, מוצאים מאורקאניה. הם נמצאים במקום עשירות בשנים. ביתם בנוי בסיגנון הישן.

מקבלים אותנו בברוך-הבא. אי אפשר לעזוב מבלי לטעום ממאפה מעשה-ידי בעלת-הבית, ולהתכבד בקפה ומשקה קר. אנשים חמים ולבביים. פנים חרושות קמטים, וידיים מיובלות, ידי אנשים עובדים. על הקיר תלויה תמונת הבן שנפל ב-מלחמת השיחור. כל חייל הוא בנם. את המים הם נותנים בחינם. ייעלבו אם תסרב לבוא לקחת.

לא בכל מקום פתוחים הלבבות כמו בבית סלוצקי. יש קיבוצים שהם מחוץ לתחום לחיילי צה"ל. יש מקומות בהם יעשו לך טובה אם יתנו לך כוס מים. משק אחד גובה ממשרד הכיסוחן שבע אגורות עבור כל חייל המתרחץ ב-בריכת השחייה שלו. אנשי יחידת חי"ר שבילו לילות ב-מארכים בסביבה שמעו על הסיור. הם ניגשו לבריכה, זרקו פנימה כמה גרושים ויותר לא באו בשערי המקום. פרשה בפני עצמה הם יחסי קיבוץ חמדיה וצה"ל. במשך זמן רב היו היחסים מתוחים. המשק היה ברוגז עם הצבא. עכשיו עומדים לעשות סולחה. המזכירות רכשה כרטיסים להצגת בקט העומדת להיערך באמפיטאטרון של בית-שאן וחילקה אותם בין החיילים באיזור. גם אנחנו קיבלנו כמה. נקחה שאהיה בין הנוסעים, ושלא תהיה הפגזה...

התבואה בוערת

נמענו לפי התור להתרחץ בבריכה של קיבוץ אפי-קים. המשק עשיר ומבוסס. הבריכה בלב פארק מדושה. מוסיקת רקע בוקעת מהרמקולים. איזה אידיליה.

תהיה הפגזה. התחזית היא ללילה שקט. אני יוצא למשק עם המכונית הפרטית שלי להביא את המטען היקר ליעדו. דוחקים פנימה מלאו האוטו בנות. מתברר ששתיים נשארו בחוץ. מיטען יקר כזה לא משאירים. אני פותח את דלת ארגז המיטען והופי שתי האחרונות בפנים. בעמדה כבר מחכה כל מי שאיננו בתורנות. הבנות מתקבלות בכבוד מלכים. הכיבוד בשפע, כיאה למאורע. אפילו שוחטים בקבוק ויסקי. מגישים אותו על הקרח ו-מקנחים בקפה. חלק מהבנות טועמות ויסקי לראשונה בחייהן. נעמי עושה פרצוף. "זה כמו רפואה". אבל היא גומרת עד הסוף.

אוי, הרבי בא

היום אזעקה מסוג אחר. הרב הצבאי הפיקודי גילה שאנחנו מבשלים במשק. המיקרה עלול ליצור תקדים. לרדודו הקיבוץ טרף. לצה"ל אסור לבשל שם. סמלית נשלח לערוך חקירה. החברה רותחים. הרב יכול לעשות צרות. לאיש אין חשק לוותר על האוכל הטוב ועל העוגות של מלכה. מהחצר מודיעה התצפית שסמל-הדת מגיע. אני מקבל אותו בדלת המטבח של הקיבוץ, ופותח בהתקפה: "מה אתה רוצה לראות קודם, את החלק החלבי או את החלק הבשרי?" הסמל מתבלבל. לזה הוא לא חיכה. "תראה לי הכל" הוא מחליט.

אני מוביל אותו בסיוור חפוז על פני הסיירים. מפרט מה בשרי ומה חלבי. הוא מרים מכסה של סיר "חלבי". יש מזל, מתבשל בפנים תה. בצד עומדת חיפה הטכנית, נדהמת. חברי המשק העובדים

ילדת קיבוץ גן-שמאל. היא כבר בת 18 ונענית ברצון לשם נעמי. המפקדת קיבלה בחיוב את ההזמנה לבקר בעמדת ה-תותחנים, גמעה באומץ את כוס הוויסקי הראשונה בחייה.

במטבח עוקבים אחרי הביקורת החוצפה. "תגיד לו שאני יותר כשר ממנו", קורא אחד מהם לעבר הסמל. ההוא מרגיש באיירה העויינת. אני מרחיק אותו בעדינות מהמקום. רגע של דומיה מתוחה, מה יהיה פסק-הדין? כשר או טרף? "תגיד לי", אומר הסמל אחרי הרהור ממושך, "איפה יש כאן טלפון? אני רוצה לצלצל הביתה". נציג האמונה מוביל אחר כבוד לטלפון שבמזכירות. וכינוי בהכשר.

פסטיבל הזמר

מתברר שאינני היחיד שגילה בנות. מת, אורי, ארליה וירוחם גילו גם הם בית מלא מורות וגגות צעירות. תרומתו המקורית של משרד החינוך והתרבות לרווח-הלחמה של הצבא. ערכו להן ביקור נימוסין. אתמול פגשנו על הכביש אחת המורות, בחורה חביבה בשם פנינה, ממתינה לטרמפ. הסענו אותה הביתה וארליה הזמין אותה וחברה שלה להצטרף אלינו הערב להצגת בקט. פנינה הביאה איתה את מרים, גננת. שאר הבנות היו עסוקות בחגיגה מקומית במושב ולא יכלו להתפנות בזמן. נסענו וארבעתנו להצגה במכונית שלי.

אנו יושבים באמפיטאטרון. ההצגה כבדה. מאחורינו בשורות העליונות פרחחים רועשים. קשה להתרכז. לבטיו של בקט אינם נוגעים לי משום מה, וגם תעלוליו של חברו, המלך ההולל, המלטף באוהל-המלחמה את אחוריה החשופים של מאהבת צרפתייה, משאירים אותי אדיש.

טוב להיות בחברה נשית ולחזות במופע תרבותי, אפילו כשאתה לבוש מדים וגורר איתך עווי לכל מקום. בהפסקה מפטפטים עם הבנות. אני מבטט על מרים. נערה גבוהה שחור-שיער, בעלת עינים אפורות והבעה ילדותית חמה. היא מזכירה לי דמויות מאלבום התמונות מימי תנועת הנוער. בחורה עדינה שאי-אפשר להשמיץ לידה בדיחה מפולפלת ללא הרגשת אשמה. מין שמורת-טבע שכוז. אחרי ההצגה אין חשק לישון. יש לנו מכונית, נערות ומצבר-רוח, מדוע לא ניסע לכנרת? אנחנו בודדים על כביש האספלט השחור. כימעט שאין

הרב-טייט האימתנית החול-שת בזרוע נטויה על בנות הנח"ל אשר במשק התגלתה כילדה שמנומת וחביבה.

כשחזרנו לעמדה מצאנו את החברה ליד הקנים. שוב מצביה. אסור לעשן ליד התחמושת. מי יכול להתאפק במשך שעות?

בלילה יש ירי. אנחנו לא משתתפים הפעם, אך עוקבים מקרוב אחרי קולות הנפץ, המקלעים ופצצות-התאורה. התכתשות רצינית. אסור לזוז מהקנים, כל רגע אנו עלולים להצטרף לתומורת.

עם אור ראשון אני מבטט אל העמדות. פרט לתורן אחד ליד כל מרגמה, נרדמו אנשי הצוותים. ליד מרגמה מספר ארבע מונח לו מוועפר, נהג מוגיית בריא-בשר, מחבק פגז מרגמה במשקל 12 וחצי קילו, מחייך באושר ונוחר.

עם משקפת ביד אני עולה לתצפית. העלייה תלויה וקשה. מזדחלים לתוך החפירה. אני סוקר את השטח. מכמה מקר מות עוז עולה עשן. במעלה ההרים בצד המזרחי בוערת תבואה בשלה. כמה דמויות קטנות מנסות להילחם בלהבות, בעזרת מתבטט-י ושקים. הרוח מלבה את האש ודוחפת אותה קדימה. לאט-לאט הם מתיאשים, נעמדים ומבטיים כקמה הבוערת. במשקפת הם נראים קרובים. אחד מתיישב בשולי הדרך ומטיח את ראשו בקרקע. שניים ניגשים אליו וגוררים אותו ונעלמים מעבר לעיקול הדרך.

חתיכה ליד הסירים

ליד אגן רחיצת הסירים במטבח המשק גילינו מציאה-חתיכה שחרחרת העונה לשם יפה. היא מנס-ציונה, שייכת לנח"ל. מכירה לנו את הבנות האחרות. חבורה עליונה, איפה היו כל הזמן? אנו חוזרים עם הבשורה לעמדה. עקומת המתנדבים לעבודת קילוף התפודים מזנקת כלפי מעלה. את שטיפת הסירים יהיה בטח צריך להגריל.

מחליטים להזמין את בנות הנח"ל למסיבה במוצב. ההחלטה אם להיענות להזמנה היא בידי המ"כית שלהן. מחפשים את המ"כית. מתברר שהמפקדת האימתנית היא צעירות חבוהה ילדות גן-שמאל, העונה לשם נעמי. "מסיבה? למה לא?" היא מסכימה. הערב בתשע, אם לא

הנהלאית

יפה יהוד השחרחרת מנס-ציונה צורפה לנח"ל כבודות, משרתת את המולדת ליד אגן-השטיפה במיטבח בקיבוץ. כשהחברה גילו אותה נוצר מייד תור לשטיפת סירים, הידיות עם יפה לא חרגה הרבה מתחומי המיטבח, אבל הסירים הבריקו. "הם חברה טובים", אומרת יפה. "עובדים לא רע".

תנועה אורחית. מדי פעם נתקלים ברכב-סיוור ומכוניות צבאיות. ליד המושבה כנרת יש ירידה נוחה למים. אני מתגלה את הרכב על שפה יפה, פורשים שמכות ומתיש בים לפטפט.

אינני זוכר מי התחיל לשיר. אבל פתאום מצאנו את עצמנו שרים את כל שירי-העם הישנים והחדשים. ארליה מתגלה כזמר של ממש, ואם אני שר קצת "עלידי", למי איכפת?

מכיוון העמק עולות פצצות-תאורה. קולות נפץ ורשפי מקלעים, הנראים בבירור עד לכאן. המלחמה הקטנה נמשכת. פסטיבל הזמר הישראלי נקטע ועודו באיבו.

אנו דוהרים חזרה. באוטו דומייה. שכחנו את הנערות שלצידנו. מה שחשוב הוא להגיע חזרה, ומהר. כשהגענו לעמדה התברר שמהיגרנו לחינם. היריות לא היו בגורה שלנו הפעם.

מסיבת סיום

מכונית השק"ם הביאה איתה גם מכתבים מהבית. אני פותח את שלי במהירות. בולע כל מילה בכתב-היד המוכר. בפנים מחכה לי הפתעה: מכתב מצויר ומקושט מבתי הקטנה. את המכתב הזה אשמור. אין דבר ילדה, אמא חוזר הביתה בקרוב. עשרים ושבע משבצות כבר מחוקות ב"לוח האיש" בן שלושים המשבצות שצייר נפטלברג על יריעת האוהל. עוד שלושה ימים.

על לוח המודעות של הקיבוץ הופיעה המודעה הבאה: "יחידת המרגמות מתכבדת להזמין את חברי המשק למסיבת סיום, שתתקיים ב... אתם יודעים איפה, ביום... בשעה 1800 (שש בערב בעברית). הסעה ליד המזכירות. לפי הסכם מיוחד עם האויב, לא ייערך קונצרט ארטילרי בזמן המסיבה".

הם הגיעו כולם. כל ידידנו ומכרינו. את משפחת סלוצקי נסעתי להביא בעצמי. האורחים התיישבו על ארגוני התחמושת הריקים שהוצבו בעיגול, נפטלברג הרביץ שירה-בציבור עם אקורדיון והיה שמח. האוכל והמשקאות זרמו, ואחרי שחלקנו את הכבוד הראוי גם לקוניאק וליינות התרוממו הרגלים והורה סוערת העלתה לשמיים ענן אבק גדול.

השאירו להם מתנות צנועות למזכרת. למשק נתנו תמונה עם הקדשה, ולמשפחת סלוצקי צלחת לפירות. המסיבה התפזרה עם חשיכה. נשארו לבד. עוד לילה אחד. מחר בלילה נהיה שוב בבית.

היחידה המחליפה הגיעה בדיוק נמרץ לפי לוח-הזמנים. הובלתי את המישהנה-הטכני המחליף אותי לעבר המכוון והעברתי לו את הנחומים. אחר אספתי את חפצי ופניתי לכיוון האוטו. הבחור שתפס את המיטה הפנויה נראה די מיואש. "לא נורא, הכל עובר!" ניחמתי אותו.

במדינה

אילת

היבוא הגרמני

אילת יודעת זרים: מושבת הביטניקים של עיר-הדרום הפכה לתמרור בינלאומי, לא פחות ידוע מאיביסה שבספרד או גשרי-הסיינה של פאריס.

גם הנמל ומיכרות-הימנע מושכים זרים: קברניטים שופי-פרצוף; עובדים בעלי-נתיבות משונה, שבאו לאבד את עצמם, ומזמנה, במקום מרוחק, ומומחים זרים.

גיוס זרים ע"י "כור" בחודשים האחרונים יצטרפו 40 מומחים חדשים כאלה למושבת-הזרים של אילת. הם יהיו שונים במקצת מן היתר: כי הם יבואו ממערב-גרמניה, שם גייסה אותם חברת כור-ה-הסלדה, החולשת על מיכרות-הימנע.

בסוף אוגוסט '68 נתנם חוזה בין הנהלת המיכרות לבין ארבע חברות מערב-גרמניות העוסקות בייצור מכונות ובמכונות מיכרות. סך הכסף שיחליף ידיים: 9.9 מיליון מארק — או 8.7 מיליון לירות.

בצד הציוד החדש מגרמניה, יבואו גם מפעיליו והמומחים הקשורים בו. הם ישהו בישראל ארבע וחצי שנים בקירוב.

"מדוע לא ישראלים?" הובר עורך ביקורת חריפה בחוגים מיקצועיים, טוענים המקטרגים: המערב-גרמנים מפעילים, כי עצמם, מומחים זרים מכל הסוגים, נעזרים בטכנולוגיה החרשתית שלהם במומחים מכל מדינות-תבל — כולל ישראלים.

ניתן היה, לדעת המבקרים, להכשיר בי-גרמניה מספר ישראלים — במקום לייבא לישראל גרמנים שישהו בה, פחות או יותר, אורח-קבע.

אלא שזהו, כפי הנראה, תוצאה אחת גוספת — ומאחרת — של הסכם-השילומים החדש של מערב-גרמניה — המחייב את הישראלים, שוב ושוב, להיעזר בגרמנים להמשך תפעול-ציודם.

אירגונים

המגן של יהושע מגן

ישראל היא מדינה בעלת הכרה ביטחון-גית עמוקה. יש אומרים — עמוקה מדי, לכן לא יכול היה לעבור זמן רב עד שענייני-הביטחון ייהפכו לעיסוקם של מתנדבים וסתם-אזרחים, שאינם מסתפקים בתודעה הביטחונית המופצת עליידי אירגוני-גנים ממלכתיים.

אחד מן האזרחים השקדניים הללו הוא יהושע מגן, מייסד אירגון המתנדבים לי-שמירת ביטחון אזרחי-ישראל.

"לא להכות סתם ערבים!" הי-אירגון גוסס כתוצאה מליל-הרימונים בי-ירושלים וממעשה-החבלה בתחנה המרכזית בתל-אביב. הוא מתמרר לארגון את הי-אזרחים כדי שישתפו פעולה עם המטרה ועם אנשי-הביטחון... לפקודת עיניים בכל חפץ חשוד ובכל אדם חשוד.

כדי להצטרף לאירגון די לשלוח שתי תמונות ולמלא טופס. את אלה שולחים לדירתו הירושלמית של יהושע מגן, נמוך-הקומה ושחום-הפנים, החי בישראל 17 מתוך 38 שנות-חיו.

למרות שמגן מטפל באשה ובחמישה ילדים, משתכר בדק ממשלתו כשרת בי-משרד-החינוך בירושלים, המקנה לו משכורת של 500 לירות, הוא מוצא זמן לפעול פעילות ציבורית מיוחדת במינה זו.

"לא נקים עוד משטרה!" אחרי ליל-הרימונים לא יכולתי לראות איך נשפך דם יהודי ודם ערבים חפים מפשע כאחד, הוא מסביר.

לכן התחיל להסתובב על דעת עצמו, לחפש ברחובות חפצים חשודים, ולעקוב אחר טיפוסים חשודים. כל פעם שראיתי אחד כזה — הודעתי למשטרה" הוא מוסיף.

אחרי ההתפוצצות ברחוב שמואל הנביא ערך מגן חוג-בית, הסביר לזיירים כיצד נראים מכשירי-החבלה, הוסיף: "אסור להכות סתם ערבים. אנחנו לא עם באר-בארי!"

אחרי-כך הקים את אירגונו "כי למשטרה אין מספיק אנשים. אנחנו נקים גם משמ" (המשך בעמוד 31)

וו. ה. רוברט מציג בפעם הראשונה בישראל

התזמורת הסימפונית של וינה

בניצוחו של יוסף קריפט בחסות האדיבה של שגריר אוסטריה בישראל ד"ר ארטור אגסטנר ראש עיריית וינה מר ברונו מרק וראשי הערים ירושלים, תל-אביב וחיפה.

ה"ה טדי קולק, מרדכי נמיר ואבא חושי 5 קונצרטים בלבד בישראל

תל-אביב: יום ב' 28 באוקטובר, היכל התרבות — תכנית בטהובן יום ה' 31 באוקטובר, היכל התרבות — תכנית שטראוס

חיפה: יום ג' 29 באוקטובר, ארמון — תכנית בטהובן יום ד' 30 באוקטובר, ארמון — תכנית שטראוס

ירושלים: מוצאי-שבת 2 בנובמבר, בניי האומה — תכנית בטהובן

תכנית בטהובן
הפתיחה לאונורה מס. 3
הסימפוניה הרביעית
הסימפוניה החמישית

מכירת הכרטיסים נמשכת אך ורק במשרדים אלו: תל-אביב — "אוניון", רחוב דיזנגוף 118, טל. 248518, "כנף", רחוב אלנבי 83. חיפה — "נובה", ירושלים — "כהנא".

חליכות הריון
 כיצד להימנע מלידה מוקדמת

תאם
 ת"א שדר' מסריק 19
 אוולבוס 62 25 19 12

"אולפן גרג" (בר-קמא)
 פותח את הקורסים הבאים

י-קצרנות

עברית ו/או אנגלית

1. בת"א במשך חופש סוכות
2. קורס בוקר של שבוע אחת בירושלים, תל אביב וחיפה
3. קורס ערב של חדשים (אחת לשבוע) אחרי התגים.

הצלחה מובטחת! הרשמה:
 ת"א: גורדון 5, טלפון 236209
 חיפה: בית-ספר "במעלה".
 ירושלים: בייט "הפקיד", בצלאל 18.

SCHAUB LORENZ
 TELEVISION
 הטובה ביותר בעולם

סרטו של קלוד שאברול (הרדנים)
 עם צוות שחקנים בעלי פרס המשחק המעולה בפסטיבל ברלין 1968

סמבאני אודאן - ג'אן לואי טרינטיאן - ג'קלין ססאר

אהבת נשים

Les Biches
 "האילות"

פרשת אהבים לסבית-עדינה, נועזת, מדהימה!!!
 מועמד לפרס - אוסקר 1969 לסרט הזר הטוב ביותר

הצגת בכורה ארצית
 שבוע 2, בצבעים
סרט מבריק פייר מזארה (פיגארו)
קולנוע בן-יהודה, ת"א

מונבל לפסטיבלים בלבד

למניעת הביבול!

לאחרונה מנסים כמה דמוגוגים משחוללים לבלבל את דעת הציבור עליי השוואת כוזבות, המעידות על בורות בעליהן, והמעוררות סלידה בלב כל יהודי נאמן. כדי לעזור לציבור הלאומי להבחין היטב בין המעשים הנלווים שעו הגויים לעם ישראל בכל דור ודור, לבין מעשיהם של הטובים בעם ישראל בדור הראשון לגאולה, ניתנת להלן רשימת מונחים והגדרות.

פרעות: השתוללותו של המון פרוץ, ובעיקר של חזקת העולם התחתון, נגד אנשים חפים מפשע, השייכים למיעוט לאומי או דתי. בלועזית: פוגרום.

מעשים של חמומימוח: הנ"ל — אצלנו.

ליניץ': התנפלות של המון משולב על אדם יחיד וחסר-מגן. למשל: כושי בארצות הברית הנחמד — לרוב שלא בצדק — בביצוע מעשים נגד העם השלישי.

עזרה למישרה: הנ"ל — אצלנו.

פאזיזם: השקפתם של אנשים המבקשים לבטל את שילטון בית-הנבחרים ולהחליפו ב"שילטון של בחירים" — כלומר, דיקטטורה של מיעוט התובע לעצמו זכויות יתר בשל גישתו הלאומנית הקיצונית.

חוגים לאומיים: הנ"ל — אצלנו.

עם ארונים: תורה הטוענת כי בעליה עולים על כל עם אחר בעולם, כדי להצדיק את שלילת זכויותיהם הלאומיות והאנושיות של בני עמים אחרים.

עם פגולה: אונחן.

העולם הפא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר למדור זה יוכה בפרס של 25 ל"ה. הזוכה בפרס השבוע הוא הקורא רענן זמיר מתלאביב.

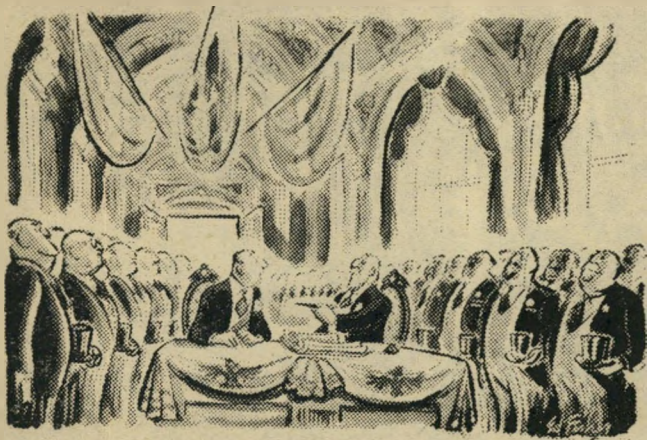

כושר האילתור
פרק נכבד בתולדות העבודה העיברית ב-ארצנו הקטנטונת תופס הסיפור הבא: 30 פועלי-דחק יצאו במשאית לעובדת-יעור. בדרך התבדר למנהל-העבודה כי השתילם, אותם היו צריכים הפועלים לנטוע, נשכחו במחסן. המנהל רצה לחזור כדי לקחת אותם. קפץ הפועל אבוטבול והרגיע אותו: "לא נורא, חביבי, לא נורא. לא צריך להתרגש, וגם לא צריך לחזור. אנחנו יכולים להישען על הטוריות שלנו!" עקיבא חרמוני, בניברק

הדרך (הקשה) לנשיאות

(6) "אם אבחר", יגיב המפריי, "אדאג שיטנו את כל השלטים של העסקים בהם כתוב הכניסה לכלבים, וליהודים אסורה להכניסה לכלבים, יהודים וי חזירים אסורה."
(7) במיפגן-עם כביר יגלה ניכסון שלאחר שייבחר ישחררו סוף-סוף את ברוקלין ויחזירו אותו לעם היהודי.
(8) במעמד לא פחות מרשים יכריז המפריי: "אחד הפשעים המחרזים בי יותר של ההיסטוריה האנושית נשתכן לחלוטין: הגירוש מספרד. אם אבחר — ישחררו כל אדמות-ספרד!"
(9) בטקס שיערך במאדיסון סקוור גארדן יבצע הרב גורן, שיוזמן במיוחד לשם כך לאמריקה, את ברית-המילה לפרטה ולדקדוקיה, בגופו של ניכסון. הקהל הנלהב ימחא כף ויבקש "עוד!" יוסף יאיר

הודות למאמץ עיתונאי עליון, הצלחנו לגלות מהן תוכניותיהם הסודיות של המועמדים לנשיאות ארצות-הברית, המפי ריי וניכסון, המתכוונים לכבוש את הקולות של היהודים-אמריקאים:
(1) המפריי יצהיר, שעל-מנת להבטיח לישראל אספקת פאנטומים נאותה הוא יעביר, אם ייבחר, את כל מיתקני מיפעל-הייצור עצמו — לישראל.
(2) ניכסון, מצידו, יצהיר שאם ייבחר ידאג שכל יהודי יוכל להטיס את ה-פאנטום הפרטי שלו.
(3) בעת נאום בנשיאות הסתדרות ציוני-אמריקה יבטיח ניכסון, ששיטת את הרגל האמריקאי: במקום 50 כוכבים יכבדו בו 50 מגנידידי.
(4) בהרצאה בפני חברות-יוצאי יב"טח המפריי, מצידו, שהרגל האמריקאי לא יהיה בעל 50 מגנידידי אלא בעל 51: "כך יתוקן העוול המשוע הזה — שמדינת-ישראל היא המדינה האמריקאית היחידה שאינה מיוצגת בדגלנו!"
(5) "אם אבחר", יבטיח ניכסון, "לא תפעל תחבורה ציבורית בשבת!"

"מצטער — שינית את דעתי!"

האיש הנכון בזמן הנכון

התלמידים בכיתה הראשונה של בית הספר על שם החבר לנין, במוסקבה, קיבלו, כעבודת-בית, לכתוב מה הם יודעים על מנהיגי ברית-המועצות. למחרת הם הקריאו את עבודותיהם. כתב פטר: "סטאלין היה מנהל!" אנדריי כתב: "חרושצ'וב היה מנהל!" ואילו איחון כתב: "קוסיגין מנהל!" כאשר שמע זאת המורה, הוא נזק את איחון מהכיתה וצעק אחריו: "תלמיד חצוף! לא ביקשתי ממך להכין את השיעורים למחרת!"

רענן זמיר, תלאביב

★ ★ ★

שי זעיר לספיר

מחליפה של הגברת מאיר, הלא הוא מר פנחס ספיר, בפגישת כתבי-עיתונות הצהיר: "אתם שכירי-עמ, מופרים להשכיר!" למחרת התהלכה השמועה בעיר, שספיר בקול רם חוזר ומשכיר, כי שנה, כי טעה, ומכה הוא על חטא — כי זקוק הוא לאותם שכירי-עמ.

נתן גולדמן, תל אביב

כה אמר

כשאני סופר את תקריות-הגבול, נדמה לי שכוח-השכנוע של מכת-האש משאיר את האוייב קר. שמבלולו השודד

חנך לזין

צבי א. צבי מארח ומראיין חמור

החמור מרים טלף. שנון? נור, אז אם זה ככה, אולי תגמור לנו את המלחמה בחייאט-נאם? (חיכים מרומזים).
חמור: איאה!

צבי: (חינני): הוא לא רוצה. הוא אומר שכאן, עם צה"ל יותר בטוח. (מחזיקות כפיים ומות. פרובוקטיבי) ועכ" שיו תגיד לי במלוא הכנות, אתה חושב שצריך להחזיר את השטחים הכבושים?

חמור: איאה! איאה!
צבי: איאה כן, או איאה לא? (נהמות צחוק).

חמור: איאה הסבא שלך! (החמור מזדקק על שתי רגליו האחוריות).

צבי: (צוהל בפקחות): הוא מדבר! הוא מדבר! (תשואות רמות. החמור פותח רוקסן בצוארו ומתוך עור החמור מגיע ראשו של מחמוד דרבושי. צבי א. צבי חינני) בן אדם! זהו בן אדם! (תשואות) רבותי, אני מתכבד להציג בפניכם בן אדם! (תשואות. לדרבושי) סלח לי מי אתה?

דרבושי: מחמוד דרבושי מאל-פתח.

צבי: (מתר בהתלהבות. קורץ ל-קהל): אל-פתח! הוא מאל-פתח! מחזיק אות כפיים ממושכות. לדרבושי, כשהוא משתדל להבליע את צחוקו) ומה אתה רוצה?

דרבושי: לזרוק פצצה. (צחוק רם בקהל).

צבי: (זורק את המיקרופון באוויר, מתפתל מצחוק): הוא רוצה לזרוק פצצה! ... פצצה! ... אל-פתח! ... דרבושי! ... (דרבושי מוציא חבליה כבדה מתוך עור החמור וזורק לאמצע האולם. תוך תשואות סוערות של הקהל. צבי א. צבי מתנגד על הבמה מצחוק) הוא זורק! ... זורק! ... קבלו אותה! ... (תשואות חזותן קצובות. קול נפץ אדיר).

צבי: (חינני): ועכשיו אני מתכבד להזמין אל הבמה, גבירתי ורבותי, חמור! (תשואות. החמור עולה לבמה) שלום לך, חמור. (וממה) אמרתי שלום. (וממה. אירוני) לך דבר עם חמורים, (צחק בקהל. אינטימי) אתם ודאי יודעים למה הזמנתי הנה חמור, (מצליף) זה מפני שלא חסרים לנו חמורים במדינה, (צחק כללי באולם. סאטירי) וביחוד בכנסת. (הקהל גועה בצחוק. ערמומי) תגיד לי בבקשה, חמור, למה אתה חמור?

חמור: איאה! (צחק בקהל).

צבי: לא הבנתי. (עוד יותר צחק בקהל).

חמור: איאה!
צבי: (בקסם אישי): אולי יש פה מישהו שיכול לתרגם לי? (צחקוקי-נשים ותשואות) אין פה אף אחד שמבין אותך, ואני דווקא הייתי בטוח שיש. (צחק באולם) אז אולי תנסה בכל זאת במילים ש...

חמור: איאה!

צבי: (ממלח): רגע אחד, מה אתה קופץ לי באמצע, מה אתה, הרב גורן? (צחק עזום בקהל. חריף) או אולי אתה נציג של או תאגז? (מגחך עם הקהל. מיתמם) עכשיו תגיד לי בבקשה, מה דעתך על הממשלה שלנו?

חמור: איאה!

צבי: (מוחק): זו גם דעתי. (צחק סוחף ותשואות. סרקסטי) רבותי, אתם מפריעים לחמור להתרכז, אמנם הוא מזכיר קצת את עבדול נאצר אבל זה בכל זאת חמור. (צחק בריא באולם. החמור מכה בטלף על הבמה. ממזרי) הוא חושב שהוא אחיו של קוסיגין. (הקהל מפרסם מצחק. נועז מאוד) אני מקהה שאתה לא מתכוון לתרגם לנו מתאם על הכמה, אה? (צחקוקים דקים.

החלפת פנציר

5587. אר. א. נ. : למסד א"ח. - "נחלת" : ארמון

אש-לא, 'מלך * מלשון, 'לך * ופיה, 'אש * מלשון

על־הַמִּלִּיטָרִיָּה הַיִּשְׂרָאֵלִית וְעַל הַיָּמִינִים הַיִּשְׂרָאֵלִיִּם

שְׁלֵמָה וְיִצְחָק וְיַעֲקֹב וְיִשְׁרָאֵל וְיִשְׁרָאֵל וְיִשְׁרָאֵל

LLL NIGOLAL QLE' HLLXCL

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ገጽ-፪ ሲሆን ጠጽ ጠ፡ ጸ፡-፩፡

ל'גלגל

ԵՎԼՈՒ ԸՆԴՐՈՒՄ ԽԵՐՈՒՄ ԱԼԼՈՒ

לשנת ה'תשס"ה

ԼԵԼԵՈՒ ԶԼՈՒՄ — ՈՒ ԶՈՒՆԱԿ ԿՍՈՒՄԸ ԵՐԵՎՈՒ
ԶԵՃ ԽՈՒՆԵՐՈՒ ԶՈՒ ԶԵՐԵՐ ԵՒ ՆՄԵ ԶՍԵՐԻ
ՔՈՒ ԶՈՒՆ ԼՈՂ ԵՍԿՈՒՄ
ՔՈՒ ԼԵՂԵՐՈՒՄ ԶՈՒ ԶԵՐԵՐ
ԶԵՐԵՐՈՒ ԶԵՐԵՐՈՒՄ՝ ԶԵՐ
ԼԵՂԵՐՈՒՄ ԽՈՒՄ՝ ԶՈՒ
ԶԵՐ ԽՈՒՄ՝ ԽՈՒ ԵՐԵՐՈՒ ԶՈՒ
ՈՒ ԶՈՒՆԵՐՈՒ ԶՈՒ ԶԵՐԵՐՈՒՄ
ԽՈՒ ԼԵՂԵՐՈՒՄ ԶՈՒ ԶԵՐԵՐՈՒՄ
ԽՈՒՄ՝ ԽՈՒ ԶԵՐԵՐ ԶՈՒ
ԶՈՒՄ՝ ԽՈՒ ԶԵՐԵՐ ԶՈՒ

IZ ENKONDA
IZ Telze -
N.L.N.

[illegible][illegible]

02 Tel4
12 Tel4 ~
OLNI

[illegible]

OZ TIKHIL
 EZ TIKHIL -
 מומו

ԽՈՒՄԸ ՄԵՐՈՒՆ ԶԻՆԸ, ՈՒ ՄԱՍԻՆ ԲԵՐՈՒՄ
 ԴՈՒՆ՝ ԲԵՐԶԻ ԴԵՐՅԱ ԸՇԸ ԴԵՐՅԱ — ԴՈՒՆ
 ԱՇՄԱՍԻ ԱՌ ԱՇ ԴԱՅԱՆ
 ՄԵՐ՝ ՈՒ ԱՇՆԱ ԶԱՄԱՆ
 ԽՈՒՄԱՆԻ ԶԱՄԱՆԱՆ Ը.
 ԽՈՒՄ՝ ԵՐՏԻՆ ԿԱՇԸ
 ՈՒ՝ ԵՄԽԻՇ ՄԱՇԸ
 ԿԱՇԸ՝ ԸՇ ԴՈՒՆ՝ ՄԵՐ.
 ԽՈՒՄ ԽՇ ԽՈՒՄԱՆ Զ.
 — ՈՒ Ը. ԶԱՆԱԶԱՆ
 ԴՈՒ ՄԱՍ ԸՇ ԽՈՒՄԱՆ
 ԴՈՒՆ՝ ԴՈՒՄ ԸՇ ԴՈՒՄ.

ՕՇ ԵՐՏԻՆ
 ԻՇ ԿԱՇԸ —
ԽՈՒՄԱՆ

OL TALL
IZ KUN -
D. TUNO
A black and white photograph of a person in a dynamic, contorted pose, possibly a dancer or acrobat, against a dark background.

[illegible]

זלמן
 זלמן זלמן זלמן

[illegible][illegible]

02 ENGL 6
12 ECLA -

02

02

ԱՅՈՒԼԱՆ. ՄԶԻՆ ՈՒՄ ԱՍ ՄԶԷՆԻ ՍԵՆԵՒ ՀՆ՝
 ՍԵՆԵՆ ՀԱՍՆԵՆ ԴՈՒՍԻՄ ԲԵԶԶ ԼԵԶԷՄ. ՈՒՆ
 ՍԻՆԵՆՆ՝ ՀԱՍՆԵՆՄԶԷՄ
 ՀԵՆ ԱՄՆ - ԱՅՈՒՆ
 ԸՈՒ ՍԻՆԶԱՄ ՄԶ ՍԵՆ
 - ԸՈՒՄԱՄ Ա. ՈՒՆՍԵՆ
 ԸՈՒ ՇՈՒՆ ԸՈՒՆ ՍԵՆ
 ՍԵՆՆ՝ ՀԵՆԸՈՒՄ ՈՒՄՇԷՆ
 ԱՒ ՍԵՆՆԵՆՍԱՄ ՀԱՄ ՍԵՆ
 ԻԶՈՒՄ ԸՈՒ ՀԶԱՄ ԸՈՒՄՈՒՆ
 ԸՈՒՄ ՀՆ՝ ԸՈՒ ԱՅՆ
 ՈՒՄՇԷՆ ՈՒՄՇԷՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵԱՊԼՆ ՍԵՆԱԴԱՐ՝ ՀԵՄ. ՈՐԼ՝
 ԵՄՈՍ ՍԵՆ՝ ՄԱ ՌՈՍԼԱՆ
 ՈՒՈ.ԸՈՅ ԼԿԵՆ ԼՈՒՆ,
 ՄԱՍ ՄԱՍԼ ՀՈՒՄ Ե.
 ՍԵՄԵՆ՝ ԵՒՈ Մ. ՍԵՆ
 ՄԱՍ ՌՈՍ. ՀՅԵՀ ՄԱՍ՝
 ԼՈՍԼ՝ ԼՈՒՆ ԼՈՍԼ —
 ԵՆ՝ ՌՈՍ ՍԵՄԼ ՌՈՍԼ
 ՌՈՍ. ԵՄՈՒՆ — ԵՄՈՒ.
 ՌՈՍԼ ԵՄՈՒ ԵՄ — ԼՆ.
 ՀՅԱՍՏԱՆԻ ՌՈՍ ԼՆ Ե.
 ԼՈՒ ՀՅԱՍՏԱՆ ԸՆ. ՀՅԱՍՏ
 ՀՅԱՍՏԱՆԻ ԵՄՈՒ ՀՅԱՍՏԱՆ ԼՈՍԵՀԵՀ.Մ՝ ՀՅ.
 ՀՅԱՍՏԱՆ՝ ՍԵՆ ԲՈՒ ՀՅԱՍՏ ՀՅԱՍՏ՝ ՀՅԱՍՏ ՀՅ.
 ՌՈՍ ՍԵՄԼ ՌՈՍ ՀՅԱՍՏԱՆ ԼՈՒ ՌՈՍԼԱՆ

ՀՀ ԲԱԾԱՅԻՐ
ՀՀ ԷՆԻՎԱՐ -

ԷՄԻՆ

81 ECEINL
02 ECEINL -
14

רות'ביטחון, הוא מבטיח. "ואני מקווה שהמטרה הסכים לתת לנו נשק ותעודות כדי שנוכל לעצור אנשים חשודים." עד כה הצטרפו לאירגון כמה עשרות אנשים, ביניהם הסטודנטית צפורה רודיק (20) המסבירה: "הצטרפתי כי לאירגון מטרות נעלות וזה נשמע מאוד הגיוני." בימים אלה יוצאת משלחת מטעם אירגון המתנדבים הפרטי למפקד נפת'המטרה בירושלים, "כדי לדון במצב". הגיב השבוע דובר'המטרה בירושלים, רב'פקד תורג'מן: "אני לא יודע בדיוק מה רוצה אותו אדם. אבל מה שברור הוא שאנו לא נקים מטרה נוספת."

משפט

עדות הכלב

המהפכה בחיי הכלב הישראלי התחוללה באולמו של הנשיא'התורן של בית'המשפט המחוזי בתל'אביב, נתן קנת. היה זה ב' משפטו של שחאדה בן יוסף מסראווה מכפר טירה.

שחאדה, בן ה'30, נאשם על-ידי התובע ד"ר שאול יעקובזון שב'51-66 עבר על סעיף 235 מהחוק הפלילי משנת 1936. העונש על עבירה כזו: עד 20 שנות מאסר.

בחשבת'הלידה. שחאדה דפק — לדברי התובע — על דלת ביתו של עבד אל לטיף דעהס מונה, מכפר טירה, והיכה אותו על ראשו בקת אקדה.

"זה היה בחשבת לילה", סיפר המתלונן, שהופיע גם כעדות'ביעה ראשי. "היה ירח. הנאשם דפק על הדלת כאילו שרצה לעקור אותה. כשפתחתי את הדלת ראיתי את הנאשם רוע'לפניו בכפיה. משכתי את היד כפיה מעל פניו וזרקתי אותה אחורנית. הסתכלתי על ידו וראיתי אקדה.

"החזקתי את האקדה בידי — כדי להר' ציאו — אבל הוא משך את ידו והיכה אותי על ראשי באקדה, והגו הסיקן." **חזיר בתל'אביב.** הסניגור עורך'הדין חיים ליטווינסקי, העלה כעדה'גנה את ה' נאשם עצמו.

"באותו יום נפגשתי עם שני חברים בכפר והחלטנו ללכת לבקר את מחמד צנני בתל'אביב, סיפר שחאדה, "נסענו ב' סנדר וישבנו אצל מחמד עד 12 בלילה בערך". בדרכם הביתה עצרו בססקיה. "...אכלנו סטיקים ושתינו בירה. הדרך ארכה עוד כחצי שעה. הגעתי הביתה לאחר השעה אחת. אמרו לי שאכלתי חזיר — והקאתי" המשיך הנאשם לספר.

"את שני חברי עזבתי בכפר, באמצע הכפר. כשירדתי מהסנדר הלכתי ישר הב' תה." ובכך: "אין לי כפיה ואני לא מש' תמש בה וגם אקדה לא היה לי אותו ערב." **הריח הוביל למרפסת.** לעדה'התביעה מספר 4, זכריה כושרי, היו תוספות לסיפור. הוא העיד, בבית'המשפט: "אני הייתי בתקופת המיקרה נוהג כלב גישוש. שמו אביר. אני אילפתי אותו.

"נתתי לכלב פקודה להריח את הכפיה. הכלב ספג את הריח והחל לסרוק את השטח. הוא יצא מתוך החדר והחל להוביל. כ'60 צפונה. עלה על מדרגות... ניכנס למרפסת — ואז הריח את כל הנוכחים... הכלב עזב אותם — והריח את החשוד; ואז התיישב לידו. זה סימן שהגיע לבצל הריח של הכפיה."

הסניגור לא קיבל עדות זו. הוא טען, שנסיגו של המאסף היה מועט, ואף הכלב לא עבר אימונים מספיקים.

בכך הסתמך עו"ד ליטווינסקי על עדותו של זכריה כושרי, מאמנו של אביר, שהודה כי לא קרא כל ספרות מיקצועית: "הכלב נקשר ברצועה ולא היה חופשי", התריס הסניגור, "לכן היתה אפשרות לכלבן להרי' ריכו ולהוליכו לאן אשר יחפץ. מן הראוי היה כי יתן לכלב להלך חופשי, ללא כל רצועה — ואז לראות אנה ילך.

"...העובדה שהכלב ניגש אל הנאשם אף היא מוטלת בספק. מאחר והנאשם אומר בעדותו כי הכלב נכנס והתיישב דווקא ליד סמל החקירות."

סיכום טענת הסניגור: לא ייתכן לחרוץ גורל בן-אדם על-סמך התנהגותו של כלב. המשפט נמשך כשנתיים. בית'המשפט ה' אוין לעדים אשר רק סיכומי-עדויות משתר' עם על פני 22 עמודים. מי לא העיד במשפט? שכניו של הנאשם ושל המתלונן, שוטרים, רופא — וסתם ידידים.

החלטת השופטים: לקבל את עדות הכלב.

אם אינכם יודעים מי הם — זו ההזדמנות להכירם:

נערי הזהב

"ביט", ומסרבים לנגן, "שירי חתונה" כמו שאומרים. אחד המומחים בשטח קובע: "הם עושים הרבה רעש — אפילו בחשוואה למיקצוץ... בתמונה, שצולמה במיוחד לכבוד הפירסום הזה, נראים שלמה, בוני, בני ויונה. כולם בני 17. שלמה ובני יודעים לקרוא תווים. הלחקה מרבה להופיע במועדוני'הנוער של עיריית ירושלים, בעיקר בקטמון ובבקעה.

למה קוראים להם כך? מפני שהכינוי "נוער הזהב" מצא חן בעיניהם, כשעוד לא היו להקה. כשהיו כתם ארבעה חברה משכונת הכורדים בירושלים. כשהי' ליטו שהגיע הזמן שלשכונה תהיה תזמורת משלה, ורא אחת שמייבאים אותה מארגנו וקראו לעצמם "נערי הזהב". זה היה לפני כשנה וחצי. מאז כבר קנו לעצמם שם כלהקה רצינית: מנגנים רק

הם הוצעו על-ידי קוראים ומעריצים להשתתף

בתחרות לבחירת להקת'הקצב הטובה ביותר בארץ

מערכת **העולם הזה** מזמינה גם אותך להשתתף במיצע של הדור הצעיר

פסטיבל הקצב הישראלי

בו תיבחר תזמורת'הקצב הטובה ביותר ויוענק לה

שרביט הזהב

פסטיבל הקצב הישראלי

פסטיבל שרביט הזהב 1968

אני חושב שלהקת.....

היא תזמורת הקצב הטובה ביותר — בארץ

שמי.....

כתובתי.....

מלא את השאלון הזה ושלח אותו למערכת "העולם הזה" ת.ד. 136 תל'אביב עבור פסטיבל הקצב

מתוך התזמורות הפופולאריות ביותר שיוצעו על ידך יבחרו עשרת הזמורות שישתתפו בפסטיבל הקצב

מתוך התשובות שהגיעו בשבוע שעבר — הלחקה הפופולרית ביותר היא "האריות" — אחריה צועדים: "הצ'רצ'ילים", "השמנים והרזים" — מי תהיה הפופולרית בשבוע הבא?

העיתון

כשהנשים נכנסות לפעולה

הישראלית שכבעה את הפידמיות

מאחזרת המורות לחבלה

הערביה